

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2016 r.

Poz. 508

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 7 kwietnia 2016 r.

Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury

Na podstawie art. 36 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177) zarządza się, co następuje:

DZIAŁ I

Przepisy wstępne

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wewnętrzną strukturę organizacyjną i zadania komórek organizacyjnych:
  - a) Prokuratury Krajowej,
  - b) Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, zwanych dalej „wydziałami zamiejscowymi”, oraz prokuratur regionalnych,
  - c) pozostałych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury;
- 2) organizację pracy i sposób kierowania pracą;
- 3) dysponentów środków budżetowych;
- 4) formy i tryb sprawowania nadzoru służbowego, w tym poprzez wizytacje i lustracje;
- 5) tryb załatwiania spraw osobowych;
- 6) organizację pracy organów kolegialnych;
- 7) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w sprawach karnych;
- 8) sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych, ze stosunku pracy oraz w sprawach o wykroczenia;
- 9) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w postępowaniu administracyjnym i przed sądami administracyjnymi;
- 10) tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa;
- 11) sposób realizacji zadań, o których mowa w art. 3 § 4 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, zwanej dalej „ustawą”;
- 12) tryb postępowania w sprawach skarg i wniosków;
- 13) sposób utrzymywania kontaktów z mediami.

§ 2. Właściwość prokuratora oznacza zakres jego czynności w jednostce organizacyjnej prokuratury, do której został powołany, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej.

§ 3. 1. Zadania związane ze współpracą powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, zwanej dalej „jednostką”, z mediami wykonuje prokurator kierujący tą jednostką, lub naczelnik wydziału zamiejscowego, w zakresie spraw prowadzonych w wydziale.

2. Prokurator kierujący jednostką może powierzyć prokuratorowi wykonującemu czynności w tej jednostce pełnienie funkcji rzecznika prasowego. W prokuraturze rejonowej funkcję rzecznika prasowego pełni prokurator rejonowy. W uzasadnionych przypadkach prokurator okręgowy może powierzyć pełnienie funkcji rzecznika prasowego w prokuraturze rejonowej innemu prokuratorowi.

3. Zadania rzecznika prasowego określone w art. 39 § 2 ustawy mogą być realizowane w szczególności poprzez konferencje prasowe, udział w programach telewizyjnych i radiowych lub informacje prasowe. Realizacja tych zadań powinna prowadzić do budowania pozytywnego wizerunku prokuratury.

Rozdział 2

Nazwy, tablice i pieczęcie urzędowe prokuratur

§ 4. 1. Nazwę prokuratury regionalnej, okręgowej i rejonowej ustala się zgodnie z nazwą miejscowości stanowiącej jej siedzibę.

2. Nazwę wydziału zamiejscowego ustala się zgodnie z nazwą regionu i miejscowości, w której siedzibę ma prokuratura regionalna, przy której dany wydział został utworzony.

§ 5. 1. Na zewnątrz budynku jednostki umieszcza się w widocznym miejscu tablicę z nazwą prokuratury oraz godłem państwowym.

2. Wewnątrz budynku umieszcza się tablicę informacyjną, wskazującą pełne nazwy komórek organizacyjnych danej jednostki, ich rozmieszczenie oraz dni i godziny przyjęć interesantów, a także godziny przyjęć kierownika jednostki wyższego stopnia. Informacje umieszczone na tablicy informacyjnej powinny być sformułowane w sposób łatwy do czytania i zrozumienia oraz, w miarę możliwości, dostępne również w alfabecie Braille’a.

3. W budynkach prokuratury powinien być zapewniony, w miarę możliwości, dostęp do pomieszczeń użytkowych w sposób umożliwiający korzystanie z nich osobom mającym ograniczone możliwości poruszania się oraz osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

§ 6. 1. Prokuratura Krajowa, prokuratury regionalne, okręgowe i rejonowe używają pieczęci urzędowych z nazwą jednostki i wizerunkiem orła określonym w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2005 r. poz. 2000, z późn. zm.¹⁾).

2. Odpowiedzialność za prawidłowość posługiwania się pieczęciami wskazanymi w ust. 1 i za ich właściwe przechowywanie spoczywa na kierownikach sekretariatów danej jednostki.

DZIAŁ II

Organizacja prokuratury

Rozdział 1

Wewnętrzna struktura organizacyjna powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 7. 1. Prokuratorzy wykonują samodzielnie zleczone im czynności na stanowiskach pracy lub samodzielnych stanowiskach pracy, których zakres ustala się rzeczowo lub terytorialnie.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. poz. 1600, z 2009 r. poz. 1323, z 2010 r. poz. 96, z 2012 r. poz. 490 oraz z 2015 r. poz. 1045 i 1890.

2. Łączenie stanowisk pracy w komórki organizacyjne jest wskazane wtedy, gdy liczba wpływających spraw przekracza możliwości sprawowania bezpośredniego nadzoru nad poszczególnymi stanowiskami pracy przez kierownika jednostki i jego zastępcę.

§ 8. Prokurator Generalny określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe zadania i zakres nadzoru nad komórkami organizacyjnymi Prokuratury Krajowej wykonywanego przez Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego.

Oddział 2

Struktura organizacyjna i zadania realizowane w Prokuraturze Krajowej

§ 9. W skład Prokuratury Krajowej wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Biuro Prezydialne;
- 2) Biuro Kadr;
- 3) Biuro Budżetu i Majątku Prokuratury;
- 4) Biuro Administracyjno-Finansowe;
- 5) Biuro Spraw Konstytucyjnych;
- 6) Biuro Współpracy Międzynarodowej;
- 7) Biuro Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych;
- 8) Biuro Informatyzacji i Analiz;
- 9) Departament do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji;
- 10) Departament do Spraw Przeszłości Gospodarczej;
- 11) Departament Postępowania Przygotowawczego;
- 12) Departament Postępowania Sądowego;
- 13) Departament do Spraw Wojskowych;
- 14) Wydział Spraw Wewnętrznych.

§ 10. Do zadań Biura Prezydialnego należy w szczególności:

- 1) wykonywanie czynności związanych z realizacją zadań Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego;
- 2) przygotowywanie informacji dla Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Rady Ministrów i innych organów w zakresie działania prokuratury, przy uwzględnieniu materiałów przedstawionych przez inne komórki organizacyjne;
- 3) opracowywanie programów dotyczących podstawowych kierunków działania prokuratury oraz rozwiązań organizacyjnych określających funkcjonowanie jednostek;
- 4) organizowanie ogólnopolskich porad Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego z prokuratorami regionalnymi i prokuratorami okręgowymi i ich obsługa;
- 5) wykonywanie zadań na podstawie odrębnych przepisów dotyczących realizacji kompetencji Prokuratora Generalnego w zakresie kontroli operacyjnej i innych czynności operacyjno-rozpoznawczych dokonywanych przez uprawnione organy;
- 6) obsługa zebrania prokuratorów Prokuratury Krajowej oraz organizowanie posiedzeń Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, zwanej dalej „Krajową Radą Prokuratorów”;
- 7) obsługa Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym oraz wykonywanie zadań określonych w przepisach o odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratorów;
- 8) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością oraz terminowością rozpatrywania skarg i wniosków dotyczących pracy i działalności jednostek oraz rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących pracy i działalności jednostek w zakresie nieprzekazanym do załatwienia prokuratorom podległych jednostek;
- 9) rozpoznawanie wniosków o udostępnianie informacji publicznej w zakresie właściwości Prokuratury Krajowej;

- 10) zapewnienie obsługi Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego w zakresie kontaktów z mediami oraz koordynowanie i nadzorowanie działalności informacyjnej prowadzonej w prokuraturach regionalnych i prokuraturach okręgowych;
- 11) prowadzenie i koordynowanie działalności wizytacyjnej i lustracyjnej w jednostkach;
- 12) wykonywanie czynności związanych z realizacją obowiązku składania Prokuratorowi Generalnemu oświadczeń o stanie majątkowym prokuratorów;
- 13) opracowywanie stanowiska do projektów aktów normatywnych przekazywanych Prokuratorowi Generalnemu w celu zaopiniowania oraz udział w pracach legislacyjnych związanych z projektami aktów normatywnych dotyczących prokuratury;
- 14) przygotowywanie opinii lub informacji w sprawach będących przedmiotem interpelacji i zapytań poselskich, stanowisk w związku z oświadczeniami senatorów oraz udzielanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich żądanych odpowiedzi i wyjaśnień;
- 15) przygotowywanie opinii prawnych dotyczących zgłaszanych przez Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego, inne komórki organizacyjne Prokuratury Krajowej oraz prokuratorów regionalnych wątpliwości co do wykładni prawa;
- 16) koordynowanie działań związanych z inicjowaniem przez komórki organizacyjne Prokuratury Krajowej szkoleń prokuratorów oraz zgłaszaniem potrzeb szkoleniowych do harmonogramu działalności szkoleniowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

§ 11. Do zadań Biura Kadr należy w szczególności:

- 1) realizacja zadań związanych z problematyką zatrudniania i wynagradzania prokuratorów Prokuratury Krajowej oraz prokuratorów delegowanych do Prokuratury Krajowej i pozostających na etacie tej jednostki, w tym prowadzenie dokumentacji osobowej i obsługa modułu kadrowego w elektronicznym systemie finansowo-księgowym;
- 2) realizacja zadań związanych z problematyką uposażeń prokuratorów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych, wypłacanych ze środków finansowych pozostających w dyspozycji Prokuratury Krajowej, w tym prowadzenie dokumentacji osobowej i obsługa modułu kadrowego w elektronicznym systemie finansowo-księgowym;
- 3) przygotowywanie projektów decyzji kadrowych Prokuratora Generalnego dotyczących: prokuratorów, asesorów prokuratury, prokuratorów w stanie spoczynku, członków ich rodzin pobierających uposażenie rodzinne, asystentów prokuratora, urzędników i innych pracowników jednostek;
- 4) realizacja zadań związanych z zatrudnianiem asystentów prokuratora i pracowników Prokuratury Krajowej, ich wynagrodzeniami i innymi świadczeniami oraz prowadzenie ich spraw osobowych, a także obsługa modułu kadrowego w elektronicznym systemie finansowo-księgowym;
- 5) obsługa nominacji prokuratorskich i asesorów prokuratury;
- 6) realizacja zadań związanych z wykonywaniem ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2013 r. poz. 1388 oraz z 2016 r. poz. 178);
- 7) badanie akt osobowych prokuratorów w stanie spoczynku oraz analiza wszelkich zasobów archiwalnych i przygotowywanie projektów decyzji Prokuratora Generalnego związanych z wykonywaniem art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1997 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1998 r. poz. 607, z 2001 r. poz. 1070 oraz z 2011 r. poz. 714);
- 8) prowadzenie bazy danych w zakresie limitów wszystkich grup zawodowych zatrudnionych, w prokuraturze oraz przygotowywanie na tej podstawie analiz etatyzacyjno-kadrowych celem racjonalnego rozmieszczania kadr prokuratury, w poszczególnych jej jednostkach;
- 9) opracowywanie analiz, informacji i sprawozdań w zakresie liczby prokuratorów, w zależności od stażu pracy, niezbędnych do wyliczenia wynagrodzeń w poszczególnych stawkach wynagrodzenia, uposażeń i świadczeń prokuratorów w stanie spoczynku oraz członków ich rodzin pobierających uposażenie rodzinne, dla których pracodawcą pozostaje Prokurator Krajowy;
- 10) opracowywanie planów etatyzacyjnych na potrzeby projektu budżetu prokuratury na rok następny sporządzanego w Biurze Budżetu i Majątku Prokuratury;
- 11) koordynowanie spraw związanych z przeprowadzaniem ocen kwalifikacyjnych pracowników Prokuratury Krajowej;

- 12) wykonywanie czynności związanych z nadawaniem orderów i odznaczeń państwowych oraz resortowych prokuratorom i pracownikom prokuratury;
- 13) przygotowywanie do publikacji w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” projektów obwieszczenia Prokuratora Generalnego o wolnym stanowisku prokuratora prokuratury rejonowej;
- 14) opiniowanie i przygotowywanie projektów aktów prawnych pozostających w zakresie działania Biura, dotyczących prokuratorów, asesorów prokuratury, asystentów prokuratora, urzędników i innych pracowników prokuratury;
- 15) nadzór nad przestrzeganiem dyscypliny pracy przez prokuratorów, asystentów prokuratora i pracowników Prokuratury Krajowej oraz prokuratorów i urzędników delegowanych do Prokuratury Krajowej;
- 16) rozpatrywanie wniosków oraz przygotowywanie projektów decyzji o udzieleniu prokuratorom płatnego urlopu dla poratowania zdrowia;
- 17) sporządzanie projektów decyzji płacowych w związku z przyznaniem lub zmianą dodatków funkcyjnego i specjalnego oraz spowodowanych nabyciem przez prokuratorów uprawnień do stawki awansowej lub nagrody jubileuszowej.

§ 12. Do zadań Biura Budżetu i Majątku Prokuratury należy w szczególności:

- 1) wykonywanie obowiązków dysponenta części budżetowej odpowiadającej powszechnym jednostkom organizacyjnym prokuratury, zwanej dalej „częścią budżetu państwa odpowiadającą prokuraturze”;
- 2) opracowywanie materiałów do projektu ustawy budżetowej w układzie klasyfikacji budżetowej zadaniowej;
- 3) sprawowanie nadzoru i kontroli nad:
  - a) całością gospodarki finansowej podległych jednostek, w tym nad dokonywaniem przez te jednostki wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz realizacją właściwych procedur, a także sygnalizowanie potrzeb w zakresie przeprowadzenia kontroli ich działalności i audytu przez właściwe komórki,
  - b) wykorzystaniem dotacji udzielonych z budżetu państwa,
  - c) realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa,
  - d) sporządzaniem okresowych ocen dotyczących wykonywania zadań oraz dochodów i wydatków przez podległe jednostki oraz podejmowanie, w razie potrzeby, działań zmierzających do prawidłowego wykonania budżetu;
- 4) planowanie, finansowanie i nadzorowanie inwestycji części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze;
- 5) sporządzanie wniosków o rezerwy celowe, rezerwę ogólną i zapewnienie dofinansowania oraz decyzji o blokowaniu planowanych wydatków w części odpowiadającej prokuraturze;
- 6) opiniowanie programów funkcjonalno-użytkowych i programów inwestycji;
- 7) inicjowanie pozyskiwania środków z funduszy krajowych oraz koordynacja działań w tym zakresie prowadzonych przez jednostki, z wyłączeniem projektów, o których mowa w § 19 pkt 16;
- 8) opiniowanie projektów aktów normatywnych, przedstawianych Prokuratorowi Generalnemu do uzgodnienia przez inne podmioty, w aspekcie skutków finansowych projektowanych regulacji dla jednostek w zakresie właściwości Biura;
- 9) pozyskiwanie i obsługa funduszy europejskich w Prokuraturze Krajowej, z wyłączeniem projektów, o których mowa w § 19 pkt 17.

§ 13. W Prokuraturze Krajowej kierowanie wszelkimi pracami mającymi na celu realizację praw i obowiązków dysponenta głównego w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, a w szczególności:

- 1) planowanie i wykonywanie części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze oraz sporządzanie sprawozdań i informacji z wykonania zadań budżetowych,
- 2) sprawowanie nadzoru i kontroli nad prawidłowością wykonywania budżetu oraz realizacją zadań budżetowych,
- 3) opracowanie harmonogramu realizacji budżetu państwa w części,

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877, z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830, 1854, 1890 i 2150 oraz z 2016 r. poz. 195.

- 4) wykonywanie dyspozycji środkami budżetowymi z rachunku bieżącego dysponenta części na rachunki bieżące podległych dysponentów na sfinansowanie wydatków ujętych w ich planach finansowych,
- 5) przygotowywanie i wprowadzanie zmian w budżecie części,
- 6) sporządzanie wniosków o rezerwy celowe, rezerwę ogólną i zapewnienie dofinansowania oraz decyzji o blokowaniu planowanych wydatków w części,
- 7) planowanie budżetu funduszy pomocowych w części i kontrola wydatków w tym zakresie,
- 8) dokonywanie oceny skutków projektowanych regulacji prawnych dla części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze

– należy do podstawowych zadań Głównego Księgowego Budżetu Prokuratury.

§ 14. W Prokuraturze Krajowej wykonywanie zadań w zakresie audytu wewnętrznego, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, należy do audytora wewnętrznego, który podlega bezpośrednio Prokuratorowi Krajowemu.

§ 15. Do zadań Biura Administracyjno-Finansowego należy w szczególności:

- 1) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań i funkcji przez dysponenta trzeciego stopnia, w szczególności przez:
  - a) monitorowanie wykonania wydatków w układzie zadaniowym i sporządzanie informacji w tym zakresie,
  - b) opracowywanie, w porozumieniu z Biurem Budżetu i Majątku Prokuratury, harmonogramu realizacji planu finansowego,
  - c) sprawowanie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań określonych w planie finansowym Prokuratury Krajowej, przestrzeganie zasad właściwego gospodarowania mieniem Skarbu Państwa i dyscypliny finansowej oraz zapewnienie funkcjonowania skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej,
  - d) organizowanie właściwego przepływu informacji w zakresie realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa,
  - e) prowadzenie działalności inwestycyjnej Prokuratury Krajowej;
- 2) prowadzenie rachunkowości i obsługi kasowej Prokuratury Krajowej;
- 3) przygotowanie projektu planu finansowego Prokuratury Krajowej oraz projektu budżetu w układzie zadaniowym Prokuratury Krajowej;
- 4) dysponowanie rachunkiem bieżącym Prokuratury Krajowej;
- 5) sporządzanie dokumentacji płacowej we współpracy z Biurem Kadr oraz prowadzenie spraw socjalno-bytowych;
- 6) prowadzenie spraw związanych z zaopatrzeniem, wyposażeniem oraz usługami z zakresu obsługi administracyjno-gospodarczej;
- 7) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań związanych z udzielaniem zamówień publicznych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164);
- 8) prowadzenie spraw związanych z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych prokuratorów;
- 9) obsługa finansowo-księgowa programów realizowanych z udziałem środków europejskich;
- 10) administrowanie nieruchomościami, planowanie i realizacja zadań inwestycyjno-remontowych w odniesieniu do nieruchomości, z których korzysta Prokuratura Krajowa;
- 11) prowadzenie ewidencji rzeczowych składników majątkowych pozostających w zarządzie Prokuratury Krajowej oraz gospodarowanie nimi.

§ 16. Do zadań Biura Spraw Konstytucyjnych należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie, dla potrzeb Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego, opinii oraz innych opracowań dotyczących zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej aktów normatywnych;
- 2) prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Prokuratora Generalnego jego konstytucyjnych uprawnień do inicjowania kontroli zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej aktów normatywnych, w tym przygotowywanie projektów wniosków Prokuratora Generalnego do Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej aktów normatywnych w sprawach zgłaszanych przez obywateli lub inne podmioty zewnętrzne albo z własnej inicjatywy;

- 3) podejmowanie działań związanych z wykonywaniem obowiązków i uprawnień procesowych Prokuratora Generalnego jako uczestnika postępowania w sprawach rozpoznawanych przez Trybunał Konstytucyjny, w tym:
  - a) przygotowywanie projektów stanowisk Prokuratora Generalnego do Trybunału Konstytucyjnego w sprawach konstytucyjności aktów normatywnych wszczętych na podstawie wniosku, pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej uprawnionego podmiotu,
  - b) przygotowywanie projektów stanowisk Prokuratora Generalnego w sprawach sporów kompetencyjnych pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa,
  - c) zapewnienie udziału prokuratorów Prokuratury Krajowej w rozprawach przed Trybunałem Konstytucyjnym, w których nie jest wymagany osobisty udział Prokuratora Generalnego lub jego zastępcy;
- 4) bieżąca analiza wydawanych przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeń oraz przedstawianie Prokuratorowi Generalnemu informacji w tym zakresie i wniosków wpływających z orzecznictwa Trybunału dla pracy prokuratury;
- 5) przygotowywanie opinii oraz opracowań dotyczących problematyki konstytucyjności aktów normatywnych, a także problematyki funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego i konstytucyjnych aspektów funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości;
- 6) przygotowywanie opinii dotyczących konstytucyjności projektowanych aktów normatywnych, skierowanych do Prokuratury Krajowej w razie zgłoszenia wątpliwości lub sformułowania zastrzeżeń przez komórki organizacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 17. Do zadań Biura Współpracy Międzynarodowej należy w szczególności:

- 1) analiza formalnoprawna, ekspedycja i koordynowanie realizacji kierowanych za granicę za pośrednictwem Biura wniosków o pomoc prawną w sprawach karnych prowadzonych w jednostkach i w innych uprawnionych organach;
- 2) koordynowanie, na wniosek jednostek i innych uprawnionych organów, realizacji wniosków kierowanych przez nie bezpośrednio do organów państw obcych oraz koordynowanie realizacji wniosków o pomoc prawną kierowanych do Rzeczypospolitej Polskiej z zagranicy za pośrednictwem Biura;
- 3) koordynowanie postępowań ekstradycyjnych realizowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, ekspediowanie wniosków ekstradycyjnych i monitorowanie postępowań wszczynanych w tych sprawach za granicą;
- 4) pośredniczenie w przekazywaniu prokuraturom europejskich nakazów aresztowania pochodzących z zagranicy oraz innej korespondencji urzędowej z nimi związanej;
- 5) analiza formalnoprawna, ekspedycja i koordynowanie realizacji kierowanych za granicę wniosków o przejęcie ścigania w sprawach karnych prowadzonych w jednostkach, przekazywanie do wykonania takich wniosków pochodzących z zagranicy oraz realizowanie wynikających z tego obowiązków informacyjnych;
- 6) koordynowanie i nadzór formalnoprawny czynności związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem międzynarodowych zespołów śledczych oraz przygotowywanie projektów porozumień o utworzeniu międzynarodowych zespołów śledczych;
- 7) współpraca z Europejskim Urzędem do Spraw Zwalczenia Przestępstw Finansowych na szkodę Unii Europejskiej (OLAF), z wyłączeniem zwalczania przestępczości zorganizowanej;
- 8) obsługa służbowych wyjazdów zagranicznych Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego oraz przedstawicieli organów państw obcych i organizacji międzynarodowych przybywających na ich zaproszenie;
- 9) wykonywanie zadań związanych ze współpracą Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego z przedstawicielstwami dyplomatycznymi, organami państw obcych i organizacji międzynarodowych;
- 10) współpraca z organami Rady Europy i Unii Europejskiej polegająca w szczególności na przygotowywaniu opinii prawnych, sprawozdań, ocen stanu prawnego i innych opracowań w związku z inicjatywą legislacyjną tych organów, a także udział w pracach legislacyjnych związanych z wdrażaniem prawa Unii Europejskiej do prawa polskiego;
- 11) koordynowanie działalności punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Sądowej w jednostkach;
- 12) udział w pracach międzyresortowych grup multidyscyplinarnych oceniających stan prawa polskiego pod kątem jego zgodności z prawem Unii Europejskiej oraz opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie ich zgodności z międzynarodowymi zobowiązaniami Rzeczypospolitej Polskiej;

- 13) przygotowywanie projektów porozumień dotyczących współpracy, zawieranych pomiędzy Prokuratorem Generalnym a przedstawicielami organów centralnych prokuratury państw obcych;
- 14) analiza orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach karnych.

§ 18. 1. Do zadań Biura Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych należy w szczególności:

- 1) zapewnienie ochrony informacji niejawnych wytwarzanych, przetwarzanych, przekazywanych lub przechowywanych w Prokuraturze Krajowej;
- 2) zapewnienie ochrony systemów i sieci teleinformatycznych, w których są wytwarzane, przetwarzane, przechowywane lub przekazywane informacje niejawne;
- 3) przeprowadzanie postępowań sprawdzających w zakresie właściwości Biura;
- 4) szkolenie pracowników w zakresie ochrony informacji niejawnych;
- 5) kontrola ochrony informacji niejawnych oraz przestrzeganie przepisów o ochronie tych informacji;
- 6) okresowa kontrola ewidencji, materiałów i obiegu dokumentów niejawnych;
- 7) zapewnienie ochrony fizycznej obiektów Prokuratury Krajowej, w tym kontrola ruchu osobowego w tych obiektach;
- 8) zapewnienie prawidłowej realizacji zadań Prokuratora Generalnego w zakresie obronności państwa określonych w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 827, z późn. zm.³⁾) i innych ustaw oraz wydanych na ich podstawie aktów wykonawczych;
- 9) realizowanie przedsięwzięć z zakresu zarządzania kryzysowego i współpracy cywilno-wojskowej w Prokuraturze Krajowej oraz koordynowanie tej działalności w podległych jednostkach;
- 10) zapewnienie możliwości zdeponowania broni palnej i amunicji na terenie obiektów Prokuratury Krajowej, w wykonaniu obowiązku, o którym mowa w art. 40 § 3 ustawy.

2. Biurem Ochrony Informacji Niejawnych kieruje Pełnomocnik do spraw Ochrony Informacji Niejawnych podlegający bezpośrednio Prokuratorowi Krajowemu.

3. W skład Biura wchodzi Kancelaria Tajna.

§ 19. Do zadań Biura Informatyzacji i Analiz należy w szczególności:

- 1) opracowywanie kierunków rozwoju informatyzacji jednostek;
- 2) opracowywanie, budowa, wdrażanie i utrzymanie ogólnokrajowych systemów informatycznych i nadzór nad ich eksploatacją;
- 3) koordynowanie działań zapewniających prawidłowe funkcjonowanie systemów informatycznych w jednostkach;
- 4) realizacja zadań związanych z budową i utrzymaniem ogólnokrajowej sieci transmisji danych zapewniającej wymianę danych pomiędzy jednostkami;
- 5) opracowywanie w uzgodnieniu z Biurem Budżetu i Majątku Prokuratury projektu budżetu w zakresie wdrażania ogólnokrajowych i lokalnych rozwiązań informatycznych;
- 6) koordynowanie działalności w zakresie realizacji zadań wspólnych dla departamentów i biur Prokuratury Krajowej wynikających z informatyzacji prokuratury;
- 7) opracowywanie wstępnych projektów aktów normatywnych w zakresie wdrażania, stosowania i rozwoju systemów informatycznych oraz teleinformatycznych w prokuraturze;
- 8) opiniowanie i standaryzacja zakupów oraz prowadzenie ewidencji sprzętu informatycznego i oprogramowania;
- 9) wykonywanie zadań związanych z administrowaniem przez Prokuratora Generalnego danymi przetwarzanymi w ogólnokrajowych systemach teleinformatycznych;
- 10) współpraca z Głównym Urzędem Statystycznym i Komendą Główną Policji w zakresie sprawozdawczości i statystyki oraz współpraca z właściwymi organami i instytucjami w zakresie dostępu do prowadzonych przez te podmioty baz danych i ewidencji;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1220, 1224, 1830, 2183 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 178.

- 11) wdrażanie systemu analizy kryminalnej w jednostkach oraz prowadzenie analiz kryminalnych w Prokuraturze Krajowej;
- 12) realizacja zadań oraz koordynowanie działań jednostek związanych z wypełnianiem obowiązków wynikających z ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1203 oraz z 2015 r. poz. 1607), zwanej dalej „ustawą o SIS oraz VIS”;
- 13) realizacja zadań oraz koordynowanie działań jednostek związanych z przekazywaniem i otrzymywaniem informacji kryminalnych z Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych;
- 14) zapewnienie obsługi informatycznej w Prokuraturze Krajowej i prawidłowego funkcjonowania centralnych urzędów informatycznych;
- 15) przygotowywanie budżetów projektów z funduszy pomocowych i rozliczanie tych projektów w zakresie informatyzacji;
- 16) inicjowanie pozyskiwania środków z funduszy krajowych i europejskich oraz koordynacja działań w zakresie informatyzacji prowadzonych przez jednostki;
- 17) pozyskiwanie i obsługa funduszy europejskich w zakresie informatyzacji w Prokuraturze Krajowej.

§ 20. Do zadań Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji należy w szczególności:

- 1) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa:
  - a) noszące cechy przesteczności zorganizowanej, w tym transgranicznej,
  - b) z wykorzystaniem Internetu oraz zaawansowanych technologii i systemów komputerowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym (cyberprzeszeczności zorganizowanej),
  - c) łapownictwa w organach władzy ustawodawczej, organach administracji rządowej, samorządowej, organach ścigania i kontroli,
  - d) o charakterze terrorystycznym, o którym mowa w art. 115 § 20 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. poz. 553, z późn. zm.⁴⁾), zwanej dalej „k k.”,
  - e) inne, które ze względu na charakter i wagę sprawy, na podstawie polecenia Prokuratora Generalnego lub Prokuratora Krajowego, zostały przekazane do prowadzenia przez Departament;
- 2) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w sprawach wymienionych w pkt 1, rozstrzyganych w pierwszej i drugiej instancji, oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym;
- 3) koordynowanie postępowań przygotowawczych prowadzonych przez wydziały zamiejscowe;
- 4) zbieranie i analizowanie informacji oraz materiałów dotyczących przesteczności zorganizowanej i korupcji, a także opracowywanie na ich podstawie ocen dotyczących kierunków i dynamiki tej przesteczności;
- 5) koordynowanie działalności prokuratury i innych organów państwowych w zakresie ścigania przesteczności zorganizowanej i zwalczania terroryzmu, cyberprzeszeczności zorganizowanej, korupcji, prania pieniędzy, handlu ludźmi, produkcji oraz obrotu środkami odurzającymi i psychotropowymi;
- 6) współpraca międzynarodowa w zakresie opracowywania strategii zwalczania międzynarodowej przesteczności zorganizowanej oraz ścigania jej sprawców, współdziałanie z polskim przedstawicielem w EUROJUST w zakresie działań prokuratury oraz z przedstawicielami innych organizacji międzynarodowych i ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską w zakresie zwalczania przesteczności zorganizowanej i terroryzmu, cyberprzeszeczności zorganizowanej, korupcji, prania pieniędzy, handlu ludźmi, rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, produkcji oraz obrotu środkami odurzającymi i psychotropowymi;
- 7) sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego w sprawach wskazanych przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji oraz wykonywanie czynności związanych z realizacją nadzoru instancyjnego sprawowanego przez Prokuratora Generalnego w postępowaniu przygotowawczym;

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. poz. 840, z 1999 r. poz. 729 i 931, z 2000 r. poz. 548, 1027 i 1216, z 2001 r. poz. 1071, z 2003 r. poz. 1061, 1142, 1750, 1935 i 2255, z 2004 r. poz. 219, 626, 889 i 2426, z 2005 r. poz. 732, 757, 1109, 1363, 1479 i 1493, z 2006 r. poz. 1409, 1592 i 1648, z 2007 r. poz. 589, 850, 859 i 1378, z 2008 r. poz. 560, 782, 1056, 1080 i 1344, z 2009 r. poz. 504, 533, 1317, 1323, 1474, 1540 i 1589, z 2010 r. poz. 46, 227, 229, 625, 626, 842, 857, 1018, 1021, 1228, 1474 i 1602, z 2011 r. poz. 78, 130, 202, 245, 381, 549, 678, 767, 964, 1135, 1280, 1381 i 1431, z 2012 r. poz. 611, z 2013 r. poz. 849, 905, 1036 i 1247, z 2014 r. poz. 538, z 2015 r. poz. 396, 541, 1549, 1707 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 189, 428 i 437.

- 8) przygotowywanie projektów decyzji w zakresie uprawnienia Prokuratora Generalnego, o którym mowa w art. 328 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. poz. 555, z późn. zm.⁵⁾), zwanej dalej „k.p.k.”, w zakresie właściwości Departamentu;
- 9) kształtowanie praktyki ścigania na podstawie prowadzonych analiz i badań w zakresie właściwości Departamentu;
- 10) opiniowanie wniosków kierowanych do Prokuratora Generalnego o wyrażenie zgody na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego w zakresie właściwości Departamentu;
- 11) przygotowywanie informacji w sprawach będących przedmiotem interpelacji i zapytań poselskich, stanowisk w związku z oświadczeniami senatorów oraz udzielanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich żądanych odpowiedzi i wyjaśnień w zakresie właściwości Departamentu;
- 12) monitorowanie spraw, w których strona wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki w zakresie właściwości Departamentu.

§ 21. Do zadań Departamentu do Spraw Przystępczości Gospodarczej należy w szczególności:

- 1) nadzorowanie i koordynowanie postępowań przygotowawczych prowadzonych przez Wydziały do Spraw Przystępczości Finansowo-Skarbowej w prokuraturach regionalnych oraz Wydziały do Spraw Przystępczości Gospodarczej w prokuraturach regionalnych i okręgowych;
- 2) zbieranie i analizowanie informacji oraz materiałów dotyczących przystępczości przeciwko obrotowi gospodarczemu i finansowo-skarbowej, a ponadto opracowywanie na ich podstawie ocen dotyczących kierunków i dynamiki tej przystępczości;
- 3) koordynowanie działalności prokuratury i innych organów państwowych w zakresie ścigania przystępczości przeciwko obrotowi gospodarczemu i finansowo-skarbowej;
- 4) współpraca międzynarodowa w zakresie opracowywania strategii zwalczania międzynarodowej przystępczości przeciwko obrotowi gospodarczemu i finansowo-skarbowej oraz ścigania jej sprawców, współdziałanie z polskim przedstawicielem w EUROJUST w zakresie działań prokuratury oraz z przedstawicielami innych organizacji międzynarodowych i ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską w zakresie zwalczania przystępczości przeciwko obrotowi gospodarczemu i finansowo-skarbowej;
- 5) sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego w sprawach wskazanych przez Prokuratora Krajowego oraz wykonywanie czynności związanych z realizacją nadzoru instancyjnego sprawowanego przez Prokuratora Generalnego w postępowaniu przygotowawczym;
- 6) przygotowywanie projektów decyzji w zakresie uprawnienia Prokuratora Generalnego, o którym mowa w art. 328 k.p.k.;
- 7) kształtowanie praktyki ścigania na podstawie prowadzonych analiz i badań w zakresie właściwości Departamentu;
- 8) monitorowanie spraw, w których strona wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki w zakresie właściwości Departamentu;
- 9) opiniowanie wniosków kierowanych do Prokuratora Generalnego o wyrażenie zgody na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego;
- 10) przygotowywanie informacji w sprawach będących przedmiotem interpelacji i zapytań poselskich, stanowisk w związku z oświadczeniami senatorów oraz udzielanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich żądanych odpowiedzi i wyjaśnień w zakresie właściwości Departamentu.

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. poz. 931, z 2000 r. poz. 580, 717, 852 i 1027, z 2001 r. poz. 1071 i 1149, z 2002 r. poz. 676, z 2003 r. poz. 155, 1061 i 1188, z 2004 r. poz. 514, 626, 889, 2405 i 2641, z 2005 r. poz. 70, 461, 680, 821, 1181, 1203, 1363, 1416 i 1479, z 2006 r. poz. 118, 467, 659, 708, 711, 1009, 1013, 1192, 1647 i 1648, z 2007 r. poz. 116, 432, 539, 589, 664, 766, 849 i 903, z 2008 r. poz. 162, 648, 686, 802, 1133, 1308, 1344, 1485, 1571 i 1651, z 2009 r. poz. 39, 104, 171, 585, 716, 1051, 1178, 1323, 1375, 1474 i 1589, z 2010 r. poz. 46, 626, 669, 826, 842, 1228 i 1307, z 2011 r. poz. 245, 246, 273, 654, 678, 829, 1135, 1280, 1430, 1431, 1438 i 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556, z 2015 r. poz. 21, 290, 396, 1185, 1186, 1334, 1788, 1855 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 178 i 437.

§ 22. Do zadań Departamentu Postępowania Przygotowawczego, z wyłączeniem spraw, o których mowa w § 20 i 21, należy w szczególności:

- 1) sprawowanie nadzoru instancyjnego związanego z realizacją uprawnień Prokuratora Generalnego w postępowaniu przygotowawczym oraz koordynowanie nadzoru służbowego nad postępowaniem przygotowawczym, sprawowanego przez prokuratury regionalne i okręgowe, oraz sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego nad wybranymi postępowaniami przygotowawczymi prowadzonymi przez jednostki;
- 2) przygotowywanie projektów decyzji w zakresie uprawnienia Prokuratora Generalnego, o którym mowa w art. 328 k.p.k.;
- 3) monitorowanie i koordynowanie działalności w zakresie ścigania przestępstw, prowadzonej przez inne organy państwowe, w tym postępowań przygotowawczych prowadzonych w sprawach o określone rodzaje przestępstw;
- 4) kształtowanie praktyki w zakresie zwalczania przestępczości na podstawie badań akt, analiz informacji przekazywanych przez prokuratury regionalne i okręgowe oraz innych ustaleń Departamentu;
- 5) współdziałanie z organami państwowymi, państwowymi jednostkami organizacyjnymi i organizacjami społecznymi w zapobieganiu przestępczości oraz innym naruszeniom prawa;
- 6) monitorowanie spraw, w których strona wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki w zakresie właściwości Departamentu;
- 7) przygotowywanie informacji w sprawach będących przedmiotem interpelacji i zapytań poselskich, stanowisk w związku z oświadczeniami senatorów oraz udzielanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich żądanych odpowiedzi i wyjaśnień w zakresie właściwości Departamentu.

§ 23. Do zadań Departamentu Postępowania Sądowego należy w szczególności:

- 1) opracowywanie projektów kasacji Prokuratora Generalnego od orzeczeń sądów powszechnych w sprawach karnych i nieletnich oraz skarg na wyroki sądów odwoławczych rozpoznawanych na podstawie przepisów k.p.k.;
- 2) opracowywanie projektów skarg kasacyjnych Prokuratora Generalnego i skarg Prokuratora Generalnego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych w sprawach rozpoznawanych na podstawie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.⁶⁾), zwanej dalej „k.p.c.”;
- 3) opracowywanie projektów skarg Prokuratora Generalnego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń sądów administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.⁷⁾);
- 4) udział w posiedzeniach Sądu Najwyższego w składach zwykłych i powiększonych, dotyczących zagadnień prawnych w sprawach karnych i cywilnych oraz w posiedzeniach Naczelnego Sądu Administracyjnego rozpoznającego zagadnienie prawne;
- 5) udział w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, udział w posiedzeniu składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie, w której skargę kasacyjną wniosł prokurator wykonujący czynności służbowe w Prokuraturze Krajowej lub strona, jeżeli w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym brał udział prokurator wykonujący czynności służbowe w Prokuraturze Krajowej, a także udział w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym w sprawie, w której skargę wniosł prokurator wykonujący czynności służbowe w Prokuraturze Krajowej, oraz w sprawie dotyczącej decyzji wydanej w postępowaniu administracyjnym, w którym zgłosił udział prokurator wykonujący czynności służbowe w Prokuraturze Krajowej;
- 6) opracowywanie projektów wniosków Prokuratora Generalnego do Sądu Najwyższego i do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podejmowanie uchwał mających na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie, oraz projektów wystąpień w przedmiocie unieważnienia prawomocnego orzeczenia sądu przez Sąd Najwyższy i przez Naczelną Sąd Administracyjny, a także opracowywanie wniosków zawierających propozycje rozstrzygnięć zagadnień prawnych w sprawach nadesłanych przez Sąd Najwyższy i przez Naczelną Sąd Administracyjny;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1161, 1296, 1585, 1626, 1741 i 1924, z 2015 r. poz. 2, 4, 218, 539, 978, 1062, 1137, 1199, 1311, 1418, 1419, 1505, 1527, 1567, 1587, 1595, 1634, 1635, 1830 i 1854 oraz z 2016 r. poz. 195 i 437.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101 i 1529, z 2014 r. poz. 183 i 543, z 2015 r. poz. 658, 1191, 1224, 1269 i 1311 oraz z 2016 r. poz. 394.

- 7) rozpoznawanie wniosków prokuratorów o wniesienie kasacji w sprawach karnych i opracowywanie w tych sprawach projektów kasacji Prokuratora Generalnego lub pism uzasadniających decyzje o odmowie wniesienia kasacji;
- 8) opracowywanie projektów sprzeciwów od decyzji wydanych przez ministrów, skarg do wojewódzkiego sądu administracyjnego na decyzje nieuwzględniające sprzeciwu Prokuratora Generalnego, skarg kasacyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego od orzeczeń wojewódzkiego sądu administracyjnego w tej kategorii spraw oraz innych środków prawnych zastrzeżonych do kompetencji Prokuratora Generalnego;
- 9) rozpatrywanie, kierowanych do Prokuratury Krajowej, pism kwestionujących stanowisko prokuratur regionalnych zajmowane w sprawach przed sądami administracyjnymi i cywilnymi oraz związanych z udziałem prokuratora w tych postępowaniach;
- 10) oddziaływanie na praktykę oskarżycielską jednostek w szczególności przez opracowywanie wyników badań problematyki kasacyjnej i kierowanie pism instrukcyjnych do prokuratur regionalnych;
- 11) opracowywanie opinii prawnych w zakresie postępowania sądowego;
- 12) opracowywanie projektów stanowisk w sprawach cywilnych, w których Sąd Najwyższy zobowiązał Prokuratora Generalnego do zajęcia na piśmie stanowiska co do skargi kasacyjnej wniesionej przez stronę i odpowiedzi na skargę;
- 13) udzielanie pomocy instruktażowej prokuratorom regionalnym w zakresie właściwości Departamentu;
- 14) prowadzenie spraw związanych z postępowaniem o ułaskawienie;
- 15) koordynowanie spraw związanych z udziałem prokuratora w postępowaniu wykonawczym;
- 16) współdziałanie z Centralnym Zarządem Służby Więziennej i innymi właściwymi organami w zakresie udziału prokuratora w postępowaniu wykonawczym;
- 17) rozpatrywanie skarg i wniosków związanych z postępowaniem sądowym w zakresie kompetencji Departamentu;
- 18) analiza orzecznictwa Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 19) monitorowanie spraw, w których strona wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki w zakresie właściwości Departamentu.

§ 24. Do zadań Departamentu do Spraw Wojskowych należy w szczególności:

- 1) opracowywanie programów dotyczących podstawowych kierunków działania komórek organizacyjnych do spraw wojskowych oraz sprawozdań lub informacji dotyczących ich realizowania;
- 2) przygotowywanie informacji o charakterze ogólnym dla Sejmu, Senatu, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Rady Ministrów, Prokuratora Generalnego i innych organów w zakresie działania komórek organizacyjnych do spraw wojskowych;
- 3) współdziałanie z organami państwowymi, państwowymi jednostkami organizacyjnymi i organizacjami społecznymi w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa oraz wykonywanie czynności z zakresu kontroli przestrzegania prawa i profilaktyki;
- 4) koordynowanie działalności logistycznej i finansowej podległych komórek organizacyjnych do spraw wojskowych;
- 5) planowanie, organizowanie i przeprowadzanie wizytacji i lustracji wydziałów do spraw wojskowych w prokuraturach okręgowych i działów do spraw wojskowych w prokuraturach rejonowych;
- 6) wykonywanie czynności związanych ze sprawowaniem nadzoru instancyjnego związanego z realizacją uprawnień Prokuratora Generalnego w postępowaniu przygotowawczym;
- 7) koordynowanie i kontrolowanie prawidłowości nadzoru służbowego nad postępowaniem przygotowawczym sprawowanego przez wydziały do spraw wojskowych prokuratury okręgowej oraz sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego nad wybranymi postępowaniami przygotowawczymi prowadzonymi przez wydziały do spraw wojskowych w prokuraturach okręgowych;
- 8) przygotowywanie projektów decyzji w zakresie uprawnienia Prokuratora Generalnego, o którym mowa w art. 328 k.p.k., w zakresie właściwości Departamentu;
- 9) udział prokuratorów w posiedzeniach Izby Wojskowej Sądu Najwyższego, zwanej dalej „IWSN”, w zakresie dotyczącym sądowej kontroli postępowania przygotowawczego;
- 10) kształtowanie praktyki w zwalczaniu przestępczości, na podstawie badań akt, analiz informacji otrzymanych z prokuratur okręgowych i rejonowych, w których utworzono komórki organizacyjne do spraw wojskowych;

- 11) wykonywanie czynności związanych z obrotem prawnym z zagranicą w zakresie spraw prowadzonych w komórkach organizacyjnych do spraw wojskowych;
- 12) ocena zasadności wnoszonych środków odwoławczych od orzeczeń wojskowych sądów okręgowych jako sądów pierwszej instancji;
- 13) opracowywanie nadzwyczajnych środków zaskarżenia od wyroków IWSN jako sądu odwoławczego oraz udział prokuratorów przed IWSN w postępowaniu odwoławczym, postępowaniu związanym z rozpoznaniem nadzwyczajnych środków zaskarżenia oraz w innych, ustawowo określonych przypadkach;
- 14) prowadzenie spraw o ułaskawienie w zakresie właściwości sądów wojskowych;
- 15) analizowanie spraw dotyczących pytań prawnych i przygotowywanie projektów dokumentów oraz opiniowanie projektów uchwał IWSN;
- 16) sprawowanie nadzoru służbowego nad postępowaniami sądowymi prowadzonymi przez wydziały do spraw wojskowych w prokuraturach okręgowych, monitorowanie nadzoru wydziałów wojskowych w prokuraturach okręgowych w stosunku do działów wojskowych w prokuraturach rejonowych w zakresie postępowania sądowego oraz oddziaływanie na praktykę oskarżycielską komórek do spraw wojskowych;
- 17) opracowywanie opinii prawnych dotyczących postępowania przygotowawczego w zakresie właściwości Departamentu;
- 18) opiniowanie, na wniosek zainteresowanych komórek i jednostek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, projektów aktów normatywnych w zakresie zgodności z przepisami prawa;
- 19) wykonywanie zadań kadrowych związanych z przebiegiem służby prokuratorskiej, zawodowej służby wojskowej oraz wynikających ze stosunku pracy urzędników i innych pracowników komórek organizacyjnych do spraw wojskowych;
- 20) realizowanie czynności związanych z typowaniem kandydatów do służby poza granicami kraju i kierowaniem ich do tej służby;
- 21) opracowywanie dokumentów związanych z dokonywaniem zmian w etatach komórek organizacyjnych do spraw wojskowych oraz ich przeformowaniem;
- 22) sprawowanie nadzoru i kontroli nad sprawami kadrowymi realizowanymi przez podległe Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych jednostki oraz realizowanie szkoleń w tym zakresie;
- 23) monitorowanie spraw, w których strona wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki w zakresie właściwości Departamentu.

§ 25. Do zadań Wydziału Spraw Wewnętrznych należy w szczególności:

- 1) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa popełnione przez sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów lub asesorów prokuratury;
- 2) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w sprawach wymienionych w pkt 1, rozstrzyganych w pierwszej i drugiej instancji, oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym;
- 3) koordynowanie postępowań przygotowawczych prowadzonych przez inne jednostki w sprawach czynów przestępnych popełnionych przez sędziów, prokuratorów lub asesorów sądowych i asesorów prokuratury;
- 4) zbieranie i analizowanie informacji oraz materiałów dotyczących przestępczości wśród sędziów, prokuratorów lub asesorów sądowych i asesorów prokuratury, a także opracowywanie na ich podstawie ocen dotyczących kierunków i dynamiki tej przestępczości;
- 5) koordynowanie działalności prokuratury i innych organów państwowych w zakresie ścigania przestępstw popełnionych przez sędziów, prokuratorów lub asesorów sądowych lub asesorów prokuratury;
- 6) monitorowanie spraw, w których strona wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki w zakresie właściwości Wydziału.

§ 26. Szczegółowy podział na komórki organizacyjne w Prokuraturze Krajowej wraz ze wskazaniem zadań określa Prokurator Krajowy.

Oddział 3

Struktura organizacyjna i zadania realizowane w prokuraturze regionalnej, prokuraturze okręgowej i prokuraturze rejonowej

§ 27. 1. W skład prokuratury regionalnej mogą wchodzić w szczególności następujące komórki organizacyjne:

- 1) Wydział do Spraw Przeszłości Gospodarczej;
- 2) Wydział do Spraw Przeszłości Finansowo-Skarbowej;
- 3) Wydział Organizacyjno-Sądowy;
- 4) Wydział Budżetowo-Administracyjny.

2. W prokuraturze regionalnej mogą być utworzone działy obejmujące zakresem swojej właściwości:

- 1) prowadzenie i nadzorowanie spraw dotyczących błędów medycznych, których skutkiem jest śmierć człowieka;
- 2) prowadzenie i nadzorowanie wieloosobowych spraw o poważne przestępstwa z wykorzystaniem Internetu oraz zaawansowanych technologii i systemów informatycznych (cyberprzeszłość):
  - a) o skomplikowanym stanie faktycznym lub
  - b) jeżeli wartość szkody wyrządzonej przestępstwem przekracza kwotę, o której mowa w art. 115 § 6 k.k.

3. Jeżeli w prokuraturze regionalnej nie zostały utworzone działy, o których mowa w ust. 2, prokurator regionalny może powierzyć prowadzenie i nadzorowanie spraw, o których mowa w tym przepisie, jednemu lub kilku prokuratorom.

4. Komórki organizacyjne, o których mowa w ust. 1, mogą być łączone. W szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą być utworzone inne komórki organizacyjne niż określone w ust. 1.

5. Szczegółowy podział na komórki organizacyjne w prokuraturze regionalnej wraz ze wskazaniem zadań określa właściwy prokurator regionalny, o ile Prokurator Krajowy zawiadomiony o projekcie podziału nie zgłosi sprzeciwu.

§ 28. Komórki organizacyjne w prokuraturze regionalnej realizują w szczególności następujące zadania:

- 1) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu względem mienia wielkiej wartości, o którym mowa w art. 115 § 6 k.k.;
- 2) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa finansowo-skarbowe względem mienia wielkiej wartości, o którym mowa w art. 115 § 6 k.k.;
- 3) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w innych sprawach gospodarczych ze względu na ich zawilść i szczególną wagę;
- 4) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w sprawach wymienionych w pkt 1–3, rozstrzyganych w pierwszej i drugiej instancji, oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym;
- 5) koordynowanie postępowań przygotowawczych prowadzonych przez podległe jednostki w sprawach czynów przestępnych popełnionych przeciwko obrotowi gospodarczemu oraz w sprawach przestępstw finansowo-skarbowych;
- 6) obrót prawny z zagranicą w zakresie spraw prowadzonych w jednostce;
- 7) sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego zleconego przez prokuratora regionalnego nad śledztwami i dochodzeniami prowadzonymi w prokuraturach okręgowych, sprawowanie, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwierzchniego nadzoru służbowego nad śledztwami i dochodzeniami prowadzonymi w prokuraturach rejonowych oraz sprawowanie nadzoru instancyjnego w zakresie środków odwoławczych rozpoznawanych przez prokuratora nadrzędnego;
- 8) udział prokuratorów w postępowaniu odwoławczym przed sądem apelacyjnym w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy, ubezpieczeń społecznych i gospodarczych;
- 9) udział prokuratorów w postępowaniu przed sądami administracyjnymi;
- 10) przeprowadzanie wizytacji i lustracji prokuratur okręgowych i rejonowych;
- 11) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań i funkcji przez dysponenta budżetu odpowiednio drugiego i trzeciego stopnia;
- 12) udział prokuratorów przed sądem w postępowaniu wykonawczym i w postępowaniu o ulaskawienie.

§ 29. 1. W skład prokuratury okręgowej mogą wchodzić w szczególności następujące komórki organizacyjne:

- 1) Wydział Śledczy;
- 2) Wydział do Spraw Przeszeczności Gospodarczej;
- 3) Wydział Organizacyjno-Sądowy;
- 4) Wydział Budżetowo-Administracyjny.

2. W prokuraturze okręgowej mogą być utworzone działy obejmujące zakresem swojej właściwości:

- 1) prowadzenie i nadzorowanie spraw dotyczących błędów medycznych, których skutkiem jest ciężkie uszkodzenie ciała człowieka;
- 2) prowadzenie i nadzorowanie spraw o przestępstwa z wykorzystaniem Internetu oraz zaawansowanych technologii i systemów informatycznych (cyberprzeszeczność):
  - a) o skomplikowanym stanie faktycznym lub
  - b) jeżeli wartość szkody wyrządzonej przestępstwem przekracza kwotę, o której mowa w art. 115 § 5 k.k.

3. Jeżeli w prokuraturze okręgowej nie zostały utworzone działy, o których mowa w ust. 2, prokurator okręgowy może powierzyć prowadzenie i nadzorowanie spraw, o których mowa w tym przepisie, jednemu lub kilku prokuratorom.

4. Komórki organizacyjne, o których mowa w ust. 1, mogą być łączone. W szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą być utworzone inne komórki organizacyjne niż określone w ust. 1.

5. Szczegółowy podział na komórki organizacyjne w prokuraturze okręgowej wraz ze wskazaniem zadań określa właściwy prokurator okręgowy, o ile Prokurator Krajowy zawiadomiony o projekcie podziału nie zgłosi sprzeciwu.

§ 30. Komórki organizacyjne w prokuraturze okręgowej realizują w szczególności następujące zadania:

- 1) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa o charakterze kryminalnym;
- 2) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa finansowo-skarbowe inne niż wymienione w § 28 pkt 2;
- 3) prowadzenie i nadzorowanie spraw o przestępstwa z wykorzystaniem Internetu oraz zaawansowanych technologii i systemów informatycznych, inne niż wymienione w § 28 pkt 3;
- 4) prowadzenie i nadzorowanie, na podstawie zarządzenia Prokuratora Krajowego, postępowań przygotowawczych w określonej kategorii spraw;
- 5) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w sprawach wymienionych w pkt 1–4, rozstrzyganych w pierwszej i drugiej instancji, oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym;
- 6) koordynowanie postępowań przygotowawczych prowadzonych przez podległe jednostki w sprawach przestępstw o charakterze kryminalnym i finansowo-skarbowych;
- 7) obrót prawny z zagranicą w zakresie spraw prowadzonych w jednostce oraz w zakresie spraw prowadzonych w podległych prokuraturach rejonowych;
- 8) sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego zleconego przez prokuratora okręgowego nad śledztwami i dochodzeniami prowadzonymi w prokuraturach rejonowych oraz sprawowanie nadzoru instancyjnego w zakresie środków odwoławczych rozpoznawanych przez prokuratora nadrzędnego;
- 9) udział prokuratorów w postępowaniu przed sądem okręgowym oraz sądem odwoławczym w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy, ubezpieczeń społecznych, gospodarczych oraz w sprawach o wykroczenia;
- 10) udział prokuratorów w postępowaniu administracyjnym, przed sądami administracyjnymi oraz w innych postępowaniach;
- 11) udział prokuratorów przed sądem w postępowaniu wykonawczym i w postępowaniu o ułaskawienie;
- 12) przeprowadzanie wizytacji i lustracji prokuratur rejonowych;
- 13) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań i funkcji przez dysponenta budżetu trzeciego stopnia.

§ 31. 1. W prokuraturze okręgowej, w której utworzono wydział do spraw wojskowych, do jego zadań należy w szczególności:

- 1) prowadzenie śledztw i dochodzeń własnych, nadzorowanie śledztw i dochodzeń prowadzonych przez inne organy lub im powierzonych:
  - a) o czyny zabronione wyczerpujące znamiona przestępstwa, dla których właściwy jest wojskowy sąd okręgowy,
  - b) innych, w tym również zleconych do prowadzenia przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych lub prokuratora okręgowego;
- 2) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w sprawach wymienionych w pkt 1, rozstrzyganych w pierwszej instancji i w drugiej instancji przez wojskowy sąd okręgowy, oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym;
- 3) obrót prawny z zagranicą w zakresie spraw prowadzonych w wydziale oraz w zakresie spraw prowadzonych w podległych prokuraturach rejonowych, w których utworzono działy do spraw wojskowych;
- 4) sprawowanie nadzoru instancyjnego związanego z realizacją uprawnień zastępcy prokuratora okręgowego do spraw wojskowych w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez działy do spraw wojskowych w prokuraturach rejonowych oraz sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego nad postępowaniami przygotowawczymi prowadzonymi w podległych prokuraturach rejonowych, w których utworzono działy do spraw wojskowych;
- 5) nadzór nad udziałem prokuratorów działu do spraw wojskowych prokuratury rejonowej w postępowaniu przed sądem wojskowym;
- 6) udział prokuratorów przed sądem wojskowym w postępowaniu o wznowienie postępowania i o ulaskawienie;
- 7) kontrola okresowa prawomocnych orzeczeń sądowych w podległych komórkach organizacyjnych do spraw wojskowych;
- 8) analiza danych dotyczących stanu przestępczości oraz danych statystycznych w zakresie spraw prowadzonych przez komórki organizacyjne do spraw wojskowych.

2. W prokuraturze okręgowej, w której utworzono wydział do spraw wojskowych, prokurator kierujący tym wydziałem jest zastępcą prokuratora okręgowego do spraw wojskowych.

§ 32. 1. Prokuratury regionalne, okręgowe i rejonowe realizują zadania w zakresie obronności państwa, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i innych ustaw oraz wydanych na ich podstawie aktów wykonawczych.

2. W prokuraturach regionalnych i wydziałach zamiejscowych utworzonych przy prokuraturach regionalnych zapewnienie prawidłowej realizacji zadań w zakresie obronności państwa, o których mowa w ust. 1, należy do starszego inspektora do spraw obronnych w prokuraturze regionalnej, który podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki.

3. W prokuraturach okręgowych i rejonowych zapewnienie prawidłowej realizacji zadań w zakresie obronności państwa, o którym mowa w ust. 1, należy do starszego inspektora do spraw obronnych w prokuraturze okręgowej, który podlega bezpośrednio kierownikowi tej jednostki.

4. Starszy inspektor do spraw obronnych wykonuje także zadania, o których mowa w art. 40 § 3 ustawy, na terenie obiektów prokuratury regionalnej i okręgowej. W prokuraturze rejonowej realizację tego zadania zapewnia kierownik jednostki.

§ 33. W prokuraturach regionalnych i okręgowych wykonywanie zadań w zakresie audytu wewnętrznego zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych należy do audytora wewnętrznego, który podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki.

§ 34. 1. W ośrodkach zamiejscowych prokuratur regionalnych, okręgowych i rejonowych nie wyodrębnia się komórek organizacyjnych.

2. W prokuraturze regionalnej, okręgowej lub rejonowej, w której utworzono ośrodek zamiejscowy, funkcję kierownika ośrodka pełni zastępca prokuratora regionalnego, okręgowego lub rejonowego.

§ 35. 1. W prokuraturze rejonowej mogą być tworzone działy dla określonego rodzaju spraw lub dla spraw z określonego rodzaju właściwości.

2. Szczegółowy podział na komórki organizacyjne w prokuraturze rejonowej wraz ze wskazaniem zadań określa właściwy prokurator rejonowy, o ile Prokurator Krajowy zawiadomiony o projekcie podziału nie zgłosi sprzeciwu.

§ 36. Komórki organizacyjne w prokuraturze rejonowej realizują w szczególności następujące zadania:

- 1) prowadzenie śledztw własnych oraz nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach, o których mowa w art. 24 § 2 ustawy;
- 2) prowadzenie i nadzorowanie przez daną jednostkę, na podstawie zarządzenia prokuratora regionalnego, postępowań przygotowawczych w określonej kategorii spraw;
- 3) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, rozstrzyganych w pierwszej i drugiej instancji, oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym;
- 4) udział prokuratorów w postępowaniu przed sądem rejonowym w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy, ubezpieczeń społecznych, gospodarczych oraz w sprawach o wykroczenia i w innych postępowaniach przewidzianych przez ustawy;
- 5) udział prokuratorów w postępowaniu administracyjnym.

§ 37. 1. W prokuraturze rejonowej, w której utworzono dział do spraw wojskowych, do jego zadań należy w szczególności:

- 1) prowadzenie śledztw i dochodzeń własnych, nadzorowanie śledztw i dochodzeń prowadzonych przez inne organy lub im powierzonych:
  - a) o czyny zabronione wyczerpujące znamiona przestępstwa, dla których właściwy jest wojskowy sąd garnizony,
  - b) innych, w tym również zleconych do prowadzenia przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, zastępcę prokuratora okręgowego do spraw wojskowych lub prokuratora rejonowego;
- 2) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w sprawach wymienionych w pkt 1, oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym, z wyjątkiem postępowania przed IWSN;
- 3) planowanie i realizacja kontroli przestrzegania prawa i profilaktyki w zakresie właściwości działu;
- 4) nadzór nad czynnościami wyjaśniającymi w postępowaniu w sprawach o wykroczenia w zakresie osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych.

2. W prokuraturze rejonowej, w której utworzono dział do spraw wojskowych, prokurator kierujący tym działem jest zastępcą prokuratora rejonowego do spraw wojskowych.

Rozdział 2

Organizacja pracy i sposób kierowania pracą

Oddział 1

Organizacja pracy

§ 38. Prokurator, wykonując samodzielnie czynności określone w ustawach, jest odpowiedzialny za prawidłowość i terminowość tych czynności, a zwłaszcza za treść i formę postanowień, zarządzeń i innych pism procesowych oraz rzetelność ustnych sprawozdań i ścisłość informacji.

§ 39. Prokurator podpisuje sporządzone przez siebie pisma w ramach prowadzonych spraw, jeżeli przepisy niniejszego rozporządzenia lub wewnętrznego podziału czynności nie stanowią inaczej. Każde pismo i adnotacja sporządzone przez prokuratora powinny ponadto zawierać jego imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz datę.

§ 40. 1. Prokurator może zgłosić prokuratorowi wskazanemu w art. 34 § 1 i 2 ustawy żądanie:

- 1) uzasadnienia pisemnego polecenia dotyczącego treści czynności procesowej, o którym mowa w art. 7 § 3 ustawy, w terminie 3 dni od dnia otrzymania pisemnego polecenia, chyba że charakter czynności wymaga podjęcia decyzji niezwłocznie; w takim wypadku uzasadnienie polecenia należy sporządzić w terminie 3 dni od dnia wykonania polecenia;
- 2) zmiany polecenia dotyczącego treści czynności procesowej lub wyłączenia go od wykonania czynności albo od udziału w sprawie, o którym mowa w art. 7 § 4 zdanie pierwsze ustawy, w terminie 3 dni od dnia otrzymania uzasadnienia polecenia dotyczącego treści czynności procesowej, chyba że charakter czynności wymaga podjęcia decyzji niezwłocznie.

2. Prokurator przełożony, który wydał polecenie dotyczące treści czynności procesowej, zajmuje stanowisko (rozstrzyga) w sprawie żądania prokuratora zmiany polecenia w terminie 3 dni od dnia otrzymania żądania. Decyzja o nieuwzględnieniu żądania wymaga uzasadnienia na piśmie.

3. Prokurator bezpośrednio przełożony nad prokuratorem, który wydał polecenie dotyczące treści czynności procesowej, rozstrzyga w sprawie żądania prokuratora wyłączenia go od wykonania czynności albo od udziału w sprawie w terminie 3 dni od dnia otrzymania żądania. Decyzja o nieuwzględnieniu żądania wymaga uzasadnienia na piśmie.

4. Prokurator przełożony, o którym mowa w ust. 2, oraz prokurator bezpośrednio przełożony, o którym mowa w ust. 3, przejmują odpowiedzialność za wykonaną czynność; prokurator występujący z żądaniem jest obowiązany wykonać polecenie.

§ 41. 1. Prokurator przełożony, wydając polecenie, zachowuje drogę służbową. Zachowanie takiej drogi obowiązuje również w korespondencji z prokuratorem przełożonym.

2. Jeżeli polecenie zostało wydane z pominięciem drogi służbowej, prokurator wykonujący je zawiadamia o tym swojego zwierzchnika służbowego.

§ 42. Jeżeli po wydaniu polecenia, a przed jego wykonaniem lub podczas wykonywania nastąpi istotna zmiana ustaleń faktycznych, uzasadniająca potrzebę wydania odmiennego polecenia, prokurator wykonujący polecenie niezwłocznie informuje o tym prokuratora bezpośrednio przełożonego lub zwierzchnika służbowego, a gdy nie jest to możliwe – wykonuje polecenie z uwzględnieniem powstałej zmiany lub odstępuje od wykonania, informując o tym niezwłocznie wydającego polecenie.

§ 43. Prokurator przełożony, który zmienił lub uchylił decyzję prokuratora podległego, o którym mowa w art. 8 § 1 ustawy, informuje o powyższym Prokuratora Krajowego. Prokurator Krajowy, który zmienił lub uchylił decyzję prokuratora podległego, informuje o powyższym Prokuratora Generalnego.

§ 44. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających przekazanie sprawy według właściwości innej jednostce, prokurator, który sprawę przekazuje, przeprowadza czynności niecierpiące zwłoki.

§ 45. Przydzielona prokuratorowi sprawa może być przekazana do referatu innego prokuratora w tej samej lub innej jednostce wyłącznie na podstawie pisemnej decyzji prokuratora przełożonego, którą załącza się do akt podręcznych sprawy.

§ 46. 1. W razie potrzeby dokonania czynności na obszarze właściwości innej jednostki, prokurator może zwrócić się do niej o udzielenie pomocy prawnej.

2. W pisemnym wniosku o udzielenie pomocy prawnej należy wskazać okoliczności wymagające wyjaśnienia oraz określić czynności, które mają być dokonane. Do wniosku dołącza się kopie niezbędnych dokumentów z akt sprawy. Akta sprawy lub odpowiednią ich część przesyła się tylko w razie konieczności.

3. Prokurator wezwany do udzielenia pomocy prawnej niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od wpływu wniosku, dokonuje wnioskowanych czynności, w taki sposób, aby nie zachodziła konieczność ich powtarzania lub uzupełniania.

4. W uzasadnionych przypadkach prokurator wezwany do udzielenia pomocy prawnej jest uprawniony do powierzenia dokonania wnioskowanych czynności Policji lub innym organom uprawnionym do prowadzenia postępowań.

5. Jeżeli w toku realizacji wniosku o pomoc prawną wyłoni się potrzeba dokonania również innych, niewskazanych we wniosku czynności, prokurator wezwany powinien niezwłocznie je wykonać lub spowodować ich wykonanie przez inny właściwy organ oraz poinformować o tym prokuratora wnioskującego.

6. Jeżeli wykonanie czynności w ramach pomocy prawnej w terminie określonym w ust. 3 nie jest możliwe, należy niezwłocznie zawiadomić prokuratora zwracającego się o pomoc prawną o przyczynie zwłoki, z podaniem terminu wykonania czynności.

7. Wniosek o zapewnienie w drodze pomocy prawnej udziału prokuratora w rozprawie, posiedzeniu sądu, czynnościach sędziego wyznaczonego należy skierować w terminie umożliwiającym właściwe przygotowanie się do nich.

8. Po wykonaniu wniosku o zapewnienie w drodze pomocy prawnej udziału prokuratora w rozprawie, posiedzeniu sądu, czynnościach sędziego wyznaczonego należy niezwłocznie zwrócić nadesłane akta i inne dokumenty, informując pisemnie o przebiegu i wynikach realizacji wniosku.

9. Wniosek o pomoc prawną nie może dotyczyć czynności na terenie objętym granicami administracyjnymi miasta będącego siedzibą jednostki, w której jest prowadzone lub bezpośrednio nadzorowane postępowanie.

10. Prokurator wzywający i wezwany mogą przeprowadzać konsultacje telefoniczne lub za pomocą innych środków komunikacji, dotyczące sposobu lub zakresu wykonania wniosku o pomoc prawną.

11. Wniosek o pomoc prawną może być przesłany również drogą elektroniczną za pomocą systemów teleinformatycznych, w szczególności za pomocą bezpiecznej wewnętrznej poczty elektronicznej funkcjonującej w sieci WAN Prokuratury wraz ze wskazaniem jednostki wzywającej i wzywanej.

§ 47. 1. Zawiadomienie o odmowie uwzględnienia w całości lub w części złożonego w sprawie wniosku lub innego żądania przesyła się zainteresowanemu bezzwłocznie.

2. Jeżeli wniosek lub inne żądanie pochodzi od osoby niebędącej w stanie samodzielnie dochodzić swoich praw, prokurator, gdy nie jest zobowiązany do podjęcia działania z urzędu, powinien rozważyć możliwość udzielenia jej pomocy prawnej lub potrzebą udzielenia takiej pomocy zainteresować właściwy organ, instytucję lub organizację.

§ 48. 1. Korespondencję między jednostkami prokuratury podpisują:

- 1) prokurator regionalny – pisma kierowane do Prokuratora Krajowego i jego zastępcy oraz do innych zastępców Prokuratora Generalnego, do dyrektora departamentu (biura) Prokuratury Krajowej; inne pisma kierowane do Prokuratury Krajowej może podpisywać naczelnik wydziału prokuratury regionalnej;
- 2) prokurator okręgowy – pisma kierowane do prokuratora regionalnego oraz naczelnika wydziału prokuratury regionalnej; inne pisma do prokuratury regionalnej może podpisywać naczelnik wydziału prokuratury okręgowej;
- 3) prokurator rejonowy – pisma kierowane do prokuratora okręgowego oraz naczelnika wydziału prokuratury okręgowej; inne pisma do prokuratury okręgowej może podpisywać kierownik działu lub sekcji prokuratury rejonowej, jeżeli prokurator rejonowy go do tego upoważni;
- 4) prokurator regionalny lub prokurator nadrzędny działający w zakresie zleconych mu czynności – pisma kierowane z prokuratury regionalnej do prokuratora okręgowego.

2. Przepis ust. 1 pkt 4 stosuje się odpowiednio do korespondencji prokuratury regionalnej i okręgowej z prokuratorem rejonowym.

3. Prokurator okręgowy może na żądanie dyrektora departamentu (biura) Prokuratury Krajowej przekazać korespondencję bez pośrednictwa prokuratora regionalnego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do korespondencji prokuratury rejonowej z prokuraturą regionalną.

§ 49. 1. Pisma do organów administracji państwowej oraz do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych przesyła się za pośrednictwem odpowiednich departamentów lub biur Prokuratury Krajowej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przesyłania pism procesowych.

§ 50. Godziny urzędowania określi w:

- 1) Prokuraturze Krajowej – Prokurator Krajowy;
- 2) prokuraturze regionalnej – prokurator regionalny;
- 3) prokuraturze okręgowej i podległych jej prokuraturach rejonowych – prokurator okręgowy.

§ 51. 1. Prokurator przełożony zarządza pełnienie przez prokuratorów dyżurów po godzinach urzędowania lub w dni ustawowo wolne od pracy. Dyżur może być pełniony w jednostce lub poza nią.

2. Prokurator przełożony zapewnia możliwość kontaktu służbowego z prokuratorem pełniącym dyżur.

§ 52. 1. Na miejscu zdarzenia, którego skutkiem jest śmierć człowieka, a także innych wskazanych przez kierownika jednostki, czynności procesowe wykonują osobiście prokuratorzy.

2. W prokuraturach rejonowych usytuowanych w miejscowościach, w których swoje siedziby posiadają prokuratury regionalne oraz okręgowe, czynności, o których mowa w ust. 1, i dyżury, o których mowa w § 51 ust. 1, pełnią także prokuratorzy tych prokuratur.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą prokuratora bezpośrednio przełożonego, prokuratorzy, o których mowa w ust. 2, mogą pełnić dyżury w prokuraturze rejonowej mającej siedzibę w miejscowości, w której zamieszkują, lub w prokuraturze rejonowej położonej najbliżej miejsca ich zamieszkania.

4. Dyżury zdarzeniowe realizują wszyscy prokuratorzy danej jednostki, chyba że kierownik jednostki na wniosek prokuratora, uwzględniając jego sytuację rodzinną, osobistą lub inny uzasadniony powód, zarządzi inaczej.

5. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 4, musi uwzględniać zakaz dyżurowania w porze nocnej, niedziele i święta, kobiet w ciąży oraz, bez ich zgody, prokuratorów sprawujących pieczę nad osobą wymagającą stałej opieki lub dzieckiem do ukończenia 8 roku życia.

6. Prokurator regionalny i okręgowy sporządzają wykazy prokuratorów wykonujących czynności w kierowanych przez nich jednostkach, zobowiązanych do realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, wskazując sposób bezpośredniego kontaktowania się z prokuratorem pełniącym dyżur, oraz w porozumieniu z prokuratorami rejonowymi określi, w drodze zarządzenia, szczegółowy harmonogram pełnienia dyżurów.

7. Wykazy oraz harmonogram, o których mowa w ust. 6, prokurator rejonowy przesyła właściwemu komendantowi Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i innym stosownym służbom wraz z wykazem prokuratorów prokuratury rejonowej pełniących dyżur zdarzeniowy.

8. Wykazy oraz harmonogram, o których mowa w ust. 6, podlegają bieżącej aktualizacji.

§ 53. 1. W związku z rozpoznawaniem spraw w postępowaniu przyspieszonym prokurator przełożony może zarządzić pełnienie dyżurów przez prokuratorów w godzinach pełnienia dyżurów przez sądy rejonowe.

2. Prokurator przełożony w przypadku, o którym mowa w ust. 1, ustala z właściwym prezesem sądu rejonowego sposób nawiązania kontaktu z wyznaczonym prokuratorem.

3. Dla zapewnienia dostępu do danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym, w związku z rozpoznawaniem spraw w postępowaniu przyspieszonym, prokurator przełożony może zarządzić odpowiednio dłuższe godziny urzędowania punktu informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego.

4. O wydaniu zarządzenia, o którym mowa w ust. 3, prokurator przełożony informuje niezwłocznie Dyrektora Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego.

5. Prokurator przełożony może zarządzić przebywanie wyznaczonego prokuratora i pracownika prokuratury w dni ustawowo wolne od pracy oraz w określonych godzinach w dni robocze, poza siedzibą jednostki, w warunkach stałego kontaktu telefonicznego.

6. Prokurator rejonowy zapewnia odpowiednie warunki kadrowe, techniczne i organizacyjne niezbędne do udziału prokuratora w dyżurze w postępowaniu przyspieszonym.

7. Informację o warunkach pełnienia dyżuru prokurator rejonowy przekazuje właściwemu komendantowi Policji oraz prezesowi właściwego sądu rejonowego, wskazując sposób bezpośredniego kontaktowania się z prokuratorem pełniącym dyżur.

§ 54. 1. Prokurator rejonowy, uwzględniając plan sesji właściwego sądu rejonowego, ustala podległym prokuratorom, w miarę możliwości, stały rozkład dni, w których referenci sądowi sprawy, o których mowa w § 321, biorą udział w rozprawie (posiedzeniu) przed tym sądem (dni wokandowe prokuratorów).

2. Po ustaleniu i każdorazowym zaktualizowaniu rozkładu dni wokandowych prokuratorów prokurator rejonowy przekazuje go niezwłocznie prezesowi właściwego sądu rejonowego. Rozkład dni wokandowych prokuratorów może być przesyłany za pomocą systemu teleinformatycznego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do prokuratora regionalnego i okręgowego.

§ 55. 1. W Prokuraturze Krajowej interesantów przyjmuje Prokurator Krajowy i pozostali zastępcy Prokuratora Generalnego lub wyznaczeni prokuratorzy i pracownicy Prokuratury Krajowej.

2. W pozostałych jednostkach interesantów przyjmują odpowiednio prokurator regionalny, okręgowy i rejonowy, ich zastępcy lub wyznaczeni prokuratorzy i pracownicy prokuratury.

3. Godziny przyjęć interesantów ustala kierownik jednostki, przy czym co najmniej raz w tygodniu przyjęcia odbywają się w ustalonym dniu po godzinach urzędowania.

4. Czas przyjęć interesantów przez pracowników prokuratury nie może być krótszy niż połowa czasu urzędowania jednostki.

Oddział 2

Kierowanie pracą prokuratur

§ 56. 1. Prokuratorzy pełniący funkcje kierownicze zapewniają prawidłową i sprawną realizację zadań służbowych w powierzonych im jednostkach i komórkach organizacyjnych prokuratury oraz właściwą organizację pracy, a w szczególności:

1) dbają o dobór odpowiednich kadr;

- 2) usprawniają organizację i techniki pracy w jednostce;
- 3) dbają o sprawność postępowania i należytą kulturę pracy w podległej jednostce;
- 4) zapewniają bieżącą współpracę z podmiotami uprawnionymi do prowadzenia postępowań przygotowawczych;
- 5) sprawują nadzór nad szkoleniem prokuratorów i innych pracowników prokuratury;
- 6) kierują wykonaniem odpowiednio do kompetencji budżetu w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze lub planu finansowego;
- 7) wykonują zarząd i zapewniają oszczędne gospodarowanie mieniem prokuratury;
- 8) czuwają nad przestrzeganiem zasad ochrony i bezpieczeństwa obiektów prokuratury;
- 9) dbają o rzetelną i terminową sprawozdawczość statystyczną;
- 10) zapewniają ochronę informacji niejawnych;
- 11) dbają o ochronę danych osobowych.

2. Dla Prokuratury Krajowej, prokuratur regionalnych i okręgowych prowadzi się stronę internetową, na której należy udostępnić w szczególności:

- 1) nazwę, siedzibę i adres jednostki;
- 2) informacje o osobach pełniących funkcje kierownicze w jednostce;
- 3) numery telefonów kontaktowych do sekretariatu;
- 4) informacje o godzinach urzędowania jednostki i przyjmowania interesantów;
- 5) informacje o sposobie składania skarg i wniosków, w tym również drogą elektroniczną.

3. Jednostka udostępnia elektroniczną skrzynkę podawczą, w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 oraz z 2016 r. poz. 352), wykorzystując funkcjonalność e-PUAP, o czym informuje na swojej stronie internetowej.

4. Informacje wskazane w ust. 2 dotyczące prokuratur rejonowych zawiera strona internetowa właściwej prokuratury okręgowej.

§ 57. Kierownicy jednostek reprezentują prokuraturę wobec organów państwowych i samorządowych działających na obszarze ich właściwości oraz współdziałają z nimi w zakresie przewidzianym w ustawach.

§ 58. Współdziałanie, o którym mowa w § 57, nie może powodować naruszenia niezależności prokuratora, a zwłaszcza pozaprawnego wpływania na jego decyzje i czynności.

§ 59. 1. Kierownicy jednostek dokonują podziału czynności podległych im prokuratorów, określając zakres i rodzaj wykonywanych przez nich zadań, z jednoczesnym wskazaniem czynności zastrzeżonych dla siebie oraz form i zakresu wewnętrznego nadzoru służbowego, sporządzają plany pracy obejmujące ważniejsze działania, w razie potrzeby zwołują odpawy, narady i konferencje oraz podejmują inne niezbędne czynności dla prawidłowego i sprawnego kierowania jednostką.

2. Kierownik każdej jednostki określa szczegółowy sposób realizacji obowiązku wskazanego w art. 4 ustawy (obowiązkowy referat).

3. Decyzję o zwolnieniu z obowiązku wykonywania czynności określonych w art. 3 § 1 pkt 1 ustawy lub jego ograniczeniu podejmuje kierownik jednostki, jeżeli prokurator nadrzędny, poinformowany na piśmie o zamiarze jej podjęcia, nie zgłosił sprzeciwu.

4. Informacja, o której mowa w ust. 3, musi wskazywać na zaistnienie szczególnie uzasadnionych okoliczności uniemożliwiających realizację obowiązku wskazanego w art. 4 ustawy.

5. Decyzję, o której mowa w ust. 3, w stosunku do prokuratorów Prokuratury Krajowej podejmuje Prokurator Krajowy, a w stosunku do Prokuratora Krajowego – Prokurator Generalny.

6. Przy podziale czynności należy uwzględnić kwalifikacje, uzdolnienia i doświadczenie zawodowe poszczególnych prokuratorów, a także przestrzegać zasady równomiernego obciążenia ich pracą.

7. Kierownik jednostki, przy podziale czynności, określa również zasady zastępowania się prokuratorów przy realizacji tych czynności. Odstąpienie od ustalonych przez kierownika jednostki zasad zastępowania wymaga zgody zwierzchnika służbowego, a w przypadkach niecierpiących zwłoki niezwłocznego powiadomienia zwierzchnika służbowego, po wykonaniu czynności.

8. Podziału czynności dokonuje się w formie zarządzenia, którego treść podaje się do wiadomości wszystkich pracowników, czyniąc o tym adnotację z datą i podpisem zainteresowanych.

§ 60. Prokurator jest obowiązany:

- 1) na polecenie przełożonego wykonywać również czynności, które nie należą do jego obowiązków określonych podziałem czynności;
- 2) z ważnych względów służbowych, zwłaszcza w przypadkach niecierpiących zwłoki albo na polecenie przełożonego, wykonywać swe obowiązki także poza ustalonym czasem urzędowania;
- 3) powiadomić niezwłocznie przełożonego o przeszkodzie uniemożliwiającej pełnienie obowiązków.

§ 61. 1. Przełożeni i zwierzchnicy służbowi, niezależnie od sprawowania funkcji kierowniczych, wykonują także czynności bezpośrednio związane z realizacją obowiązków ustawowych prokuratury, o których mowa w art. 3 § 1 pkt 1 ustawy.

2. Prokuratorzy powołani do pełnienia funkcji wizytatora, rzecznika prasowego, rzecznika dyscyplinarnego, kierownika szkolenia wykonują także inne zlecone im zadania, niewchodzące w zakres pełnionej funkcji, w szczególności te, o których mowa w art. 3 § 1 pkt 1 ustawy.

§ 62. 1. Pojazdy służbowe mogą być używane jako pojazdy uprzywilejowane w rozumieniu art. 53 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.⁸⁾) jedynie w związku z koniecznością zapewnienia prokuratorowi niezwłocznego udziału w czynnościach służbowych niezbędnych dla prawidłowej realizacji zadań prokuratora.

2. Prokurator Krajowy określi, w drodze zarządzenia, szczegółowy sposób używania pojazdów służbowych jako pojazdów uprzywilejowanych.

§ 63. Sposób zdeponowania broni palnej i amunicji, o którym mowa w art. 40 § 3 ustawy, określi, w drodze zarządzenia, kierownik jednostki.

Oddział 3

Formy i tryb sprawowania nadzoru służbowego

§ 64. 1. Prokuratorzy, niezależnie od obowiązków określonych w art. 3 § 1 pkt 1 ustawy, sprawują nadzór służbowy nad czynnościami podległych prokuratorów.

2. Nadzór służbowy jest realizowany jako wewnętrzny nadzór służbowy w ramach tej samej jednostki lub jako zwierzchni nadzór służbowy realizowany przez jednostkę wyższego stopnia.

§ 65. 1. Wewnętrzny nadzór służbowy prokurator przełożony sprawuje przez:

- 1) kontrolę obciążenia i wydajności pracy podległych prokuratorów;
- 2) żądanie relacji o przebiegu czynności w poszczególnych sprawach i w razie potrzeby wydawanie poleceń co do kierunków postępowania;
- 3) zapoznawanie się z aktami prowadzonych postępowań;
- 4) sprawdzanie przygotowania i poziomu wystąpień prokuratorskich przed sądem;
- 5) kontrolę poziomu pracy podległych prokuratorów;
- 6) aprobatę decyzji asesora prokuratury.

2. Wewnętrzny nadzór służbowy może również polegać na konieczności okresowego uzgadniania przez podległego prokuratora treści decyzji procesowych oraz innych czynności postępowania.

§ 66. Aprobata polegająca na akceptacji projektu decyzji asesora prokuratury udzielana jest przez prokuratora bezpośrednio przełożonego lub jego zastępcę.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1448, z 2013 r. poz. 700, 991, 1446 i 1611, z 2014 r. poz. 312, 486, 529, 768, 822 i 970, z 2015 r. poz. 211, 541, 591, 933, 1038, 1045, 1273, 1326, 1335, 1830, 1844, 1893, 2183 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 266 i 352.

§ 67. Udzielenie aprobaty lub odmowa jej udzielenia następuje przez zamieszczenie na rękopisie albo odpisie pisma procesowego odpowiedniej adnotacji, daty i podpisu oraz odcisnięcie pieczęci służbowej. W razie odmowy udzielenia aprobaty asesorowi prokuratury udziela się wskazówek co do sposobu załatwienia sprawy lub usunięcia stwierdzonych uchybień.

§ 68. Jeżeli uzyskanie aprobaty przed podjęciem określonej decyzji jest niemożliwe lub w znacznym stopniu utrudnione, a okoliczności sprawy wymagają niezwłocznego działania, asesor prokuratury podejmuje decyzję samodzielnie, zawiadamiając bezzwłocznie o zajęтым stanowisku kierownika jednostki lub jego zastępcę.

§ 69. Postanowienia o zawieszeniu postępowania, postanowienia kończące postępowanie przygotowawcze, akty oskarżenia, wnioski o wydanie wyroku skazującego, wnioski o warunkowe umorzenie postępowania, wnioski, o których mowa w art. 324 k.p.k., oraz środki odwoławcze sporządzone przez asesora prokuratury podlegają aprobacie.

§ 70. 1. O wszczęciu śledztwa oraz istotnych dla przebiegu postępowania czynnościach i zdarzeniach w sprawach dużej wagi ze względu na ich rodzaj, charakter, skutki lub społeczny oddźwięk, prokurator bezzwłocznie informuje prokuratora nadrzędnego. Z własnej inicjatywy prokurator powinien informować prokuratora nadrzędnego także o sprawach zawiłych, wymagających konsultacji.

2. Kierownik jednostki wyższego stopnia może zwrócić się do kierownika podległej jednostki o informację dotyczącą postępowania przygotowawczego lub sądowego w każdej sprawie, określając zakres żądanej informacji. O taką informację może zwrócić się również dyrektor departamentu lub biura Prokuratury Krajowej albo jego zastępca.

§ 71. 1. Wykonywanie zwierzchniego nadzoru służbowego polega w szczególności na udzielaniu bezpośrednich konsultacji prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie przygotowawcze, w szczególności w zakresie kierunków prowadzonego postępowania i efektywnego wykonywania czynności procesowych.

2. Zwierzchni nadzór służbowy jest sprawowany z poszanowaniem zasady niezależności prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze.

3. Prokurator przełożony może, z własnej inicjatywy albo na wniosek prokuratora nadrzędnego, prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze (przekazany drogą służbową), albo na wniosek prokuratora bezpośrednio przełożonego w stosunku do prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze, objąć sprawę zwierzchnim nadzorem służbowym.

4. Prokurator regionalny może, z własnej inicjatywy lub na wniosek podległego prokuratora okręgowego, objąć zwierzchnim nadzorem służbowym postępowanie przygotowawcze prowadzone lub nadzorowane przez prokuratora podległej prokuratury rejonowej.

5. Do sprawowania zwierzchniego nadzoru służbowego prokurator podejmujący decyzję o objęciu sprawy tym nadzorem wyznacza prokuratora kierowanej przez siebie jednostki oraz zawiadamia o tym kierownika jednostki, w której jest prowadzone lub nadzorowane postępowanie przygotowawcze objęte zwierzchnim nadzorem służbowym.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na wagę lub zawiłość sprawy, Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy może powierzyć sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego prokuratorowi wykonującemu czynności służbowe w Prokuraturze Krajowej.

7. Prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze jest obowiązany przedstawić prokuratorowi sprawującemu zwierzchni nadzór służbowy, na żądanie sprawującego nadzór, akta sprawy w oryginale lub w kserokopiach albo w formie zapisów na informatycznych nośnikach danych. Przedstawienie akt nie może tamować biegu postępowania przygotowawczego.

8. W toku sprawowania zwierzchniego nadzoru służbowego prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie przygotowawcze mogą być wydawane polecenia dotyczące sposobu prowadzenia postępowania. Zasady określone w § 40 i 43 stosuje się odpowiednio.

9. Prokurator sprawujący zwierzchni nadzór służbowy nad postępowaniem prowadzonym w prokuraturze niższego stopnia nie może rozpoznawać zażaleń na decyzje powzięte w toku nadzorowanego postępowania. Do rozpoznania takiego zażalenia wyznacza się innego prokuratora.

§ 72. O stwierdzonych, w toku zwierzchniego nadzoru służbowego, przypadkach oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa przez prokuratora zawiadamia się przełożonego dyscyplinarnego tego prokuratora.

§ 73. 1. Prokurator nadrzędny, w każdym czasie, może dokonać analizy akt toczącego się lub zakończonego w podległej jednostce postępowania przygotowawczego i zająć pisemne stanowisko w kwestii zgłoszonej przez strony lub inne uprawnione osoby.

2. O poczynionych ustaleniach, w tym zwłaszcza o stwierdzonych uchybieniach, prokurator nadrzędny informuje kierownika podległej jednostki.

§ 74. Zwierzchni nadzór służbowy może polegać również na:

- 1) systematycznym zbieraniu i analizowaniu materiałów, w tym danych statystycznych, dotyczących form, kierunków i dynamiki przestępczości, sposobu działania sprawców przestępstw oraz okoliczności sprzyjających ich popełnianiu;
- 2) prowadzeniu badań akt spraw dotyczących określonej kategorii przestępstw oraz opracowywaniu, przy uwzględnieniu danych, o których mowa w pkt 1, sprawozdań i raportów o stanie przestępczości;
- 3) opracowywaniu i wdrażaniu do praktyki prokuratorskiej metodyki prowadzenia postępowań przygotowawczych, dotyczącej wybranej kategorii przestępstw.

§ 75. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do sprawowania nadzoru służbowego spraw z zakresu działalności pozakarnej prokuratury.

§ 76. Funkcje nadzorcze są realizowane także poprzez wizytacje i lustracje.

Oddział 4

Wizytacja i lustracja

§ 77. 1. Wizytację i lustrację przeprowadza się stosownie do potrzeb, w szczególności gdy pojawią się sygnały o istotnych nieprawidłowościach w działalności danej jednostki. Wizytację należy przeprowadzać nie rzadziej niż co 5 lat.

2. Lustrację, która obejmuje wybrane zagadnienia z działalności jednostki, można przeprowadzić w celu kontroli prawidłowości praktyki na wybranych odcinkach pracy lub gdy zachodzi potrzeba zbadania przyczyn uchybień w pracy albo nieprawidłowości w działaniu jednostki.

3. Wizytacja i lustracja obejmuje:

- 1) kontrolę realizacji ustawowych zadań przez jednostki, a zwłaszcza badanie prawidłowości podejmowanych czynności i poziomu pracy;
- 2) ocenę wypełniania obowiązków służbowych przez prokuratorów i pracowników sekretariatu oraz ich kwalifikacji zawodowych i kultury pracy;
- 3) ocenę sposobu kierowania jednostką, organizacji pracy i podziału czynności.

4. W toku wizytacji i lustracji udziela się instruktażu niezbędnego dla usprawnienia działania kontrolowanych jednostek i pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów.

5. Wizytacja nie powinna trwać dłużej niż 14 kolejnych dni kalendarzowych.

§ 78. 1. Zarządzenie o przeprowadzeniu wizytacji lub lustracji może wydać:

- 1) Prokurator Krajowy – wobec wydziału zamiejscowego oraz wizytacji lub lustracji prokuratury regionalnej, okręgowej lub rejonowej;
- 2) prokurator regionalny – wobec prokuratury okręgowej i rejonowej;
- 3) prokurator okręgowy – wobec prokuratury rejonowej.

2. O zarządzeniu wizytacji należy poinformować kierownika jednostki wyższego stopnia oraz Prokuratora Krajowego.

§ 79. 1. W zarządzeniu określa się zadania, zakres, termin oraz skład zespołu wizytacyjnego lub lustracyjnego, ze wskazaniem prokuratora – przewodniczącego zespołu.

2. O zamierzonej wizytacji zawiadamia się kierownika jednostki w terminie umożliwiającym przygotowanie żądanych materiałów i akt. Termin ten nie może być krótszy niż 14 dni.

§ 80. 1. Wizytacje i lustracje wydziałów zamiejscowych przeprowadzają wizytatorzy i wyznaczeni prokuratorzy Prokuratury Krajowej.

2. Wizytacje i lustracje prokuratur regionalnych, okręgowych i rejonowych przeprowadzają odpowiednio wizytatorzy i wyznaczeni prokuratorzy jednostek nadrzędnych nad jednostką kontrolowaną.

3. W skład zespołu przeprowadzającego wizytację lub lustrację prokuratury okręgowej albo rejonowej prokurator regionalny może powołać wizytatorów, prokuratorów oraz inspektorów do spraw biurowości z innych podległych mu prokuratur okręgowych.

4. W wizytacjach i lustracjach udział biorą również inspektorzy do spraw biurowości lub pracownicy sekretariatu jednostki nadrzędnej nad jednostką wymienioną w ust. 2.

5. W wizytacjach i lustracjach wydziałów zamiejscowych bierze udział inspektor do spraw biurowości lub inny pracownik sekretariatu Prokuratury Krajowej.

§ 81. 1. W ramach wizytacji jednostki oceniane są także umiejętności zawodowe prokuratora kontrolowanej jednostki, w szczególności:

- 1) sprawność i efektywność podejmowanych czynności i organizowania pracy przy prowadzeniu lub nadzorowaniu postępowań przygotowawczych lub wykonywaniu innych powierzonych zadań bądź funkcji;
- 2) kultura urzędowania, obejmująca kulturę osobistą i kulturę organizacji pracy, oraz poszanowanie praw stron lub uczestników postępowania przy prowadzeniu lub nadzorowaniu postępowań przygotowawczych lub wykonywaniu innych powierzonych zadań bądź funkcji;
- 3) sposób formułowania wypowiedzi przy wydawaniu i uzasadnianiu decyzji procesowych;
- 4) proces doskonalenia zawodowego.

2. Poczynione w toku wizytacji (lustracji) ustalenia omawia się z zainteresowanymi prokuratorami i innymi pracownikami, wysłuchując ich wyjaśnień. O istotniejszych spostrzeżeniach, wskazujących na potrzebę bezzwłocznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, informuje się kierownika jednostki.

§ 82. 1. Z przebiegu wizytacji i lustracji sporządza się sprawozdanie.

2. Sprawozdanie z wizytacji zawiera:

- 1) określenie zakresu wizytacji;
- 2) poczynione ustalenia oraz, w razie potrzeby, zalecany sposób usunięcia przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości;
- 3) oceny badanych działów pracy i ogólną ocenę kontrolowanej jednostki oraz określenie poziomu pracy prokuratorów i pracowników administracyjnych, a także osobną ocenę pracy kierownika jednostki;
- 4) wnioski końcowe.

3. Sprawozdanie z lustracji zawiera dane dotyczące zakresu poczynionych ustaleń, ujawnionych uchybień i ich przyczyn oraz wskazanie podjętych w toku lustracji środków i wynikające z niej wnioski.

4. W sprawozdaniu z wizytacji i lustracji należy wskazać zakres badań dokonywanych przez poszczególnych członków zespołu wizytacyjnego lub lustracyjnego, a w załączniku do sprawozdania – wykaz zbadanych spraw.

§ 83. 1. Przy formułowaniu ocen bierze się pod uwagę ustalenia dotyczące zwłaszcza:

- 1) prawidłowości czynności procesowych;
- 2) sprawności i poziomu prowadzonych albo nadzorowanych postępowań;
- 3) wszechstronności oraz dokładności w zakresie ustaleń faktycznych;
- 4) przestrzegania terminów procesowych;
- 5) trafności podejmowanych decyzji oraz poziomu sporządzanych orzeczeń i innych pism procesowych;
- 6) aktywności i poziomu wystąpień prokuratorskich w postępowaniu sądowym;
- 7) prawidłowości oceny orzeczeń sądowych i praktyki odwoławczej.

2. Za oczywiste rażące uchybienia w pracy uważa się zwłaszcza:

- 1) znaczną i zawinioną przewlekłość postępowania;
- 2) bezpodstawny wniosek o zastosowanie przez sąd tymczasowego aresztowania lub podjęcie przez prokuratora innej bezpodstawnej decyzji w przedmiocie tymczasowego aresztowania;
- 3) bezpodstawne postanowienie kończące postępowanie przygotowawcze;
- 4) nieuzasadniony akt oskarżenia;

- 5) oczywiście niesłuszny wniosek w zakresie wymiaru kary;
- 6) niezaskarżenie oczywiście niesłusznego orzeczenia sądowego;
- 7) zawinione niewykonanie polecenia przełożonego co do treści czynności lub niezachowanie terminu zawitego.

3. Przy formułowaniu ogólnej oceny kontrolowanej jednostki uwzględnia się ponadto:

- 1) stan kadrowy i warunki pracy jednostki objętej kontrolą;
- 2) stopień obciążenia sprawami jednego pracownika;
- 3) odsetek skomplikowanych spraw;
- 4) liczbę oraz zasadność skarg na prokuratorów i pracowników sekretariatu prokuratury.

4. Przy ustalaniu wyników wizytacji ocenia się poszczególne działy pracy oraz całokształt funkcjonowania kontrolowanej jednostki, określając, czy i w jakim stopniu wywiązuje się ona z ustawowych zadań, z uwzględnieniem wyników poprzedniej kontroli.

§ 84. 1. Sprawozdanie z wizytacji, w terminie 30 dni od dnia jej zakończenia, przesyła się kierownikowi kontrolowanej jednostki, który ma prawo zgłosić uwagi do sprawozdania w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania. W razie potrzeby do uwag tych ustosunkowuje się zespół wizytacyjny.

2. Przedstawioną przez zespół wizytacyjny ocenę pracy jednostki zatwierdza, po rozpatrzeniu ewentualnych uwag kierownika kontrolowanej jednostki, prokurator przełożony zarządzający wizytację, który podpisuje również zalecenia powizytacyjne.

§ 85. 1. Wyniki wizytacji omawia się na naradzie prokuratorów kontrolowanej jednostki w terminie 14 dni od dnia przekazania uwag do sprawozdania z wizytacji.

2. Omówienie wyników wizytacji w wydziałach zamiejscowych oraz wizytacji w prokuraturze regionalnej odbywa się z udziałem Prokuratora Krajowego, w prokuraturze okręgowej – prokuratora regionalnego, a w prokuraturze rejonowej – prokuratora okręgowego.

§ 86. W razie stwierdzenia oczywiście rażących uchybień przeprowadza się, po upływie wyznaczonego terminu, sprawdzenie wykonania zaleceń powizytacyjnych.

§ 87. 1. Sprawozdanie z lustracji, w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia, przesyła się kierownikowi kontrolowanej jednostki, który w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania może zgłosić uwagi.

2. Po rozpatrzeniu zgłoszonych uwag zarządzający lustrację bez zbędnej zwłoki zatwierdza zalecenia polustracyjne, które przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, zakreślając termin ich wykonania.

§ 88. Przepisy niniejszego oddziału nie mają zastosowania do doraźnych lustracji toczących się lub zakończonych postępowań przygotowawczych i sprawdzających, dokonywanych na polecenie Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego lub pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego. Z dokonanych w toku tych lustracji ustaleń sporządza się sprawozdanie, które przedstawia się organowi polecającemu badanie w terminie określonym przez ten organ.

Oddział 5

Sprawy osobowe

§ 89. Prokurator rejonowy przedstawia prokuratorowi okręgowemu pisemne wnioski w sprawach ze stosunku pracy podległych prokuratorów i pracowników.

§ 90. 1. Prokurator okręgowy:

- 1) wydaje zarządzenia w sprawie podziału etatów prokuratorów i asesorów prokuratury, etatów asystentów prokuratora oraz etatów pracowników prokuratury na prokuratury rejonowe i komórki organizacyjne prokuratury okręgowej z uwzględnieniem decyzji etatyzacyjnych Prokuratora Generalnego i Prokuratora Krajowego;
- 2) występuje z wnioskami o powołanie i odwołanie prokuratorów oraz mianowanie i zwolnienie asesorów prokuratury, powołanie do pełnienia funkcji i odwołanie z pełnienia funkcji prokuratora rejonowego, naczelnika wydziału oraz kierownika samodzielnego działu w prokuraturze okręgowej, a także w innych sprawach zastrzeżonych do decyzji Prokuratora Generalnego;
- 3) podejmuje pozostałe decyzje kadrowe w zakresie pozostawionym do jego kompetencji na podstawie przepisów szczególnych;

- 4) z zachowaniem przepisów o wynagrodzeniu, przyznaje podległym pracownikom prokuratur rejonowych i prokuratury okręgowej kolejne wyższe stawki wynagrodzenia zasadniczego, określa wysokość przysługujących im dodatków oraz ustala wysokość wynagrodzenia podległych asystentów prokuratora;
- 5) ze względów służbowych deleguje podległych pracowników do innej jednostki w tej samej lub innej miejscowości;
- 6) wyraża zgodę na zamieszkanie prokuratora poza miejscowością będącą siedzibą jednostki, w której pełni służbę;
- 7) na podstawie przepisów szczególnych udziela urlopów wychowawczych oraz urlopów bezpłatnych asesorum prokuratury i prokuratorom prokuratur rejonowych, prokuratorom prokuratury okręgowej oraz pozostałym pracownikom podległym jednostek organizacyjnych;
- 8) niezwłocznie zawiadamia Prokuratora Generalnego, z zachowaniem drogi służbowej, o zwolnieniu stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej w celu podjęcia decyzji w zakresie uruchomienia procedury obwieszczenia o wolnym stanowisku prokuratorskim w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;
- 9) podejmuje decyzje we wszystkich innych sprawach dotyczących pracowników, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Uprawnienie do podejmowania decyzji w prokuraturach rejonowych w sprawach ze stosunku pracy innych pracowników prokuratury prokurator okręgowy może przekazać prokuratorom rejonowym.

§ 91. W stosunku do prokuratorów, urzędników oraz innych pracowników prokuratury regionalnej uprawnienia przewidziane w § 90 ust. 1 pkt 1–7 i 9 przysługują prokuratorowi regionalnemu.

§ 92. 1. Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji deleguje prokuratora, na okres próby nieprzekraczający 1 roku, do wydziału zamiejscowego.

2. Po upływie okresu próby prokurator może zostać powołany na wyższe stanowisko służbowe z możliwością delegowania na czas nieokreślony lub delegowany na czas nieokreślony do wydziału zamiejscowego albo powraca na ostatnio zajmowane stanowisko służbowe.

§ 93. 1. Prokurator regionalny i okręgowy wydaje decyzje i składa wnioski w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej:

- 1) prokuratorów – w ramach ustawowych uprawnień przełożonego dyscyplinarnego;
- 2) mianowanych pracowników administracyjnych i aplikantów – w ramach określonych przepisami prawa uprawnień kierownika urzędu.

2. Przełożony dyscyplinarny w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, rozważa potrzebę zawieszenia prokuratora w czynnościach.

§ 94. 1. Kierownik jednostki ustala roczny plan urlopów prokuratorów i pozostałych pracowników.

2. Prokurator regionalny ustala także plan urlopów prokuratorów okręgowych, a prokurator okręgowy – plan urlopów prokuratorów rejonowych.

3. Kierownicy jednostek, zgodnie z ustalonym planem, udzielają urlopów wypoczynkowych oraz decydują o konieczności odwołania z urlopu wypoczynkowego podległych im prokuratorów i pozostałych pracowników.

§ 95. 1. Opinia o prokuratorach i pozostałych pracownikach jednostek w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy może być wydana wyłącznie na ich prośbę.

2. Opinie o prokuratorach i pozostałych pracownikach prokuratur okręgowych i rejonowych wydaje prokurator okręgowy, opinie o prokuratorach i pozostałych pracownikach prokuratur regionalnych – prokurator regionalny, a o prokuratorach Prokuratury Krajowej oraz prokuratorach delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości – Prokurator Krajowy.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą opinii wydawanych o aplikantach i asesorach prokuratury oraz innych opiniach służbowych sporządzonych w czasie trwania stosunku służbowego (stosunku pracy) prokuratorów i pracowników prokuratury.

§ 96. Opinia może być udostępniona do wglądu tylko pracownikowi, którego dotyczy, jego zwierzchnikom i przełożonym oraz osobom prowadzącym postępowanie służbowe lub dyscyplinarne wobec danego pracownika.

§ 97. Prokurator Krajowy określi, w drodze zarządzenia, sposób udostępniania oświadczeń majątkowych, o których mowa w art. 104 ustawy.

Rozdział 3

Organizacja pracy organów kolegialnych

§ 98. 1. Krajowa Rada Prokuratorów działa na posiedzeniach plenarnych, którym przewodniczy Prokurator Generalny.

2. W razie potrzeby wyrażenia przez Krajową Radę Prokuratorów opinii w trybie pilnym można zarządzić rozpatrzenie projektów dokumentów w drodze korespondencyjnego uzgodnienia stanowisk przez członków Krajowej Rady Prokuratorów (tryb obiegowy).

3. W posiedzeniach Krajowej Rady Prokuratorów mogą uczestniczyć, bez prawa udziału w podejmowaniu rozstrzygnięć, osoby zaproszone przez Przewodniczącego Rady, jeżeli uzna on ich udział w posiedzeniach za niezbędny do wykonywania powierzonych jej zadań.

§ 99. 1. Prokurator Krajowy ustala projekt porządku dziennego zebrania prokuratorów Prokuratury Krajowej.

2. Prokurator regionalny ustala projekt porządku dziennego posiedzenia zgromadzenia prokuratorów oraz kolegium prokuratury regionalnej, a prokurator okręgowy projekt porządku dziennego posiedzenia kolegium prokuratury okręgowej.

§ 100. Na posiedzenie zgromadzenia prokuratorów oraz kolegium prokuratury regionalnej i kolegium prokuratury okręgowej mogą być zaproszeni prokuratorzy okręgowi i rejonowi, kierownicy komórek organizacyjnych prokuratury regionalnej i okręgowej oraz przedstawiciele związku zawodowego działającego w prokuraturze. W razie potrzeby udział w całym posiedzeniu lub jego części mogą brać inni zaproszeni pracownicy prokuratury lub zaproszone osoby spoza prokuratury.

§ 101. 1. Krajowa Rada Prokuratorów, zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej, zgromadzenie prokuratorów oraz kolegium prokuratury regionalnej i kolegium prokuratury okręgowej wyrażają opinię lub zajmują inne stanowisko w formie uchwały, której treść zamieszcza się w protokole posiedzenia.

2. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów członków Krajowej Rady Prokuratorów, zebrania prokuratorów Prokuratury Krajowej, zgromadzenia prokuratorów oraz kolegium prokuratury regionalnej i kolegium prokuratury okręgowej obecnych na posiedzeniu.

3. Z przebiegu posiedzenia Krajowej Rady Prokuratorów, zebrania prokuratorów Prokuratury Krajowej, zgromadzenia prokuratorów oraz kolegium prokuratury regionalnej i kolegium prokuratury okręgowej sporządza się protokół, który powinien zawierać streszczenie dyskusji oraz treść powziętych uchwał.

4. Protokół podpisują odpowiednio: przewodniczący posiedzenia Krajowej Rady Prokuratorów i Sekretarz Rady, Prokurator Krajowy, prokurator regionalny albo okręgowy i protokolant.

Rozdział 4

Dysponenci środków budżetowych

§ 102. 1. Środkami z części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków dysponują – stosownie do zakresu swoich kompetencji – dysponenci poszczególnych stopni.

2. Dysponentem części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze jest Prokurator Generalny.

3. Dysponentem drugiego stopnia jest prokurator regionalny w zakresie dysponowania środkami budżetowymi prokuratur okręgowych na obszarze działania danej prokuratury regionalnej.

4. Dysponentem trzeciego stopnia jest odpowiednio:

- 1) Prokurator Krajowy w zakresie dysponowania środkami budżetowymi Prokuratury Krajowej;
- 2) prokurator regionalny w zakresie dysponowania środkami budżetowymi danej prokuratury regionalnej;
- 3) prokurator okręgowy w zakresie dysponowania środkami budżetowymi danej prokuratury okręgowej oraz prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury okręgowej.

§ 103. Zadania i kompetencje dysponenta części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze obejmują:

- 1) przygotowywanie i przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych projektu budżetu wraz z uzasadnieniem, a następnie wykonywanie budżetu w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze;

- 2) opracowywanie i przedkładanie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych projektu budżetu w układzie zadaniowym wraz z uzasadnieniem, a następnie wykonywanie wydatków w układzie zadaniowym w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze;
- 3) opracowywanie, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, harmonogramu realizacji budżetu państwa w części odpowiadającej prokuraturze;
- 4) wydawanie dyspozycji uruchomienia środków budżetowych z rachunku bieżącego dysponenta głównego dla podległych dysponentów, w granicach określonych harmonogramem, o którym mowa w pkt 3;
- 5) sprawowanie nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej prokuratury, w tym:
  - a) kontroli nad dokonywaniem przez podległe jednostki wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz realizacją właściwych procedur,
  - b) gospodarowaniem mieniem Skarbu Państwa,
  - c) funkcjonowaniem adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej,
  - d) przestrzeganiem dyscypliny finansów publicznych,
  - e) realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa,
  - f) efektywnością i skutecznością realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów,
  - g) ustalaniem dla podległych jednostek organizacyjnych sposobu dokonywania wydatków przy wykorzystaniu służbowych kart płatniczych;
- 6) dokonywanie ocen przebiegu wykonania zadań w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze oraz dochodów i wydatków jednostek organizacyjnych, w tym: przede wszystkim prawidłowości i terminowości pobierania dochodów, zgodności wydatków z planowanym przeznaczeniem, prawidłowości wykorzystania środków finansowych, w tym zakresu zrealizowanych zadań, oraz podejmowanie, w razie potrzeby, działań zmierzających do prawidłowego wykonania budżetu;
- 7) przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o realizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze, w tym o stopniu realizacji celów, w terminach określonych w ustawie o finansach publicznych;
- 8) przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze;
- 9) ustalanie szczegółowych zasad i organizowanie przepływu informacji w zakresie realizacji zadań finansowo-rzeczowych oraz koordynowanie wykonania tych zadań na obszarach regionów;
- 10) opracowywanie (w tym także w układzie zadaniowym), po zasięgnięciu opinii dysponentów drugiego stopnia, zgodnych ze strategią przyjętą przez Radę Ministrów programów wieloletnich do realizacji przez jednostki i – po ustanowieniu przez Radę Ministrów programu wieloletniego – zabezpieczanie środków i limitów środków budżetowych na jego realizację;
- 11) inicjowanie i wprowadzanie efektywnych form zarządzania finansami i majątkiem prokuratury oraz koordynowanie i nadzorowanie tych procesów;
- 12) określanie, w uzasadnionych przypadkach, zakresu zadań i kompetencji podległych dysponentów;
- 13) wykonywanie obowiązków w zakresie planowania, finansowania i nadzorowania inwestycji prokuratury.

§ 104. Zadania i kompetencje dysponenta drugiego stopnia obejmują:

- 1) przygotowywanie przy współpracy z podległymi dysponentami trzeciego stopnia projektu planu finansowego jednostek organizacyjnych na obszarze działania danej prokuratury regionalnej i przedstawianie go dysponentowi głównemu, opracowywanie planu finansowego jednostek organizacyjnych na obszarze działania danej prokuratury regionalnej, a następnie wykonywanie planu finansowego jednostek organizacyjnych na obszarze działania danej prokuratury regionalnej;
- 2) przygotowywanie przy współpracy z podległymi dysponentami trzeciego stopnia projektu budżetu w układzie zadaniowym na obszarze działania danej prokuratury regionalnej, a następnie wykonywanie wydatków w układzie zadaniowym na obszarze działania danej prokuratury regionalnej;
- 3) opracowywanie, w porozumieniu z podległymi dysponentami trzeciego stopnia, harmonogramu realizacji planów finansowych poszczególnych jednostek organizacyjnych na obszarze działania danej prokuratury regionalnej;

- 4) dysponowanie rachunkami bieżącymi prokuratury regionalnej, z wyodrębnieniem rachunków dochodów i wydatków;
- 5) sprawowanie nadzoru i kontroli przebiegu wykonania zadań określonych w planach finansowych podległych dysponentów oraz przestrzegania przez nich zasad gospodarki finansowej, w tym gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, przestrzegania dyscypliny finansów publicznych oraz funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej;
- 6) uczestniczenie w opracowywaniu projektów programów wieloletnich w zakresie dotyczącym obszaru działania danej prokuratury regionalnej;
- 7) podejmowanie działań organizacyjnych na rzecz optymalizacji wydatków związanych z funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych na obszarze działania danej prokuratury regionalnej;
- 8) organizowanie na obszarze działania danej prokuratury regionalnej właściwego przepływu informacji w zakresie realizacji zadań oraz dochodów i wydatków, w tym programów wieloletnich, przez podległe jednostki; dokonywanie ich kwartalnych ocen oraz przekazywanie tych ocen wraz z niezbędnymi wnioskami dysponentowi głównemu;
- 9) wykonywanie obowiązków w zakresie planowania, finansowania i nadzorowania inwestycji jednostek organizacyjnych na obszarze działania danej prokuratury regionalnej.

§ 105. Zadania i kompetencje dysponenta trzeciego stopnia obejmują:

- 1) przygotowywanie projektu planu finansowego – odpowiednio Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej, a następnie przedstawianie go dysponentowi wyższego stopnia; przygotowywanie planu finansowego – odpowiednio Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej, a następnie wykonywanie planu finansowego danej jednostki;
- 2) przygotowywanie projektu budżetu w układzie zadaniowym – odpowiednio Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej, a następnie wykonywanie wydatków w układzie zadaniowym;
- 3) opracowywanie w porozumieniu z właściwym dysponentem wyższego stopnia harmonogramu realizacji planu finansowego – odpowiednio Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej;
- 4) dysponowanie rachunkiem bieżącym – odpowiednio Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalnej lub prokuratury okręgowej – z wyodrębnieniem rachunku dochodów i wydatków;
- 5) sprawowanie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań określonych w planie finansowym – odpowiednio Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej, przestrzeganie zasad gospodarki finansowej, w tym gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, przestrzegania dyscypliny finansów publicznych oraz funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej;
- 6) organizowanie właściwego przepływu informacji w zakresie realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa, w tym programów wieloletnich – odpowiednio w Prokuraturze Krajowej, prokuraturze regionalnej lub prokuraturze okręgowej i prokuraturach rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej – oraz dokonywanie ich kwartalnej oceny i przekazywanie jej wraz z niezbędnymi wnioskami dysponentowi wyższego stopnia;
- 7) podejmowanie działań organizacyjnych na rzecz optymalizacji wydatków związanych z funkcjonowaniem – odpowiednio Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej;
- 8) prowadzenie działalności inwestycyjnej odpowiednio – Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej.

DZIAŁ III

Postępowanie przygotowawcze

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 106. Śledztwo lub dochodzenie wszczęte w sprawie prowadzi się w stosunku do wszystkich czynów ujawnionych w jego toku.

§ 107. Jednym postępowaniem przygotowawczym obejmuje się wszystkie czyny pozostające w związku podmiotowym lub przedmiotowym z czynem stanowiącym podstawę jego wszczęcia, chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 34 § 3 k.p.k.

§ 108. 1. W przypadku łączenia spraw w jedno postępowanie przygotowawcze, postępowanie wszczęte później włącza się do postępowania wcześniej wszczętego.

2. Niezależnie od dnia wszczęcia równocześnie prowadzonych postępowań dołącza się materiały dochodzenia do akt śledztwa, materiały innych postępowań do akt śledztwa, akta innych spraw do sprawy, w której zastosowano tymczasowe aresztowanie.

3. W przypadku połączenia spraw czas trwania postępowania przygotowawczego liczy się od dnia postępowania najwcześniejszej wszczętego.

§ 109. 1. W przypadku wyłączenia do odrębnego postępowania przygotowawczego materiałów dotyczących niektórych osób lub czynów będących przedmiotem postępowania wydaje się postanowienie o wyłączeniu materiałów do odrębnego postępowania.

2. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, określa się:

- 1) podmiotowy i przedmiotowy zakres wyłączenia;
- 2) sposób wyłączenia – przez dokładne wskazanie nazwy i daty przeprowadzonych dowodów lub innych sporządzonych dokumentów oraz numerów kart lub miejsca złożenia dowodów rzeczowych, z zaznaczeniem, czy dokumenty wydzielają się w oryginale czy w odpisie lub kopii.

3. Czas trwania wyłączonego postępowania przygotowawczego liczy się od dnia wszczęcia postępowania pierwotnego tylko wtedy, gdy w zakresie wyłączonych materiałów dotyczących niektórych osób lub czynów będących przedmiotem postępowania były dokonywane czynności procesowe. W takim przypadku włącza się do odrębnego postępowania przygotowawczego odpis postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia. W pozostałych przypadkach wydaje się postanowienie o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, na podstawie wyłączonych materiałów dotyczących niektórych osób lub czynów będących przedmiotem postępowania.

§ 110. W razie stwierdzenia, że sprawca przestępstwa podlegającego orzecznictwu sądów powszechnych popełnił także przestępstwo podlegające orzecznictwu sądów wojskowych lub wspólnie z osobą podlegającą orzecznictwu tych sądów, po dokonaniu czynności niezbędnych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa, sprawa przekazywana jest właściwemu prokuratorowi do spraw wojskowych.

§ 111. 1. Jeżeli w toku postępowania ujawnią się wiarygodne okoliczności wskazujące na to, że czyn zabroniony mógł być popełniony przez prokuratora, sędziego, asesora prokuratury lub asesora sądowego, należy o tym powiadomić Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, który podejmuje decyzję w przedmiocie przejęcia postępowania. W przypadku podjęcia decyzji o przejęciu postępowania materiały w tym zakresie należy wyłączyć i przekazać niezwłocznie, drogą służbową, do Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej.

2. Jeżeli zachodzi potrzeba pociągnięcia prokuratora do odpowiedzialności karnej, prokurator prowadzący śledztwo, po dokonaniu niezbędnych czynności dowodowych, występuje do prokuratora przełożonego o skierowanie do sądu dyscyplinarnego wniosku o zezwolenie na ściganie.

3. W razie przekazania sprawy innej jednostce na podstawie § 116 ust. 5, z wnioskiem o zezwolenie na ściganie występuje prokurator przełożony prokuratora prowadzącego śledztwo; o skierowaniu wniosku o zezwolenie na ściganie należy poinformować przełożonego dyscyplinarnego prokuratora, którego dotyczy ten wniosek.

§ 112. 1. W razie stwierdzenia w toku postępowania, że przestępstwo jest ścigane na wniosek, należy uzyskać oświadczenie pokrzywdzonego, czy żąda ścigania.

2. Prokurator wyraża zgodę na cofnięcie wniosku o ściganie lub odmawia jej w drodze zarządzenia.

§ 113. Prokurator, który wszczął lub nadzoruje postępowanie przygotowawcze w sprawie o przestępstwo popełnione na obszarze właściwości kilku prokuratur, prowadzi je lub nadzoruje do zakończenia, także po wyłączeniu materiałów do odrębnego postępowania, chyba że przekazanie sprawy innemu prokuratorowi, właściwemu miejscowo, będzie miało istotny wpływ na przebieg i wyniki postępowania.

§ 114. 1. W sprawach o przestępstwo określone w art. 209 k.k. postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce, na której obszarze właściwości stale zamieszkuje lub czasowo przebywa pokrzywdzony.

2. W sprawach o przestępstwa popełnione za pośrednictwem sieci teleinformatycznej i telekomunikacyjnej postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce, na której obszarze właściwości sprawca działał. Jeżeli nie

można ustalić miejsca działania sprawcy, właściwą do prowadzenia lub nadzorowania postępowania jest ta jednostka, na obszarze właściwości której zostało ujawnione przestępstwo.

§ 115. 1. Prokurator, który został zawiadomiony o dokonany przestępstwie, co do którego prowadzenia lub nadzorowania nie jest właściwy miejscowo, jest obowiązany zapewnić niezwłoczne dokonanie czynności niezbędnych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa, a następnie przekazać sprawę według właściwości.

2. W sprawach o kradzieże w transporcie lądowym, wodnym i powietrznym oraz o przestępstwa dokonane na szkodę pasażerów korzystających z tego transportu właściwy do prowadzenia albo nadzorowania postępowania przygotowawczego jest prokurator, w którego okręgu działania przestępstwo zostało ujawnione.

3. W razie niemożności określenia miejsca ujawnienia przestępstwa, o którym mowa w ust. 2, właściwy jest prokurator, który przyjął lub w którego okręgu działania przyjęto zawiadomienie o przestępstwie.

§ 116. 1. Do określenia właściwości miejscowej jednostki stosuje się odpowiednio przepisy art. 31–34 k.p.k., a także przepisy § 113–115.

2. Przekazanie sprawy według właściwości miejscowej innej jednostce może nastąpić przy piśmie kierownika jednostki przekazującej. Decyzja w przedmiocie przekazania sprawy nie podlega zaskarżeniu.

3. Spór o właściwość miejscową między jednostkami równorzędnymi rozstrzyga kierownik jednostki nadrzędnej nad jednostką, która wystąpiła o rozstrzygnięcie sporu.

4. Spór o właściwość miejscową między jednostkami różnego stopnia rozstrzyga kierownik jednostki nadrzędnej nad jednostką wyższego stopnia pozostającą w sporze.

5. Kierownik jednostki nadrzędnej może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, przekazać podległej jednostce do prowadzenia lub nadzorowania sprawę z wyłączeniem zasad wynikających z przepisów, o których mowa w ust. 1.

6. Przepis ust. 5 stosuje odpowiednio Dyrektor Departamentu do Spraw Przemoczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, wyznaczając wydział zamiejscowy do prowadzenia postępowania w danej sprawie.

§ 117. 1. Jeżeli prokurator uznaje, że zachodzi przyczyna wyłączająca go od udziału w sprawie na mocy art. 40 § 1 pkt 1–4, 6 i 10 k.p.k. w związku z art. 47 § 1 k.p.k., stosuje się odpowiednio tryb postępowania określony w art. 42 § 2 k.p.k. Prokurator bezpośrednio przełożony, po złożeniu przez prokuratora, którego dotyczy wyłączenie, oświadczenia na piśmie, wyznacza do prowadzenia lub nadzorowania postępowania innego prokuratora.

2. Jeżeli istnieją podstawy wyłączenia, o których mowa w ust. 1, a prokurator nie złożył stosownego oświadczenia, prokurator bezpośrednio przełożony z urzędu wyłącza tego prokuratora od udziału w sprawie i wyznacza do prowadzenia lub nadzorowania postępowania innego prokuratora.

3. Prokurator, który wystąpił z żądaniem wyłączenia go na podstawie art. 41 k.p.k. w związku z art. 47 § 1 k.p.k., powstrzymuje się od podejmowania czynności procesowych. W przypadku czynności niecierpiących zwłoki prokurator przełożony zapewnia udział w tych czynnościach innego prokuratora.

4. Prokurator, co do którego złożono wniosek o wyłączenie na podstawie art. 41 k.p.k. w związku z art. 47 § 1 k.p.k., niezwłocznie przekazuje wniosek prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu, po przeprowadzeniu czynności w niezbędnym zakresie. Prokurator powstrzymuje się od wykonania czynności, jeżeli wniosek uznaje za zasadny. W przypadku czynności niecierpiących zwłoki prokurator przełożony zapewnia udział w tych czynnościach innego prokuratora.

5. Z wnioskiem o wyłączenie oskarżyciela publicznego, zgłoszonym po rozpoczęciu przewodu sądowego, postępuje się w sposób określony w art. 41 § 2 k.p.k.

6. Jeżeli wniosek o wyłączenie został oparty na tych samych podstawach faktycznych co wniosek wcześniej rozpoznany, prokurator, którego wniosek dotyczy, wydaje zarządzenie o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania.

7. O wyłączeniu prowadzącego postępowanie przygotowawcze lub oskarżyciela publicznego innego niż prokurator orzeka prokurator nadzorujący to postępowanie.

§ 118. Zarządzenie prokuratora w prowadzonym lub nadzorowanym przez niego postępowaniu przygotowawczym może być wydane ustnie, jeżeli nie przysługuje na nie zażalenie. O wydaniu takiego zarządzenia prokurator sporządza w aktach podręcznych adnotację.

Rozdział 2

Wszczęcie śledztwa i dochodzenia

§ 119. 1. Prokurator – niezależnie od właściwości miejscowej i rzeczowej – przyjmuje ustne zawiadomienie o przestępstwie w sprawach, o których mowa w art. 309 pkt 2 i 3 k.p.k. W pozostałych sprawach prokurator przyjmuje

zawiadomienie o przestępstwie osobiście, jeżeli osoba zgłaszająca wyrazi taką wolę, lub poucza tę osobę o możliwości złożenia ustnego zawiadomienia o przestępstwie do innego organu uprawnionego do prowadzenia postępowania przygotowawczego lub złożenia w prokuraturze zawiadomienia o przestępstwie w formie pisemnej.

2. Jeżeli okoliczności przytoczone w zawiadomieniu o przestępstwie nie wymagają bezzwłocznego podjęcia czynności, prokurator jest obowiązany nadać bieg sprawie najpóźniej w terminie 7 dni od dnia sporządzenia protokołu lub otrzymania pisemnego zawiadomienia o przestępstwie.

§ 120. Czynności, o których mowa w art. 307 § 1 k.p.k., mogą polegać w szczególności na:

- 1) żądaniu od zawiadamiającego przedstawienia dodatkowych dokumentów lub informacji niezbędnych dla prawidłowej oceny zdarzenia, którego dotyczy zawiadomienie;
- 2) żądaniu przeprowadzenia kontroli w określonym zakresie;
- 3) zleceniu właściwemu organowi sprawdzenia faktów zawartych w zawiadomieniu;
- 4) żądaniu nadesłania dokumentacji medycznej dotyczącej osoby pokrzywdzonej;
- 5) przesłuchaniu w charakterze świadka osoby, która złożyła pisemne zawiadomienie o przestępstwie.

§ 121. Wszczęcie śledztwa albo dochodzenia na skutek anonimowego zawiadomienia może nastąpić po uprzednim sprawdzeniu przytoczonych w nim okoliczności. Zawiadomienie takie prokurator może przekazać Policji lub innemu uprawnionemu organowi albo organom kontroli w celu sprawdzenia przytoczonych w zawiadomieniu okoliczności albo pozostawić je bez biegu. W razie niepotwierdzenia się okoliczności wskazanych w treści anonimowego zawiadomienia pozostawia się je bez biegu i bez wydawania postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia.

§ 122. Kierownik jednostki powinien zapewnić niezwłoczne uzyskiwanie od Policji i innych uprawnionych do prowadzenia postępowań organów, bieżących informacji o najpoważniejszych zdarzeniach, z którymi jest związane uzasadnione podejrzenie zaistnienia przestępstwa; dotyczy to zwłaszcza przypadków gwałtownej śmierci uzasadniającej podejrzenie popełnienia zabójstwa, katastrofy, poważnego wypadku komunikacyjnego lub poważnego pożaru.

§ 123. 1. Jeżeli zachodzi potrzeba dokonania czynności procesowych, o których mowa w art. 308 § 1 i 2 k.p.k., prokurator, jeżeli jest obecny na miejscu zdarzenia, dokonuje tych czynności osobiście lub kieruje ich przebiegiem.

2. Prokurator, który był obecny przy dokonywaniu czynności procesowych przez Policję lub dokonywał ich osobiście, podejmuje decyzję w przedmiocie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia, przekazując jednocześnie funkcjonariuszowi Policji dokonującemu czynności lub uczestniczącemu w ich dokonaniu ustne polecenia i wytyczne. Na wniosek funkcjonariusza Policji polecenia i wytyczne prokurator potwierdza w odrębnej notatce urzędowej.

3. Jeżeli zachodzi konieczność kontynuowania postępowania przygotowawczego w formie śledztwa, prokurator, po otrzymaniu akt sprawy z Policji lub innego organu uprawnionego do prowadzenia postępowania przygotowawczego, niezwłocznie wydaje postanowienie o jego wszczęciu.

4. W przypadku zaistnienia podstaw do umorzenia postępowania przygotowawczego wydaje się postanowienie o umorzeniu śledztwa albo dochodzenia bez uprzedniego wydania postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia.

§ 124. 1. W postanowieniu o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia określa się czyn przez zwięzłe wskazanie okoliczności faktycznych należących do znamion przestępstwa, czasu i miejsca jego popełnienia oraz osoby pokrzywdzonej.

2. Wskazanie sprawcy w opisie czynu określonego w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić jedynie wówczas, gdy jest to niezbędne dla jego poprawnego określenia i zachodzą warunki do bezzwłocznego sporządzenia postanowienia o przedstawieniu zarzutów.

Rozdział 3

Przebieg postępowania przygotowawczego

Oddział 1

Śledztwo

§ 125. Forma śledztwa obowiązuje w stosunku do wszystkich czynów ujawnionych w czasie jego trwania, objętych jednym postępowaniem ze względu na łączność podmiotową, przedmiotową lub podmiotowo-przedmiotową; dotyczy to również spraw poszczególnych osób lub o poszczególne czyny wyłączonych do odrębnego postępowania, z zastrzeżeniem § 109 ust. 3.

§ 126. 1. Jeżeli przemawia za tym dobro śledztwa i szczególna waga lub zawłość sprawy, prokurator nadrzędny powołuje zespół i wyznacza jego kierownika spośród podległych mu prokuratorów.

2. Kierownik zespołu kieruje zespołem, w tym wyznacza zadania członkom zespołu i określa termin realizacji czynności.

3. Kierownik zespołu w szczególności:

- 1) sporządza i podpisuje akt oskarżenia;
- 2) wydaje postanowienie o umorzeniu śledztwa;
- 3) wydaje postanowienie o przedstawieniu zarzutów;
- 4) składa wnioski i sporządza postanowienia w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych.

4. Zespół złożony z prokuratorów jednostek różnych stopni jest powoływany przez kierownika jednostki najwyższego stopnia, po uzyskaniu od kierowników właściwych jednostek opinii w sprawie powołania członka zespołu i zakresu jego zadań. W tym przypadku sprawa jest prowadzona w jednostce najwyższego stopnia, a jej kierownik określa sposób obsługi kancelaryjno-biurowej zespołu.

§ 127. 1. Niezwłocznie po wszczęciu śledztwa sporządza się, w miarę potrzeby, plan śledztwa lub plan czynności śledczych, zwłaszcza w sprawach zawiłych i o poważne przestępstwa. Plan śledztwa i plan czynności śledczych należy aktualizować stosownie do ujawnionych nowych okoliczności.

2. Plan śledztwa i plan czynności śledczych przechowuje się w aktach podręcznych sprawy.

§ 128. 1. Powierzenie Policji lub innemu uprawnionemu organowi przeprowadzenia śledztwa w całości lub w określonym zakresie może nastąpić w szczególności wtedy, gdy zachodzi konieczność korzystania w szerokim zakresie ze znajdujących się w ich dyspozycji środków.

2. Powierzenie Policji lub innemu uprawnionemu organowi przeprowadzenia śledztwa w całości lub w określonym zakresie albo dokonania poszczególnych czynności śledztwa następuje w formie zarządzenia. Zarządzenie takie nie wymaga uzasadnienia.

§ 129. W razie przejścia dochodzenia do śledztwa, okres śledztwa liczy się od dnia wydania postanowienia o jego wszczęciu, przy czym czasu trwania dochodzenia nie wlicza się do okresu śledztwa.

§ 130. 1. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa powinien wyjaśniać powody, dla których nie można go zakończyć, i wskazywać kierunki dalszego postępowania.

2. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa na czas powyżej 3 miesięcy do roku składa się prokuratorowi nadzorującemu śledztwo lub prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu wobec prokuratora, który prowadzi śledztwo, nie później niż na 7 dni przed upływem terminu zakończenia śledztwa.

3. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa na czas powyżej roku składa się właściwemu prokuratorowi nadrzędnemu nie później niż na 14 dni przed upływem terminu zakończenia śledztwa.

4. Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 3, występuje prokurator, który prowadzi lub nadzoruje śledztwo.

5. Kolejne wnioski złożone w tej samej sprawie powinny odnosić się do aktualnych ustaleń i zamierzeń prowadzącego śledztwo. Okoliczności faktyczne i prawne sformułowane w poprzednich wnioskach mogą być powtórzone wyłącznie w sytuacji, gdy dotychczas przeprowadzone czynności procesowe nie wyjaśniły dostatecznie tych okoliczności.

§ 131. Prokuratorem prowadzącym śledztwo, w rozumieniu art. 310 § 2 k.p.k., jest prokurator, który po wszczęciu śledztwa prowadzi je osobiście bądź powierzył jego przeprowadzenie Policji albo innemu uprawnionemu organowi w określonym zakresie lub zlecił dokonanie poszczególnych czynności śledztwa, zaś prokuratorem nadzorującym śledztwo jest prokurator, który po wszczęciu śledztwa powierzył jego przeprowadzenie w całości Policji albo innemu uprawnionemu organowi.

Oddział 2

Dochodzenie

§ 132. Dochodzenia nie prowadzi się, jeżeli zarzucony podejrzanemu czyn wyczerpuje znamiona określone w dwóch lub więcej przepisach ustawy karnej, pozostających w zbiegu kumulatywnym, z których chociażby co do jednego wyłączona jest możliwość prowadzenia dochodzenia.

§ 133. Wniosek o przedłużenie okresu dochodzenia składa się prokuratorowi nadzorującemu dochodzenie nie później niż na 5 dni przed upływem terminu zakończenia dochodzenia.

§ 134. Wydanie postanowienia o umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw jest dopuszczalne w każdej sprawie.

Oddział 3

Zamieszczanie w aktach sprawy danych dotyczących miejsca zamieszkania i pracy pokrzywdzonego i świadka

§ 135. Okoliczności, o których mowa w art. 148a § 4 pkt 1 k.p.k., powinny wynikać z niebudzących wątpliwości materiałów zgromadzonych w sprawie.

§ 136. Przesłanka, o której mowa w art. 148a § 4 pkt 3 k.p.k., może zaistnieć w szczególności wtedy, gdy postępowanie nie dotyczy czynów z użyciem przemocy lub groźby karalnej.

Oddział 4

Przedstawienie, uzupełnienie i zmiana zarzutów

§ 137. 1. Wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów obejmuje jego sporządzenie, niezwłoczne ogłoszenie i przesłuchanie podejrzanego.

2. Sporządzenie postanowienia o przedstawieniu zarzutów uważa się za jego wydanie, gdy ogłoszenie tego postanowienia lub przesłuchanie podejrzanego nie jest możliwe z powodu jego ukrywania się lub nieobecności w kraju.

§ 138. 1. Potwierdzenie ogłoszenia postanowienia o przedstawieniu zarzutów oraz pouczenia podejrzanego o prawie żądania podania ustnie podstaw zarzutów, a także o prawie żądania sporządzenia uzasadnienia tego postanowienia, stanowi podpis podejrzanego. O odmowie złożenia podpisu lub przeszkodzie w jego złożeniu należy sporządzić adnotację.

2. Na postanowieniu o przedstawieniu zarzutów zamieszcza się wzmiankę o zgłoszeniu przez podejrzanego lub jego obrońcę żądań, o których mowa w ust. 1.

3. Fakt podania ustnie podstaw zarzutów należy udokumentować w protokole przesłuchania podejrzanego.

4. W uzasadnieniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów przytacza się w zwięzły sposób okoliczności faktyczne stanowiące podstawę przedstawienia zarzutów, a w razie potrzeby – argumenty przemawiające za przyjętą kwalifikacją prawną.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do postanowienia o uzupełnieniu lub o zmianie przedstawionych zarzutów.

§ 139. Postanowienie o przedstawieniu zarzutów należy sporządzić, mimo niemożności ogłoszenia go, jeżeli zachodzi konieczność zawieszenia postępowania przygotowawczego z przyczyn leżących po stronie osoby podejrzanej.

§ 140. Postanowienie o uzupełnieniu zarzutów wydaje się, gdy podejrzanemu należy zarzucić czyn, który nie był objęty uprzednio wydanym postanowieniem o przedstawieniu, zmianie lub uzupełnieniu zarzutów.

§ 141. 1. Postanowienie o zmianie zarzutów dotyczy czynu, który był objęty uprzednio wydanym postanowieniem o przedstawieniu, zmianie lub uzupełnieniu zarzutów.

2. Postanowienie określone w ust. 1 wydaje się, jeżeli zachodzi potrzeba istotnej zmiany opisu czynu lub też zarzucony czyn należy zakwalifikować z surowszego przepisu albo z przepisu o takim samym zagrożeniu ustawowym lub z łagodniejszego przepisu, gdy ma to znaczenie dla obrony podejrzanego.

§ 142. W przypadku gdy okaże się, że podejrzany nie popełnił czynu objętego uprzednio wydanym postanowieniem o przedstawieniu, zmianie lub uzupełnieniu zarzutów lub że postępowanie karne o ten czyn nie może toczyć się z innych przyczyn wyłączających ściganie, postępowanie przygotowawcze w tej części umarza się.

Oddział 5

Udostępnianie akt sprawy

§ 143. 1. W postępowaniu przygotowawczym uwzględnienie i odmowa uwzględnienia wniosku o udostępnienie akt, sporządzenie z nich odpisów i kopii oraz odpłatne wydanie uwierzytelnionych odpisów lub kopii następuje w formie zarządzenia. Odmowa uwzględnienia wniosku wymaga pisemnego uzasadnienia.

2. W zarządzeniu należy dokładnie określić zakres i sposób udostępnienia akt oraz sporządzenia lub wydania z nich odpisów lub kopii.

§ 144. Udostępnienie akt może nastąpić, w miarę możliwości, przez System Digitalizacji Akt (SDA), przy wykorzystaniu dostępnych w systemie funkcjonalności.

§ 145. Prokurator podejmuje decyzje w przedmiocie udostępnienia akt, umożliwienia sporządzenia z nich odpisów i kopii oraz odpłatnego wydania uwierzytelnionych odpisów lub kopii także wówczas, gdy powierzył prowadzenie śledztwa w całości lub w części Policji albo innemu uprawnionemu organowi.

§ 146. Prokurator podejmuje decyzję, o której mowa w § 143 ust. 1, również gdy przekazuje akta sądowi wykonującemu czynności w toku postępowania przygotowawczego, co powinien zastrzec przy ich przekazaniu.

§ 147. 1. Udostępnienie akt lub ich odpisów i kopii na potrzeby sądów i innych organów niezwiązane z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym może nastąpić wyłącznie na ich wniosek.

2. W przypadku żądania sporządzenia z akt odpisów lub kopii, podstawę uwzględnienia wniosku stanowią przepisy ustaw określających kompetencje tych organów, które powinny zostać powołane w zarządzeniu prokuratora. Odmowa udostępnienia akt, ich odpisów i kopii wymaga uzasadnienia.

§ 148. 1. Prokurator przed wystąpieniem do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania, w przypadku wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 250 § 2b k.p.k., wydaje zarządzenie określające, które dowody z zeznań świadków, mające stanowić podstawę zastosowania tymczasowego aresztowania, nie zostaną udostępnione oskarżonemu i jego obrońcy. Zarządzenie dołącza się do akt podręcznych.

2. Niezwłocznie po wydaniu zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, dowody z zeznań świadków wymienione w zarządzeniu umieszcza się w wyodrębnionym zbiorze dokumentów, o którym mowa w art. 250 § 2b k.p.k.

Rozdział 4

Postępowanie dowodowe

Oddział 1

Przesłuchanie osoby

§ 149. 1. Przed przesłuchaniem sprawdza się tożsamość osoby wezwanej na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego jej tożsamość. Sprawdzenie tożsamości lub brak dowodu tożsamości osoby wezwanej należy odnotować w protokole.

2. W razie gdy tożsamość przesłuchiwanej osoby budzi wątpliwości lub niemożliwe jest jej ustalenie, należy przed rozpoczęciem czynności procesowej posłużyć się uzyskanymi od niej danymi, a następnie podjąć działania zmierzające do potwierdzenia lub ustalenia tożsamości przy wykorzystaniu baz danych prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 268 i 1038, z 2014 r. poz. 1863, z 2015 r. poz. 1274 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 178), ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2016 r. poz. 391) lub ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2015 r. poz. 388, 1337, 1864 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 352).

§ 150. W protokole przesłuchania należy przyjąć jako formę gramatyczną relacji przesłuchiwanego pierwszą osobę czasu przeszłego i zamieszczać możliwie dokładnie charakterystyczne określenia lub zwroty użyte przez osobę przesłuchiwaną oraz wzmianki dotyczące szczególnego zachowania się tej osoby. Każdą stronę protokołu przesłuchania podpisują wszystkie osoby biorące udział w czynności. Odmowę złożenia podpisu lub przeszkodę w jego złożeniu należy odnotować na końcu protokołu.

§ 151. Przebieg czynności utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, jak również przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie przesłuchania świadka na odległość, na żądanie osoby w niej uczestniczącej należy odtworzyć bezpośrednio po jej dokonaniu i fakt ten odnotować w protokole czynności.

§ 152. W przesłuchaniu pokrzywdzonego lub świadka dokonywanym osobiście przez prokuratora nie może brać udziału lub być przy nim obecny funkcjonariusz Policji albo innego uprawnionego organu prowadzący postępowanie lub wykonujący czynności procesowe z udziałem przesłuchiwanej osoby. Czynność tę przeprowadza się w siedzibie prokuratury, chyba że szczególne względy stoją temu na przeszkodzie.

§ 153. 1. Kopię doręczonego na piśmie i podpisanego przez pokrzywdzonego, świadka lub podejrzanego pouczenia załącza się do akt sprawy.

2. Podejrzanego poucza się w miarę potrzeby także o uprawnieniach i obowiązkach innych niż wymienione w art. 300 § 1 k.p.k. O zakresie udzielonych podejrzanemu pouczeń zamieszcza się stosowną wzmiankę w początkowej części protokołu przesłuchania.

3. Odmowę zgody na złożenie przez podejrzanego wyjaśnień na piśmie, wraz z podaniem jej powodów, odnotowuje się w protokole przesłuchania.

Oddział 2

Biegli

§ 154. Prokurator powołuje biegłego niezwłocznie po zebraniu materiału dowodowego potrzebnego do wydania opinii. Materiał powinien być zebrany w sposób umożliwiający wydanie opinii w wyznaczonym terminie.

§ 155. 1. W postanowieniu o powołaniu biegłego prokurator określa materiały przekazane biegłemu w celu wydania opinii, w sposób umożliwiający ich identyfikację.

2. W razie przekazania biegłemu materiałów nieokreślonych w postanowieniu o powołaniu biegłego lub udzielenia dodatkowych informacji prokurator dokumentuje to pisemnie, wyszczególniając zakres materiału udostępniony biegłemu.

§ 156. 1. Prokurator zaznajamia biegłego z wynikami prowadzonego przez siebie śledztwa lub dochodzenia, niezbędnymi do wydania opinii, a w razie potrzeby, stosownie do wyników badań może zmienić zakres opinii lub postawionych pytań.

2. Po otrzymaniu opinii prokurator niezwłocznie zapoznaje się z jej treścią. Jeżeli opinia jest niepełna, prokurator zleca jej uzupełnienie, a jeżeli opinia jest niejasna – prokurator osobiście dokonuje czynności procesowych zmierzających do jej wyjaśnienia.

3. Podejmując decyzję o przyznaniu biegłemu należności, prokurator ocenia, czy opinia jest pełna i jasna oraz sporządzona w sposób rzetelny, a ponadto czy oparta jest na prawidłowych przesłankach i czy jest zgodna z zasadami logicznego rozumowania. Wynagrodzenie biegłego może ulec obniżeniu, jeżeli opinia jest wadliwa, niezgodna z postanowieniem prokuratora lub została złożona ze znacznym nieusprawiedliwionym opóźnieniem. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, jeżeli opinia jest w sposób rażąco wadliwa, nierzetelna lub niezgodna z postanowieniem prokuratora albo została złożona z rażącym opóźnieniem, lub biegły uchyla się od jej złożenia, prokurator może wydać postanowienie o nieprzyznaniu biegłemu należności. Jeżeli opinia biegłego jest fałszywa, wynagrodzenie oraz zwrot jakichkolwiek kosztów związanych z jej sporządzeniem lub złożeniem nie przysługuje.

§ 157. 1. W razie zgłoszenia przez biegłych konieczności połączenia badania stanu zdrowia psychicznego podejrzanego z obserwacją w zakładzie leczniczym, prokurator kieruje do sądu wnioski w tym przedmiocie tylko wówczas, gdy zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 203 § 1 k.p.k.

2. Przed wystąpieniem z wnioskiem o orzeczenie obserwacji prokurator sprawdza, czy została udostępniona biegłym całość niezbędnej do wydania ostatecznej opinii dokumentacji medycznej dotyczącej podejrzanego, a w szczególności odnoszącej się do jego dotychczasowego leczenia psychiatrycznego, a w razie potrzeby umożliwia biegłym zapoznanie się z aktami uprzednio prowadzonych przeciwko temu podejrzanemu spraw karnych oraz w porozumieniu z biegłymi zbiera odpowiednie dane, także w drodze przesłuchań i innych stosownych czynności.

§ 158. 1. Dokumenty urzędowe i prywatne, o których mowa w art. 393 § 3 k.p.k., sporządzone przez osoby posiadające wiedzę specjalną, mogą stanowić podstawę do odstąpienia od powołania biegłego w zakresie objętym ich treścią, jeżeli kompletność i rzetelność tych dokumentów nie budzi wątpliwości.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do opinii o stanie zdrowia psychicznego podejrzanego.

Oddział 3

Zatrzymanie rzeczy. Przeszukanie. Dowody rzeczowe

§ 159. Zatrzymaniu w drodze dobrowolnego wydania lub odebrania albo po uprzednim przeszukaniu podlegają rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie, które:

1) służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa;

- 2) zachowały na sobie ślady przestępstwa;
- 3) pochodzą bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa;
- 4) mogą służyć jako środek dowodowy do wykrycia sprawcy czynu lub ustalenia przyczyn okoliczności przestępstwa albo których posiadanie bez zezwolenia jest zabronione.

§ 160. Podejmując decyzję w przedmiocie zatwierdzenia zatrzymania rzeczy lub przeszukania, prokurator ustala, czy dokonanie przeszukania i zatrzymania rzeczy na podstawie nakazu kierownika właściwej jednostki Policji lub legitymacji służbowej jej funkcjonariusza było uzasadnione oraz czy postanowienie prokuratora o zarządzeniu przeszukania nie mogło być uprzednio wydane, a także czy czynności te zostały przeprowadzone i udokumentowane zgodnie z przepisami k.p.k.

§ 161. 1. W postanowieniu o przeszukaniu należy podać cel tej czynności, ze wskazaniem osoby podejrzanej, która ma być wykryta, zatrzymana lub przymusowo doprowadzona, albo rzeczy, które mają być znalezione lub zatrzymane, jak również imię, nazwisko i adres osoby (nazwę i adres instytucji), u której czynności te mają być przeprowadzone, oraz organ wykonujący czynność.

2. W uzasadnieniu postanowienia należy przedstawić dowody lub przytoczyć okoliczności dające podstawę do przypuszczenia, że osoba podejrzana lub wymienione rzeczy znajdują się w miejscu wskazanym w postanowieniu. W razie zarządzenia zatrzymania i przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej należy ponadto wykazać istnienie przesłanek wymienionych w art. 247 § 1 k.p.k.

§ 162. Prokurator kontroluje prawidłowość postępowania z dowodami rzeczowymi, nie dopuszczając zwłaszcza do:

- 1) przechowywania ich w jednostce bez uprzedniego zarejestrowania;
- 2) przechowywania w aktach sprawy dowodów rzeczowych w postaci pieniędzy polskich i zagranicznych, książeczek oszczędnościowych i czekowych, kart płatniczych oraz papierów wartościowych;
- 3) przechowywania wartościowych dowodów rzeczowych (pieniędzy polskich i zagranicznych, kruszców, biżuterii i innych) przez organy postępowania przygotowawczego;
- 4) przechowywania przedmiotów o wartości naukowej, artystycznej lub historycznej przez organy postępowania przygotowawczego;
- 5) zwrotu osobie uprawnionej dowodu rzeczowego bez należytego udokumentowania;
- 6) przekazania sądowi aktu oskarżenia, wniosku o wydanie wyroku skazującego, wniosku o warunkowe umorzenie postępowania przygotowawczego lub wniosku o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego bez dowodów rzeczowych.

§ 163. Prokurator, po ustaleniu lub w wyniku okresowej kontroli co do tego, czy dowody rzeczowe stanowią przedmioty ulegające szybkiemu zniszczeniu lub takie, których przechowywanie byłoby połączone z niewspółmiernymi kosztami lub nadmiernymi trudnościami albo powodowałyby znaczne obniżenie wartości rzeczy, postanawia o sprzedaży tych przedmiotów w trybie art. 232 § 1 k.p.k.

§ 164. W sprawie, w której dokonano pobrania lub utrwalenia materiału, o którym mowa w art. 192a § 1 k.p.k., prokurator po wykorzystaniu go wydaje niezwłocznie zarządzenie o usunięciu z akt sprawy i zniszczeniu pobranego lub utrwalonego materiału, zbędnego dla postępowania. Z czynności tych sporządza się protokół, który załącza się do akt sprawy.

Oddział 4

Zebrań danych o podejrzanym

§ 165. 1. Dane o podejrzanym, o których mowa w art. 213 § 1–2a k.p.k., należy ustalić niezwłocznie po wydaniu w stosunku do niego postanowienia o przedstawieniu zarzutów albo po postawieniu mu zarzutu bez wydania takiego postanowienia w związku z przystąpieniem do przesłuchania w charakterze podejrzanego. W przypadku rozstrzygnięcia kwestii zastosowania środka zapobiegawczego ustalenie danych, o których mowa w art. 213 § 1 k.p.k., powinno nastąpić przed podjęciem decyzji w tym przedmiocie.

2. Jeżeli dane o karalności podejrzanego oraz informacje dotyczące jego stosunków majątkowych i źródeł dochodu pochodzą sprzed 6 miesięcy, należy zażądać ich ponownie.

§ 166. Jeżeli podejrzanym jest nieletni albo jeżeli karalność czynu zależy od wieku pokrzywdzonego, do akt sprawy załącza się wyciąg z dowodu osobistego, paszportu lub z aktu urodzenia podejrzanego lub pokrzywdzonego.

Oddział 5

Udział stron, ich obrońców i pełnomocników

§ 167. 1. Prokurator rozpatruje niezwłocznie wnioski stron, ich obrońców i pełnomocników o przeprowadzenie określonych dowodów i dopuszczenie ich do udziału w czynnościach.

2. Jeżeli w żądaniu dopuszczenia do udziału w czynnościach procesowych nie sprecyzowano, o jakie czynności chodzi, należy wezwać składającego żądanie do wskazania, w jakich czynnościach postępowania przygotowawczego chce uczestniczyć.

3. O treści postanowienia o odmowie dopuszczenia do udziału w czynnościach postępowania przygotowawczego zawiadamia się składającego żądanie.

§ 168. 1. Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że podejrzany nie jest w stanie ponieść kosztów obrony, prokurator powinien pouczyć go o treści art. 78 § 1 k.p.k.

2. Po stwierdzeniu okoliczności uzasadniających wyznaczenie obrońcy z urzędu w myśl art. 79 § 1 i 2 k.p.k. prokurator niezwłocznie występuje z odpowiednim wnioskiem do prezesa właściwego sądu.

3. W razie wydania przez biegłych opinii, o której mowa w art. 79 § 4 k.p.k., prokurator występuje do prezesa sądu o cofnięcie wyznaczenia obrońcy, chyba że zachodzą inne okoliczności przemawiające za tym, aby podejrzany miał obrońcę wyznaczonego z urzędu.

Oddział 6

Udział prokuratora w czynnościach dowodowych

§ 169. W sprawach o zabójstwo, katastrofę komunikacyjną i budowlaną oraz wypadek przy pracy ze skutkiem śmiertelnym, a także w innych poważniejszych sprawach, których skutkiem jest śmierć człowieka, prokurator osobiście kieruje oględzinami miejsca zdarzenia oraz w razie potrzeby dokonuje odtworzenia jego przebiegu.

§ 170. 1. W miarę potrzeby prokurator, poza czynnościami zastrzeżonymi dla niego, osobiście przeprowadza w śledztwie najistotniejsze dla sprawy czynności, a zwłaszcza przesłuchuje:

- 1) jedyne bezpośredniego świadka zdarzenia;
- 2) świadków, o których mowa w art. 192 § 2 k.p.k.;
- 3) pokrzywdzonych, przede wszystkim w sprawach o przestępstwa określone w art. 156 § 1, art. 189 § 2 i 3 i art. 280–282 k.k.;
- 4) biegłych;
- 5) podejrzanego w postępowaniu prowadzonym przez Policję, jeżeli zachodzą warunki do skierowania do sądu wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

2. W sprawach o czyny określone w art. 197 k.k., prokurator, jeżeli to możliwe, osobiście przyjmuje zawiadomienie o przestępstwie.

3. W przypadku gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez osoby wymienione w art. 309 pkt 2 i 3 k.p.k., czynności wymienione w art. 308 § 1 k.p.k. są przeprowadzane, jeżeli to możliwe, przy udziale prokuratora.

§ 171. W sprawach, o których mowa w art. 185a § 1 i art. 185b § 1 k.p.k., z wnioskiem o przesłuchanie pokrzywdzonego lub świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, oraz pokrzywdzonego w sprawach, o których mowa w art. 185c § 1 k.p.k., występuje do sądu prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie i bierze udział w tej czynności.

§ 172. Jeżeli wniosek, o którym mowa w art. 316 § 3 k.p.k., został złożony w jednostce lub w siedzibie innego organu prowadzącego postępowanie, prokurator przekazuje go sądowi wraz z własnym stanowiskiem.

§ 173. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 184 k.p.k., prokurator niezwłocznie przesłuchuje świadka również w celu ustalenia, czy zachodzą przesłanki uzasadniające wydanie postanowienia w przedmiocie zachowania w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie jego tożsamości.

§ 174. 1. Po przyjęciu od podejrzanego do protokołu zobowiązania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o świadku koronnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1801 oraz z 2016 r. poz. 178), zwanej dalej „ustawą o świadku koronnym”, prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze niezwłocznie przesłuchuje podejrzanego co do okoliczności warunkujących wydanie przez sąd postanowienia w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka koronnego oraz wykonuje inne niezbędne czynności.

2. Prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze przed skierowaniem do Prokuratora Generalnego wniosku o wyrażenie zgody na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego przedstawia podejrzanemu zarzuty popełnienia wszystkich przestępstw, których ten podejrzany dopuścił się i które ujawnił, składając wyjaśnienia w trybie i na zasadach określonych w ustawie o świadku koronnym, a następnie w miarę potrzeby uzupełniająco go przesłuchuje.

3. W celu uzyskania zgody Prokuratora Generalnego na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego prokurator prowadzący lub nadzorujący śledztwo przesyła akta sprawy wraz z uzasadnionym wnioskiem Dyrektorowi Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej lub Dyrektorowi Departamentu do Spraw Przystępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej, za pośrednictwem prokuratora regionalnego, który dołącza swoją opinię w kwestii zasadności dopuszczenia dowodu. Naczelnik wydziału zamiejscowego przedstawia Dyrektorowi Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej akta sprawy wraz z uzasadnionym wnioskiem.

4. Zgody, o której mowa w ust. 3, może udzielić upoważniony przez Prokuratora Generalnego jego zastępca.

5. Po uprawomocnieniu się postanowienia sądu o dopuszczalności dowodu z zeznań świadka koronnego i wyłączeniu wobec podejrzanego materiałów do odrębnego postępowania, w sprawie przeciwko pozostałym sprawcom prokurator niezwłocznie przesłuchuje osobę wskazaną w postanowieniu sądu w charakterze świadka, z uwzględnieniem treści art. 8 ustawy o świadku koronnym.

6. O przesłuchaniu podejrzanego, od którego przyjęto zobowiązanie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o świadku koronnym, i o wydaniu postanowienia o odmowie wystąpienia z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego oraz o dopuszczeniu lub odmowie dopuszczenia przez sąd dowodu z zeznań świadka koronnego prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze zawiadamia drogą służbową, z uwzględnieniem przepisów o ochronie tajemnicy państwowej, Dyrektora Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej lub Dyrektora Departamentu do Spraw Przystępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej.

7. Wszystkie czynności dowodowe z udziałem podejrzanego, od którego przyjęto zobowiązanie określone w ust. 1, oraz świadka koronnego wykonuje osobiście prokurator.

§ 175. Jeżeli wymaga tego dobro postępowania przygotowawczego, prokurator, drogą służbową, może wystąpić do Prokuratora Krajowego o zainicjowanie czynności, o których mowa w art. 57 § 3 i 5 ustawy.

§ 176. 1. Przesłuchanie dokonywane osobiście przez prokuratora, w miarę możliwości, odbywa się w siedzibie jednostki. Przy przesłuchaniu tym nie może być obecny funkcjonariusz organu, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, chyba że zachodzi niebezpieczeństwo autoagresji lub ucieczki podejrzanego, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa prokuratorowi.

2. Obecność przy przesłuchaniu funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 1, jest dopuszczalna również wtedy, gdy przemawia za tym wzgląd na dobro postępowania przygotowawczego, chyba że mogłoby to spowodować ograniczenie lub wyłączenie swobody wypowiedzi osoby przesłuchiwanej lub sprzeciwia się temu inny ważny interes prawny osoby przesłuchiwanej.

Rozdział 5

Środki przymusu

Oddział 1

Zatrzymanie

§ 177. Czas zatrzymania liczy się od chwili faktycznego pozbawienia wolności zatrzymanego.

§ 178. Prokurator każdorazowo ocenia zasadność, legalność i prawidłowość zatrzymania osoby w postępowaniu przygotowawczym przez Policję i inne uprawnione organy, zwracając zwłaszcza uwagę na:

- 1) istnienie przesłanek określonych w art. 244 § 1–1b k.p.k.;
- 2) przestrzeganie terminów określonych w art. 248 § 1 i 2 k.p.k.;
- 3) proporcjonalność czasu zatrzymania do potrzeb postępowania;
- 4) przestrzeganie uprawnień zatrzymanego;
- 5) prawidłowość udokumentowania zatrzymania i związanych z nim czynności w aktach głównych sprawy.

Oddział 2

Środki zapobiegawcze

§ 179. Wniosek Policji lub innego organu o zastosowanie środka zapobiegawczego powinien mieć formę pisemną i zawierać w uzasadnieniu przytoczenie okoliczności faktycznych i prawnych wskazujących na konieczność jego zastosowania.

§ 180. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do podstawy faktycznej zastosowania środka zapobiegawczego, określonej w art. 249 § 1 k.p.k., prokurator zleca Policji dokonanie niezbędnych czynności dowodowych bądź dokonuje ich sam.

§ 181. Z chwilą skierowania do sądu wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania podejrzany przechodzi do dyspozycji sądu i pozostaje w niej do czasu rozpoznania wniosku.

§ 182. 1. Jeżeli podejrzany powołuje się na zły stan zdrowia lub doznane obrażenia ciała, prokurator zarządza zbadanie go przez lekarza, a wyniki badania dołącza do wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

2. Jeżeli sąd, stosując tymczasowe aresztowanie, umieścił podejrzanego w odpowiednim zakładzie leczniczym, prokurator po otrzymaniu świadectwa lekarskiego ocenia zasadność utrzymania tymczasowego aresztowania i przekazania tymczasowo aresztowanego do aresztu śledczego lub wykonywania tymczasowego aresztowania poza aresztem śledczym we wskazanym zakładzie leczniczym, określając jednocześnie warunki umieszczenia w nim tymczasowo aresztowanego.

3. W przypadku otrzymania informacji o złym stanie zdrowia tymczasowo aresztowanego prokurator zarządza zbadanie go przez lekarza w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. Jeżeli stan zdrowia tymczasowo aresztowanego tego wymaga, prokurator zarządza umieszczenie podejrzanego w odpowiednim zakładzie leczniczym, w tym w zakładzie psychiatrycznym.

4. Po wydaniu przez sąd postanowienia o tymczasowym aresztowaniu prokurator przesyła do aresztu śledczego, jeżeli wynika to z akt śledztwa lub dochodzenia, informacje o podejrzanym mające na celu zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego lub zapewnienie bezpieczeństwa w areszcie. W przypadku gdy zachodzi konieczność izolowania podejrzanego od innych tymczasowo aresztowanych, informacja powinna zawierać w szczególności ich dane osobowe. Prokurator powiadamia również areszt śledczy o odstąpieniu od dalszego izolowania podejrzanego od innych tymczasowo aresztowanych.

§ 183. Decyzję co do uchylenia tymczasowego aresztowania z przyczyn wskazanych w art. 259 k.p.k. podejmuje się niezwłocznie po ustaleniu ich zaistnienia.

§ 184. Jeżeli istnieją podstawy, o których mowa w art. 258 k.p.k., wniosek o zastosowanie tymczasowego aresztowania można skierować do sądu także wtedy, gdy podejrzany jest pozbawiony wolności w innej sprawie.

§ 185. 1. We wniosku o zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania wskazuje się dowody świadczące o popełnieniu przez podejrzanego zarzuconego mu przestępstwa oraz przytacza się okoliczności, które przemawiają za koniecznością stosowania lub przedłużenia tego środka zapobiegawczego na podstawie prawnej powołanej we wniosku.

2. Przepis ust. 1 stosuje się w razie istnienia i powołania we wniosku więcej podstaw zastosowania lub przedłużenia tymczasowego aresztowania.

3. W wypadku gdy prokurator wydał zarządzenie, o którym mowa w § 148 ust. 1, we wniosku o zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania nie wskazuje się dowodów wymienionych w tym zarządzeniu. Powoływanie się na okoliczności wynikające z dowodów wskazanych w zarządzeniu może mieć miejsce wyłącznie w wyjątkowych wypadkach i w sposób uniemożliwiający identyfikację źródła dowodowego.

§ 186. O uchyleniu tymczasowego aresztowania prokurator niezwłocznie zawiadamia sąd, który wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu; odpis postanowienia o uchyleniu tymczasowego aresztowania wraz z nakazem zwol-

nienia niezwłocznie przekazuje do administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym tymczasowo aresztowany przebywa. Odpis postanowienia w przedmiocie uchylenia tymczasowego aresztowania oraz nakaz zwolnienia, opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu oraz znakowane czasem, mogą być przesłane do administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego również za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej, wykorzystując funkcjonalność ePUAP.

§ 187. 1. Tymczasowo aresztowany w postępowaniu przygotowawczym pozostaje do dyspozycji prokuratora, na którego wniosek środek ten został zastosowany jako pierwszy.

2. Jeżeli sąd lub inny uprawniony organ zwraca się o wydanie z aresztu śledczego tymczasowo aresztowanego w celu uczestniczenia w czynnościach procesowych w innej sprawie lub o udzielenie zgody na przeprowadzenie czynności procesowych z udziałem podejrzanego na terenie aresztu śledczego, a dobro postępowania nie stoi temu na przeszkodzie, prokurator udziela zgody na doprowadzenie lub na udział w czynnościach na terenie aresztu śledczego.

3. Zawiadomienia o udzieleniu zgody dokonuje się pisemnie nie później niż na 7 dni przed mającym nastąpić wydaniem lub przeprowadzeniem czynności i przesyła się do administracji aresztu śledczego, w którym podejrzany przebywa. W przypadku nieudzielenia zgody powiadamia się o tym organ żądający, ze wskazaniem, kiedy doprowadzenie lub przeprowadzenie czynności będzie mogło nastąpić.

§ 188. 1. W przypadku konieczności przetransportowania tymczasowo aresztowanego do zakładu karnego lub aresztu śledczego właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności, prokurator wydaje zarządzenia:

- 1) o wysłaniu do właściwej jednostki Policji albo innego uprawnionego organu nakazu doprowadzenia wraz z pisemnym poleceniem przetransportowania tymczasowo aresztowanego do zakładu karnego lub aresztu śledczego;
- 2) o wysłaniu nakazu wydania do administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, z którego podejrzany będzie doprowadzony do miejsca przeprowadzenia czynności, z podaniem informacji o mającym nastąpić przetransportowaniu.

2. Zarządzenia, o których mowa w ust. 1, prokurator wydaje również wtedy, gdy zachodzi konieczność dokonania czynności poza zakładem karnym z udziałem odbywającego prawomocnie orzeczoną karę pozbawienia wolności. O wyznaczonym terminie wykonania czynności z udziałem skazanego na terenie zakładu karnego prokurator pisemnie zawiadamia administrację zakładu karnego, w którym skazany odbywa karę.

3. O zakończeniu czynności z udziałem podejrzanego należy niezwłocznie zawiadomić administrację zakładu karnego lub aresztu śledczego, a następnie wydać polecenie przetransportowania tymczasowo aresztowanego do aresztu śledczego, w którym poprzednio przebywał, chyba że prokurator przeprowadzający czynności postanowi inaczej.

4. W przypadku konieczności wykonania czynności procesowych z tymczasowo aresztowanym pozostającym do dyspozycji innego organu prokurator pisemnie zwraca się do tego organu o udzielenie zgody na dokonanie czynności w określonym czasie na terenie zakładu karnego lub aresztu śledczego, a w przypadku konieczności przeprowadzenia czynności poza jednostką penitencjarną, w której tymczasowo aresztowany przebywa, występuje również o udzielenie zgody na przetransportowanie go do wskazanego aresztu śledczego lub innego miejsca przeprowadzania czynności. Jeżeli tymczasowo aresztowany pozostaje w dyspozycji innego prokuratora, zarządzenia, o których mowa w ust. 1, wydaje ten prokurator.

5. Jeżeli tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów uprawnionych, przetransportowanie uzgadnia się ze wszystkimi uprawnionymi organami.

6. Jeżeli nie sprzeciwia się temu dobro postępowania przygotowawczego, niektórych czynności procesowych z udziałem osób pozbawionych wolności, w tym zwłaszcza końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania, należy, w miarę możliwości, dokonywać na terenie aresztu śledczego lub zakładu karnego.

§ 189. 1. Prokurator udziela zgody na widzenie z tymczasowo aresztowanym lub jej odmawia, w formie zarządzenia.

2. Zarządzenie o zgodzie na widzenie, poza danymi określonymi w art. 94 k.p.k., powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres osoby odwiedzającej;
- 2) numer dokumentu tożsamości;
- 3) termin jego ważności;
- 4) wskazanie stopnia pokrewieństwa z tymczasowo aresztowanym;
- 5) określenie sposobu kontaktu z tymczasowo aresztowanym w trakcie widzenia;
- 6) podpis prokuratora.

3. Oryginał zarządzenia o zgodzie na widzenie doręcza się osobie odwiedzającej, natomiast jego kopię pozostawia w aktach podręcznych.

4. Cenzurowania korespondencji podejrzanych tymczasowo aresztowanych innej niż wymieniona w art. 8 § 3, art. 102 pkt 11 i art. 103 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 557, z późn. zm.⁹⁾) dokonuje prokurator, który prowadzi bądź nadzoruje postępowanie. Ocenzurowana korespondencja podlega oznakowaniu pieczęcią o treści: „Ocenzurowano, data ... podpis ...”. Pieczęć przystawia się na korespondencji.

5. Jeżeli korespondencja tymczasowo aresztowanego zawiera wiadomości mogące utrudnić postępowanie przygotowawcze, prokurator zarządza załączenie jej do akt sprawy, o czym zawiadamia nadawcę; nie dotyczy to korespondencji, którą można doręczyć adresatowi po usunięciu z niej takich wiadomości.

6. Korespondencję tymczasowo aresztowanych z organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, organami państwowymi i samorządowymi, obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym przesyła się niezwłocznie do adresata bez jej cenzurowania, umieszczając na kopercie adnotację „Bez cenzury” opatrzoną datą i podpisem.

§ 190. 1. Prokurator niezwłocznie wydaje zarządzenie w przedmiocie wyrażenia zgody na korzystanie przez tymczasowo aresztowanego z aparatu telefonicznego, o czym powiadamia tymczasowo aresztowanego, jego obrońcę i administrację zakładu karnego.

2. Jeżeli tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów, prokurator uzyskuje od każdego z tych organów stanowisko w przedmiocie wyrażenia zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego lub w przedmiocie wyznaczenia organu uprawnionego do wyrażenia takiej zgody.

§ 191. 1. W przypadku zwrotu sprawy przez sąd do uzupełnienia postępowania przygotowawczego przeciwko osobie uprzednio tymczasowo aresztowanej czas trwania tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym liczy się od daty wpływu akt do prokuratury po uprawomocnieniu się postanowienia o zwrocie sprawy, przy czym okresy tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym sumuje się.

2. Jeżeli sprawę przeciwko osobie tymczasowo aresztowanej przekazano do dalszego prowadzenia innej jednostce, o przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji tej jednostki powiadamia się administrację zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym podejrzany przebywa.

§ 192. Z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym wobec podejrzanego pozostającego na wolności, który w tej samej sprawie był przedtem aresztowany, prokurator występuje do sądu właściwego do dalszego stosowania lub przedłużenia tego środka.

§ 193. 1. Jeżeli sąd wyda postanowienie o zwrocie sprawy prokuratorowi, a w sprawie tej nadal istnieją podstawy do utrzymania tymczasowego aresztowania, właściwy prokurator niezwłocznie po uprawomocnieniu się tego postanowienia, a jeszcze przed zwróceniem akt sprawy do prokuratury, występuje do sądu, przed którym toczy się postępowanie, z wnioskiem o przedłużenie stosowania tego środka nieprzekraczającego okresu, o którym mowa w art. 263 § 3 k.p.k.

2. Jeżeli oczekiwanie na uprawomocnienie się postanowienia o zwrocie sprawy powodowałoby zagrożenie upływu oznaczonego terminu tymczasowego aresztowania bądź niezachowanie terminu określonego w art. 263 § 6 k.p.k., prokurator uczestniczący w rozprawie lub posiedzeniu, na którym zapadła decyzja o zwrocie sprawy, wnosi o przedłużenie tymczasowego aresztowania przez sąd, przed którym toczy się postępowanie, bądź też o wystąpienie przez ten sąd z wnioskiem o jego przedłużenie na podstawie art. 263 § 4 k.p.k.

§ 194. O każdym przypadku tymczasowego aresztowania, którego czas trwania przekroczył 9 miesięcy, prokurator okręgowy zawiadamia prokuratora regionalnego, a naczelnik wydziału zamiejscowego – Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji, podając jednocześnie przewidywany termin zakończenia postępowania przygotowawczego.

§ 195. O każdym przypadku przedłużenia tymczasowego aresztowania na okres powyżej roku prokurator regionalny lub naczelnik wydziału zamiejscowego zawiadamia Prokuratora Krajowego.

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. poz. 1083, z 1999 r. poz. 931, z 2000 r. poz. 701 i 1268, z 2001 r. poz. 1071 i 1194, z 2002 r. poz. 676 i 1679, z 2003 r. poz. 1061, 1380 i 1750, z 2004 r. poz. 889, 2135, 2405, 2426 i 2703, z 2005 r. poz. 1363 i 1479, z 2006 r. poz. 708 i 1648, z 2007 r. poz. 849, z 2008 r. poz. 620 i 1344, z 2009 r. poz. 39, 119, 504, 817, 911, 963, 1475, 1540 i 1589, z 2010 r. poz. 191, 227, 842 i 1228, z 2011 r. poz. 201, 202, 654, 734, 1092, 1280 i 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247, z 2014 r. poz. 287, 619 i 1707, z 2015 r. poz. 21, 396, 431, 541, 1269 i 1573 oraz z 2016 r. poz. 428 i 437.

§ 196. 1. Odpis postanowienia o uchyleniu tymczasowego aresztowania w dniu jego wydania dostarcza się wraz z nakazem zwolnienia do zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zawiadomienia o przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji innego organu.

3. Administrację zakładu karnego lub aresztu śledczego należy również zawiadomić najpóźniej na 3 dni przed upływem terminu, do którego aresztowanie ma trwać, że prokurator nie będzie występował o jego przedłużenie. Zawiadomienie powinno mieć formę pisemną.

4. O uchyleniu tymczasowego aresztowania wobec osób podlegających obowiązkowi służby wojskowej powiadamia się odpowiednio właściwą wojskową komendę uzupełnień bądź wójta lub burmistrza (prezydenta miasta).

§ 197. 1. Jeżeli zakaz opuszczania przez oskarżonego kraju jest połączony z zatrzymaniem paszportu lub innego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy albo z zakazem wydania takiego dokumentu, odpis postanowienia w tym przedmiocie przesyła się organowi paszportowemu właściwemu ze względu na siedzibę jednostki, w której wydano postanowienie w tym zakresie, a w przypadku cudzoziemca – właściwemu urzędowi konsularnemu.

2. Zatrzymany paszport lub inny dokument upoważniający do przekroczenia granicy przechowuje się w szafie panczernej znajdującej się w pomieszczeniu odpowiednio zabezpieczonym, wskazanym przez kierownika jednostki.

3. Zwrot dokumentów, o których mowa w ust. 2, następuje za pokwitowaniem.

4. W razie nieodebrania dokumentu, o którym mowa w ust. 2, w terminie 30 dni od doręczenia wezwania do jego odebrania, zatrzymany dokument należy zwrócić właściwemu ze względu na siedzibę jednostki organowi paszportowemu, a w przypadku cudzoziemca – właściwemu urzędowi konsularnemu, o czym należy pouczyć w wezwaniu.

5. Odpis postanowienia, o którym mowa w ust. 1, przesyła się Komendzie Głównej Straży Granicznej.

6. Odpisy postanowień o uchyleniu środka zapobiegawczego, o którym mowa w ust. 1, bądź jego zmianie przesyła się organom wymienionym w ust. 1 i 5.

§ 198. W przypadku zastosowania środka zapobiegawczego określonego w art. 276 k.p.k. odpis postanowienia o zawieszeniu podejrzanego w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu albo zawierającego nakaz powstrzymania się od określonej działalności doręcza się pracodawcy lub właściwemu organowi samorządu zawodowego albo instytucji, a odpis postanowienia o nakazaniu powstrzymania się od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów Komendzie Głównej Policji.

Oddział 3

List gończy

§ 199. 1. Przed wydaniem postanowienia o poszukiwaniu podejrzanego listem gończym prokurator występuje do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

2. Do listu gończego dołącza się odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu oraz nakaz przyjęcia podejrzanego do najbliższego, według miejsca jego zatrzymania, aresztu śledczego.

3. Odpisy postanowień o tymczasowym aresztowaniu i poszukiwaniu listem gończym, wraz z nakazem przyjęcia, przesyła się jednostce Policji właściwej ze względu na miejsce ostatniego zamieszkania lub pobytu podejrzanego.

§ 200. 1. Po doprowadzeniu podejrzanego prokurator przesłuchuje go i w razie potrzeby występuje do sądu z wnioskiem o przedłużenie tymczasowego aresztowania. Jeżeli prokurator z takim wnioskiem nie wystąpi, to niezwłocznie uchyła tymczasowe aresztowanie oraz odwołuje list gończy.

2. W sytuacji, o której mowa w art. 279 § 4 k.p.k., decyzję, do którego z sądów doprowadzić podejrzanego, podejmuje się w porozumieniu ze wszystkimi prokuratorami, do których dyspozycji podejrzanym pozostaje. W przypadku braku porozumienia decyzję podejmuje prokurator, który pierwszy wydał list gończy.

§ 201. 1. Jeżeli ustały przyczyny poszukiwania podejrzanego listem gończym, należy niezwłocznie odwołać poszukiwanie i zawiadomić o tym właściwą jednostkę Policji.

2. W przypadku uchylenia tymczasowego aresztowania należy także uchylić postanowienie o poszukiwaniu listem gończym oraz odwołać list gończy.

Oddział 4

Zabezpieczenie majątkowe

§ 202. W sprawach, o których mowa w art. 291 k.p.k., należy już w początkowym stadium postępowania przygotowawczego zbierać informacje o stanie majątkowym osoby podejrzanej oraz o rzeczach i prawach majątkowych podlegających zabezpieczeniu, a będących we władaniu innych osób.

§ 203. W razie potrzeby przed wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym prokurator przesłuchuje podejrzanego i inne osoby na okoliczności dotyczące zajętą mienia.

§ 204. 1. W postanowieniu o zabezpieczeniu majątkowym wymienia się wszystkie tytuły zabezpieczenia mające zastosowanie w sprawie oraz wskazuje się składniki majątkowe podlegające zajęciu.

2. Zakres zabezpieczenia na poczet grożącej grzywny oraz środków karnych powinien odpowiadać przewidywanemu wymiarowi tej kary lub środków karnych.

§ 205. 1. Odpis postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym doręcza się podejrzanemu za zwrotnym pokwitowaniem odbioru, które załącza się do akt postępowania przygotowawczego. Podejrzanemu, wobec którego zastosowano tymczasowe aresztowanie, odpis postanowienia doręcza się podczas przesłuchania lub za pośrednictwem administracji aresztu śledczego, natomiast podejrzanemu przebywającemu na wolności – za pośrednictwem organu egzekucyjnego.

2. Przesyłając organowi egzekucyjnemu postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym do wykonania, prokurator w piśmie przewodnim wskazuje mienie podejrzanego ujawnione w toku postępowania przygotowawczego i miejsce, w którym ono się znajduje.

§ 206. Zajęte ruchomości, z wyjątkiem kosztowności, książeczek oszczędnościowych, kart płatniczych, pieniędzy i innych papierów wartościowych, można pozostawić u podejrzanego lub jego rodziny albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania. Dotyczy to zwłaszcza środków transportu, maszyn i urządzeń technicznych wymagających niezbędnej konserwacji.

§ 207. 1. O wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu w sprawie, w której dokonano tymczasowego zajęcia, zawiadamia się za zwrotnym pokwitowaniem odbioru osobę, której oddano zajęte ruchomości na przechowanie.

2. Jeżeli w sprawie, o której mowa w ust. 1, prokurator odstąpił od wydania postanowienia o zabezpieczeniu, o upadku tymczasowego zajęcia należy zawiadomić podejrzanego i osobę, której oddano zajęte ruchomości na przechowanie.

§ 208. Przepis § 163 stosuje się odpowiednio do przedmiotu zabezpieczenia majątkowego.

§ 209. O uchyleniu postanowienia o zabezpieczeniu zawiadamia się podejrzanego, osobę, której mienie zostało oddane na przechowanie, oraz organ egzekucyjny, któremu postanowienie przesłano do wykonania.

§ 210. Nadesłany przez organ egzekucyjny protokół dokonanego zajęcia mienia składa się do akt postępowania przygotowawczego, a jego kopię – do akt podręcznych. Jeżeli akta sprawy znajdują się już w sądzie, protokół należy przesłać sądowi w celu dołączenia do właściwych akt.

Rozdział 6

Zawieszenie postępowania

§ 211. 1. Jeżeli do czasu zakończenia śledztwa lub dochodzenia prowadzonego przeciwko kilku podejrzanym, wobec jednego z nich zachodzi przeszkoda uzasadniająca zawieszenie postępowania, przed sporządzeniem aktu oskarżenia, wniosku o wydanie wyroku skazującego, wniosku o warunkowe umorzenie postępowania lub wniosku przewidzianego w art. 324 § 1 k.p.k. należy wyłączyć sprawę tego podejrzanego do odrębnego postępowania, chyba że wyłączenie ograniczyłoby w sposób znaczny możliwość wyjaśnienia okoliczności sprawy.

2. W przypadku gdy wobec podejrzanych działających wspólnie odrębne postępowanie istotnie ograniczyłoby możliwość wyjaśnienia okoliczności sprawy, przeszkoda, o której mowa w ust. 1, po stronie jednego z podejrzanych może być podstawą zawieszenia postępowania w całości.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli zawieszenie postępowania w całości rodziłoby duże prawdopodobieństwo niezakończenia postępowania prawomocnym orzeczeniem przed upływem terminu karalności czynu.

§ 212. 1. Przed zatwierdzeniem postanowienia o zawieszeniu postępowania prokurator bada, czy zostały zebrane i zabezpieczone w sprawie wszystkie dostępne materiały dowodowe i czy podjęto niezbędne czynności w celu wykrycia i ujęcia podejrzanego.

2. Jeżeli prokurator uzna zawieszenie postępowania za przedwczesne, poleca uzupełnienie postępowania we wskazanym przez siebie kierunku.

§ 213. 1. Zawieszając postępowanie z powodu nieujęcia podejrzanego, prokurator, w celu ustalenia miejsca jego pobytu, zarządza poszukiwania przez Policję lub inny uprawniony organ.

2. Zarządzenie o poszukiwaniu przesyła się do jednostki Policji lub organu właściwego ze względu na miejsce ostatniego zamieszkania lub pobytu podejrzanego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku poszukiwania, o którym mowa w art. 278 k.p.k.

§ 214. W czasie zawieszenia postępowania przygotowawczego należy okresowo, nie rzadziej niż raz w ciągu 6 miesięcy, sprawdzać, czy przyczyny zawieszenia trwają nadal.

§ 215. 1. Po ustaniu przyczyn zawieszenia postępowania prokurator niezwłocznie wydaje postanowienie o jego podjęciu.

2. Jeżeli ustały przyczyny, które spowodowały zarządzenie poszukiwania, należy je niezwłocznie odwołać i zawiadomić o tym właściwy organ.

Rozdział 7

Zakończenie postępowania przygotowawczego

Oddział 1

Zamknięcie postępowania przygotowawczego

§ 216. Czynności przewidziane w art. 321 § 1 k.p.k. przeprowadza się, gdy istnieją podstawy do sporządzenia i wniesienia do sądu aktu oskarżenia, wniosku o wydanie wyroku skazującego lub wniosku o warunkowe umorzenie postępowania bądź skierowania sprawy do sądu z wnioskiem o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających.

§ 217. Dopuszczalne jest równoczesne zaznajomienie z materiałami postępowania więcej niż jednej uprawnionej osoby.

§ 218. 1. Postanowienia o zamknięciu postępowania nie wydaje się przed rozpoznaniem zgłoszonych wniosków o jego uzupełnienie.

2. Niezależnie od liczby podejrzanych wydaje się jedno postanowienie o zamknięciu postępowania.

Oddział 2

Umorzenie postępowania przygotowawczego

§ 219. Umarzając postępowanie przygotowawcze na podstawie art. 322 k.p.k., jako przyczynę umorzenia można wskazać także:

- 1) niewykrycie sprawcy przestępstwa;
- 2) okoliczność, że podejrzany nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa;
- 3) brak interesu społecznego w kontynuowaniu ścigania z urzędu albo w objęciu ściganiem z urzędu.

§ 220. 1. Śledztwo lub dochodzenie może być umorzone w całości lub w części. Umorzenie w części może dotyczyć osób lub zarzuconych czynów objętych postępowaniem.

2. Jeżeli stwierdzono, że podejrzany nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa, a jednocześnie nie wykryto sprawcy, w postanowieniu wymienia się obie przyczyny umorzenia postępowania.

§ 221. 1. W rozstrzygnięciu (sentencji) postanowienia o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia należy przytoczyć opis czynu w postaci ustalonej w toku postępowania, odpowiadającą mu kwalifikację prawną, a także przyczynę i podstawę prawną umorzenia.

2. W uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu należy wymienić osoby, przeciwko którym toczyło się postępowanie, oraz przedstawione im zarzuty albo czyny będące jego przedmiotem, zwięźle przedstawić czynności, jakich dokonano, i poczynione na ich podstawie ustalenia, ocenić zebrane dowody oraz wskazać podstawy faktyczne i prawne, które zdecydowały o umorzeniu.

§ 222. Po wydaniu lub zatwierdzeniu postanowienia o umorzeniu śledztwa albo dochodzenia prokurator niezwłocznie podejmuje decyzję o uchyleniu zastosowanych środków zapobiegawczych oraz w przedmiocie dowodów rzeczowych, z zastrzeżeniem art. 325e § 2 zdanie drugie k.p.k.

§ 223. Jeżeli w wyniku śledztwa lub dochodzenia prowadzonego przeciwko więcej niż jednemu podejrzanemu zachodzą podstawy do wystąpienia z wnioskiem o wydanie wyroku skazującego, warunkowego umorzenia postępowania lub umorzenia postępowania przygotowawczego i orzeczenia środka zabezpieczającego w stosunku do jednego lub niektórych z nich, a co do innych należy sporządzić akt oskarżenia, prokurator wyłącza postanowieniem sprawę w odpowiedniej części do odrębnego prowadzenia.

Oddział 3

Akt oskarżenia

§ 224. 1. Prokurator, stosując art. 331 k.p.k., jest obowiązany do podjęcia, w terminach wskazanych w tym przepisie, właściwych decyzji procesowych co do wszystkich podejrzanych i zarzuconych im czynów.

2. Akt oskarżenia w sprawach wieloosobowych, wieloczynowych lub o skomplikowanym stanie faktycznym lub prawnym, sporządzony w dochodzeniu przez prokuratora, powinien zawierać uzasadnienie.

§ 225. W akcie oskarżenia, oprócz tytułu i daty oraz danych wymienionych w art. 119 § 1 k.p.k. i art. 332 k.p.k., należy:

- 1) w nagłówku podać imię i nazwisko osoby objętej oskarżeniem, ze wskazaniem kwalifikacji prawnej zarzucanego jej czynu;
- 2) w przypadku objęcia oskarżeniem kilku osób, wymienić w kolejności sprawców, podżegaczy, pomocników i inne osoby, których przestępstwo pozostaje w ścisłym związku z przestępstwem sprawcy, zamieszczając po danych o osobie każdego z nich stawiane im zarzuty w zasadzie w porządku chronologicznym tak, aby czyny zagrożone oczywiście surowszymi karami poprzedzały inne zarzuty;
- 3) w przypadku sporządzenia osobnych konkluzji w odniesieniu do poszczególnych oskarżonych wymienić w każdej z nich imiona i nazwiska wszystkich współsprawców objętych aktem oskarżenia; jeżeli jednak przeciwko współsprawcy toczy się odrębne postępowanie, jego nazwiska nie zamieszcza się w konkluzji, podając je tylko w uzasadnieniu.

§ 226. Wskazanie sądu właściwego do rozpoznania sprawy następuje przez wymienienie nazwy sądu i jego siedziby oraz powołanie przepisów uzasadniających właściwość rzeczową i miejscową.

§ 227. 1. W uzasadnieniu aktu oskarżenia należy również wskazać, w jakiej części wyłączono sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny do odrębnego postępowania lub postępowanie umorzono.

2. W uzasadnieniu, a także liście, wykazie i wniosku, wymienionych w art. 333 k.p.k., należy podać numery kart akt sprawy dotyczące powołanego dowodu lub osoby.

§ 228. 1. Akt oskarżenia przesyła do sądu odpowiednio Prokurator Krajowy, naczelnik wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny, prokurator okręgowy lub prokurator rejonowy.

2. W piśmie do sądu należy zamieścić informację o:

- 1) wysłaniu zawiadomień, o których mowa w art. 334 § 3 k.p.k., z podaniem ich daty;
- 2) przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji sądu;
- 3) miejscu przechowywania i o przekazaniu do dyspozycji sądu dowodów rzeczowych, których nie dołączono do akt sprawy, oraz o dokonanych zabezpieczeniach majątkowych;
- 4) prokuratorze wyznaczonym jako referent sądowy sprawy.

3. W piśmie, o którym mowa w ust. 2, należy również zamieścić wzmiankę o złożeniu wniosku, o którym mowa w art. 49a k.p.k.

4. W przypadku wystąpienia do innej jednostki o udzielenie pomocy prawnej polegającej na wykonywaniu funkcji oskarżyciela publicznego zawiadamia się o tym sąd. Kierownik jednostki wezwanej niezwłocznie wskazuje sądowi referenta sądowego sprawy.

§ 229. 1. Przesyłając akt oskarżenia do sądu, należy dołączyć także po jednym odpisie aktu oskarżenia dla każdego obrońcy oskarżonego.

2. Zwrotne pokwitowanie odbioru zawiadomień, o których mowa w art. 334 § 3 k.p.k., przesyła się niezwłocznie po ich otrzymaniu do sądu w ślad za aktem oskarżenia.

§ 230. 1. Przekazanie tymczasowo aresztowanego do dyspozycji sądu następuje równocześnie z przesłaniem aktu oskarżenia. O przesłaniu aktu oskarżenia i przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji sądu powiadamia się dyrektora zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym tymczasowo aresztowany przebywa.

2. W przypadku zastosowania w postępowaniu przygotowawczym poręczenia lub dozoru Policji, o przesłaniu do sądu aktu oskarżenia należy zawiadomić poręczającego lub jednostkę organizacyjną Policji sprawującą dozór nad podejrzanym.

§ 231. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do wniosku o warunkowe umorzenie postępowania, wniosku o wydanie wyroku skazującego oraz wniosku o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego.

Oddział 4

Konsensualne zakończenie postępowania

§ 232. Zgodę na warunki skazania podejrzany wyraża w protokole przesłuchania podejrzanego lub w protokole końcowego zaznajomienia go z materiałami postępowania albo w odrębnym piśmie.

§ 233. 1. Jeżeli po dokonaniu uzgodnień, o których mowa w art. 335 § 1 lub 2 k.p.k., nastąpi zmiana lub uzupełnienie zarzutów podejrzanemu, należy dokonać ponownych uzgodnień w tym zakresie.

2. Pouczenie o treści art. 447 § 5 k.p.k. podejrzany potwierdza własnoręcznym podpisem.

§ 234. Niewyrażenie sprzeciwu wobec wniosku oskarżonego, o którym mowa w art. 338a k.p.k. oraz w art. 387 k.p.k., jest możliwe jedynie wtedy, gdy nie zaprzecza on popełnieniu zarzuconego mu czynu, okoliczności popełnienia przestępstwa i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości, a proponowany wymiar kary lub innych środków jest zgodny z ustawowymi dyrektywami ich wymiaru.

§ 235. Wyrażenie zgody lub niewyrażenie sprzeciwu wobec wniosku oskarżonego o zamieszczenie w wyroku rozstrzygnięcia o zwolnieniu w całości lub w części z kosztów sądowych może nastąpić wyłącznie w przypadku zaistnienia okoliczności określonych w art. 624 § 1 k.p.k.

Rozdział 8

Nadzór procesowy prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym

§ 236. Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym dotyczy również czynności procesowych dokonywanych na podstawie art. 308 § 1 k.p.k.

§ 237. Obowiązkiem prokuratora sprawującego nadzór nad postępowaniem przygotowawczym jest zapewnienie sprawnego i zgodnego z przepisami procedury karnej oraz niniejszego rozporządzenia przebiegu tego postępowania.

§ 238. 1. Powierzając Policji lub innym uprawnionym organom przeprowadzenie śledztwa w całości albo w określonym zakresie, prokurator udziela wytycznych oraz określa termin do przedstawienia planu śledztwa albo planu czynności śledczych, jeżeli zachodzi potrzeba jego sporządzenia. Plan ten podlega kontroli prokuratora, który w razie potrzeby dokonuje w nim zmian i uzupełnień oraz wskazuje czynności procesowe, których dokona sam lub w których chce uczestniczyć.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy nie zachodzi przesłanka z art. 315 § 2 k.p.k., prokurator może zastrzec, że dopuszczenie stron do udziału w czynnościach śledczych wymaga jego zgody.

§ 239. Prokurator, sprawując nadzór nad postępowaniem w sprawach, w których Policja wszczęła dochodzenie z własnej inicjatywy, ocenia prawidłowość przebiegu postępowania przy zapoznawaniu się z aktami sprawy, zwłaszcza przy rozpoznawaniu wniosków o przedłużenie okresu dochodzenia.

§ 240. Zapoznając się z aktami sprawy i oceniając przebieg postępowania, prokurator zwraca uwagę na realizację celów i zadań postępowania przygotowawczego, a w szczególności na:

- 1) szybkość i trafność podejmowania pierwszych czynności po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie;
- 2) przestrzeganie zakresu czynności i terminu postępowania sprawdzającego;
- 3) zasadność wszczęcia dochodzenia;
- 4) prawidłową realizację kierunku postępowania;
- 5) prawidłowość przeprowadzenia i udokumentowania dowodów;
- 6) szybkość postępowania, a zwłaszcza koncentrację czynności;
- 7) prawidłowość przeprowadzenia czynności związanych z przedstawieniem, uzupełnieniem lub zmianą zarzutów;
- 8) prawidłowość decyzji o zatrzymaniu osób podejrzanych oraz zawiadomienia prokuratora o tych decyzjach;
- 9) procesową potrzebę stosowania środków zapobiegawczych i zabezpieczenia majątkowego;
- 10) zakres przedmiotowy i podmiotowy postępowania;
- 11) należyte wyjaśnienie okoliczności sprawy;
- 12) realizację uprawnień procesowych uczestników postępowania;
- 13) sprawdzenie wyjaśnień podejrzanych;
- 14) przestrzeganie okresów śledztwa i dochodzenia;
- 15) ujawnienie okoliczności sprzyjających popełnieniu przestępstwa;
- 16) dostosowanie do potrzeb konkretnej sprawy sposobu gromadzenia dowodów, przeprowadzenie ich w odpowiednim czasie i w odpowiedniej kolejności;
- 17) prawidłowość czynności związanych z zamknięciem postępowania;
- 18) prawidłowość prowadzenia akt sprawy, a w szczególności przejrzystość ułożenia materiałów, numerację kart i szatę graficzną.

§ 241. 1. W razie potrzeby prokurator sprawujący nadzór nad postępowaniem zastrzega swój udział w czynnościach procesowych, osobiste ich przeprowadzenie bądź przejęcie sprawy do swego prowadzenia.

2. Jeżeli dobro śledztwa lub dochodzenia wymaga zmiany prowadzącego postępowanie przygotowawcze, prokurator zwraca się o to do jego przełożonego służbowego.

3. W przypadku uznania, że dany organ nie daje gwarancji prawidłowego przeprowadzenia postępowania, prokurator przejmuje śledztwo lub dochodzenie do swego prowadzenia.

§ 242. Nadzór prokuratora, o którym mowa w art. 326 § 3 pkt 4 k.p.k., dotyczy także sytuacji, gdy prokurator rozpoznaje zażalenie w przypadkach określonych w art. 465 § 3, art. 466 § 1 i art. 467 § 1 k.p.k.

§ 243. Zatwierdzanie decyzji procesowych sporządzonych przez Policję lub inne uprawnione organy następuje na oryginale i odpisie dokumentu, ze wskazaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego prokuratora oraz daty. Odpis zatwierdzonego dokumentu załącza się do akt podręcznych.

§ 244. Jeżeli postanowienie o odmowie wszczęcia albo o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia wymaga zmiany, prokurator zwraca je organowi prowadzącemu postępowanie w celu jej dokonania lub sam sporządza postanowienie.

§ 245. Jeżeli akt oskarżenia sporządzony przez Policję w dochodzeniu nie odpowiada wymaganiom ustawowym, prokurator poleca poprawić go lub sam go sporządza albo wydaje postanowienie, o którym mowa w art. 331 § 1 k.p.k.

§ 246. Spostrzeżenia i uwagi dotyczące sposobu prowadzenia postępowania przygotowawczego, wynikające z nadzoru, prokurator sprawujący nadzór przekazuje kierownikowi właściwej jednostki organizacyjnej Policji albo kierownikowi jednostki organizacyjnej innego uprawnionego organu, a w rażących przypadkach niewykonania polecenia prokuratora w postępowaniu przygotowawczym, występuje do przełożonego funkcjonariusza z żądaniem wszczęcia przeciwko niemu postępowania służbowego lub dyscyplinarnego.

§ 247. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do nadzoru prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym prowadzonym przez inne uprawnione organy.

§ 248. Prokurator rejonowy lub prokurator przez niego wyznaczony co najmniej raz w roku dokonuje kontroli dochodzeń prowadzonych przez inne organy posiadające uprawnienia oskarżycieli publicznych i w razie potrzeby udziela im niezbędnych wskazań.

Rozdział 9

Terminy i zażalenia

§ 249. Do okresu postępowania przygotowawczego nie wlicza się czasu, jaki upływa:

- 1) od dnia skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego do dnia wpływu sprawy do prokuratury po zakończeniu tego postępowania;
- 2) od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania do dnia jego podjęcia;
- 3) od dnia wydania postanowienia o zamknięciu śledztwa lub dochodzenia, a jeżeli w dochodzeniu nie wydano postanowienia o jego zamknięciu od dnia wniesienia aktu oskarżenia do sądu – do dnia wpływu akt sprawy z sądu, w której wydano postanowienie o zwrocie sprawy na podstawie art. 344a § 1 k.p.k.;
- 4) od dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego do dnia:
  - a) wydania przez prokuratora postanowienia o uwzględnieniu zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania na podstawie art. 463 § 1 k.p.k. w związku z art. 465 § 1 k.p.k.,
  - b) wpływu akt sprawy z sądu po uchyleniu postanowienia o umorzeniu postępowania,
  - c) wydania postanowienia o podjęciu na nowo lub wznowieniu umorzonego postępowania na podstawie art. 327 § 1 k.p.k. albo art. 327 § 2 k.p.k.,
  - d) wydania przez Prokuratora Generalnego postanowienia o uchyleniu prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego na podstawie art. 328 k.p.k.

§ 250. Jeżeli zażalenie nie odpowiada wymogom formalnym, a zwłaszcza nie wskazuje przedmiotu zaskarżenia, prokurator wzywa wnoszącego do usunięcia braku w określonym terminie. Wezwanie doręcza się wnoszącemu z pouczeniem o skutkach procesowych nieusunięcia braku.

§ 251. Po otrzymaniu zażalenia na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego oraz w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego prokurator, nie dostrzegając możliwości uchylenia lub zmiany tych postanowień, niezwłocznie przesyła zażalenie wraz z aktami sądowi, który wydał zaskarżone orzeczenie bądź jest właściwy do rozpoznania zażalenia, i przedstawia uzasadniony wniosek o podjęcie stosownego rozstrzygnięcia.

§ 252. 1. Uznając, że nie ma podstaw do uwzględnienia zażalenia na postanowienie zamykające drogę do wydania wyroku, prokurator jest obowiązany przedstawić je niezwłocznie właściwemu sądowi wraz z aktami sprawy i wnioskiem zawierającym jego stanowisko co do zasadności zażalenia.

2. Przed dokonaniem czynności, o których mowa w ust. 1, prokurator może osobiście przedsięwziąć lub zlecić Policji albo innemu uprawnionemu organowi sprawdzenie nowych istotnych faktów i dowodów, na które powołuje się wnoszący zażalenie.

Rozdział 10

Podjęcie na nowo i wznowienie umorzonego postępowania oraz uchylenie lub zmiana prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania

§ 253. 1. Postanowienie o podjęciu na nowo umorzonego śledztwa lub dochodzenia należy wydać niezwłocznie po ujawnieniu okoliczności wskazujących, że umorzenie postępowania było niezasadne.

2. Do podjęcia na nowo umorzonego postępowania nie jest wymagane ujawnienie się nowych faktów lub dowodów.

§ 254. Podjąć na nowo umorzone śledztwo lub dochodzenie może prokurator, który wydał lub zatwierdził postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego, a także prokurator przełożony.

§ 255. 1. W uzasadnieniu postanowienia o podjęciu na nowo lub wznowieniu umorzonego postępowania należy wskazać okoliczności stanowiące podstawę jego wydania.

2. O podjęciu na nowo i o wznowieniu umorzonego postępowania zawiadamia się pokrzywdzonego oraz instytucję państwową, samorządową lub społeczną, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, a o wznowieniu również podejrzanego.

§ 256. 1. Odpowiedzi na pismo zawierające żądanie wszczęcia lub podjęcia na nowo umorzonego postępowania przygotowawczego w sprawie, w której uprawomocniło się postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli nie uzasadnia wszczęcia lub podjęcia na nowo umorzonego postępowania, udziela kierownik jednostki, w której wydano lub zatwierdzono postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania albo o jego umorzeniu. W odpowiedzi należy odnieść się do okoliczności podniesionych w piśmie.

2. W przypadku złożenia ponownego żądania w tym przedmiocie właściwy prokurator, nie uwzględniając żądania, przekazuje pismo prokuratorowi nadrzędnemu nad tym, który wydał lub zatwierdził postanowienie. Jeżeli wniosek nie zawiera żadnych nowych okoliczności podważających zasadność podjętej decyzji, prokurator nadrzędny udziela składającemu pismo odpowiedzi, informując go o braku podstaw do wszczęcia albo podjęcia na nowo umorzonego postępowania przygotowawczego. Odpowiedź powinna zawierać informację o pozostawieniu bez odpowiedzi następnych pism w tej sprawie, jeżeli nie zostaną przedstawione nowe okoliczności, podważające zasadność prawomocnego postanowienia o odmowie wszczęcia albo o umorzeniu postępowania przygotowawczego. Przepis ust. 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

3. Pismo kwestionujące zasadność prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego przeciwko osobie, będące co do istoty wnioskiem o wznowienie postępowania, przekazuje się do rozpoznania prokuratorowi nadrzędnemu nad prokuratorem, który wydał lub zatwierdził to postanowienie. Pismo informujące o braku podstaw do wydania postanowienia w trybie art. 327 § 2 k.p.k. powinno zawierać także informację o możliwości pozostawienia bez odpowiedzi następnych pism w tej sprawie, jeżeli nie zostaną przedstawione w nich nowe okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania.

4. Jeżeli pismo zawiera wniosek o wydanie postanowienia przewidzianego w art. 328 k.p.k. lub potrzeba taka wyłoni się w toku badania sprawy, pismo wraz z aktami i stosownym wnioskiem prokuratora regionalnego przekazuje się Prokuratorowi Krajowemu. Pismo informujące o braku podstaw do wydania postanowienia na podstawie art. 328 k.p.k. podpisuje dyrektor lub zastępca dyrektora właściwego departamentu Prokuratury Krajowej.

5. Pismo z wnioskiem, o którym mowa w ust. 4, naczelnik wydziału zamiejscowego przekazuje Dyrektorowi Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej.

Rozdział 11

Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego

§ 257. Jeżeli zawiadomienie o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego nie daje podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu, prokurator wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Pokrzywdzonego poucza się o prawie do złożenia aktu oskarżenia, ze wzmianką, że w przypadku wniesienia przez niego prywatnego aktu oskarżenia materiały sprawy zostaną na jego żądanie przesłane sądowi.

§ 258. Jeżeli dowody zebrane w toku postępowania przygotowawczego nie potwierdzają oceny, o której mowa w art. 60 § 1 k.p.k., prokurator wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na brak interesu społecznego w kontynuowaniu ścigania z urzędu. Przepis § 257 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 259. Jeżeli w toku postępowania przygotowawczego wszczętego o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego okaże się, że czyn będący przedmiotem postępowania jest przestępstwem ściganym z oskarżenia prywatnego, a interes społeczny nie wymaga ścigania z urzędu, prokurator wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na brak interesu społecznego w objęciu ścigania z urzędu. W uzasadnieniu postanowienia należy wykazać brak w czynie znamion przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego oraz brak interesu społecznego w ściganiu sprawcy z urzędu. Przepis § 257 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ IV

Współpraca międzynarodowa w sprawach karnych

Rozdział 1

Pomoc prawna

Oddział 1

Występowanie o zagraniczną pomoc prawną

§ 260. 1. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej w sprawie karnej sporządza się w języku polskim. Wniosek podpisuje Dyrektor Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub okręgowy oraz opatruje się pieczęcią urzędową prokuratury.

2. We wniosku należy przytoczyć dokładny adres jednostki wraz z numerami telefonu i faksu, sygnaturę sprawy, dane personalne i adresy podejrzanych i świadków, z których udziałem mają być przeprowadzone czynności, a także określić zwięźle stan faktyczny sprawy ze wskazaniem kwalifikacji prawnej czynu, którego postępowanie dotyczy, oraz wskazać czynności wraz z uzasadnieniem konieczności ich przeprowadzenia.

3. Jeżeli wniosek dotyczy czynności z udziałem osób przebywających za granicą, należy wskazać dane umożliwiający organowi państwa obcego ich identyfikację, a w dalszej kolejności – miejsce pobytu.

§ 261. 1. Wniosek o przesłuchanie osoby zawiera katalog skierowanych do niej pytań.

2. W przypadku wnoszenia o przesłuchanie osoby w charakterze świadka należy jednocześnie zwrócić się do organu państwa obcego z prośbą o uprzedzenie jej o treści art. 233 k.k. oraz w razie potrzeby o zapoznanie z treścią art. 182 k.p.k. lub art. 183 § 1 k.p.k.

3. W przypadku wnoszenia o przesłuchanie podejrzanego należy zwrócić się do organu państwa obcego z prośbą o uprzednie pouczenie go o obowiązkach i przysługujących mu uprawnieniach.

§ 262. Jeżeli wniosek zawiera prośbę o przesłuchanie świadka lub biegłego w formie wideokonferencji, powinno się dodatkowo wskazać organ i nazwiska osób, które będą przeprowadzały czynność, oraz przyczyny, dla których nie jest pożądane lub możliwe osobiste stawiennictwo świadka lub biegłego.

§ 263. Jeżeli wniosek zawiera prośbę o przesłuchanie świadka lub biegłego w formie konferencji telefonicznej, wskazuje się również – oprócz danych wymienionych w § 262 – informację o tym, że świadek lub biegły wyraża gotowość do udziału w czynności w takiej formie.

§ 264. Do wniosku dołącza się wyciąg z powołanych w nim przepisów k.k. łącznie z przepisami dotyczącymi przedawnienia, z powołanych przepisów k.p.k. i innych ustaw, jeżeli ich treść nie została przytoczona.

§ 265. 1. Jeżeli umowa lub porozumienie przewiduje bezpośrednią wymianę wniosków o pomoc prawną pomiędzy właściwymi organami państw obcych, wniosek taki powinien być zaadresowany do odpowiedniej jednostki prokuratury lub innego właściwego organu za granicą i powoływać się na postanowienia stosownej umowy lub porozumienia.

2. Jeżeli umowa o obrocie prawnym nie przewiduje bezpośredniej wymiany wniosków o pomoc prawną pomiędzy właściwymi organami państw obcych, wniosek taki przesyła się w dwóch egzemplarzach bez wskazania adresata i bez powoływania podstawy prawnej do Prokuratury Krajowej, która przesyła go do właściwego organu państwa obcego.

§ 266. Wniosek o pomoc prawną polegający na przesłuchaniu obywatela polskiego w charakterze podejrzanego, świadka lub biegłego, Dyrektor Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy przesyła bezpośrednio do właściwego urzędu konsularnego.

§ 267. 1. W sprawach skomplikowanych lub szczególnej wagi prokurator może zwrócić się o dopuszczenie go przez organ państwa obcego do udziału w czynnościach wymienionych we wniosku.

2. Wyjazd prokuratora w celu wzięcia udziału w czynnościach przeprowadzanych za granicą wymaga zgody Prokuratora Krajowego w sprawach prowadzonych w komórkach organizacyjnych Prokuratury Krajowej, prokuratora regionalnego w sprawach własnych lub prokuratora okręgowego w sprawach własnych i prokuratur rejonowych.

§ 268. 1. Doręczenie pism osobom przebywającym na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o obrocie prawnym, odbywa się w trybie przewidzianym w tej umowie.

2. Jeżeli osoba przebywa na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska nie zawarła umowy o obrocie prawnym, dokumenty doręcza się wraz z tłumaczeniem za pośrednictwem operatora pocztowego za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.

§ 269. 1. Wniosek o powołanie wspólnego zespołu śledczego, o którym mowa w art. 589c k.p.k., Dyrektor Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub okręgowy kieruje drogą służbową do Prokuratora Generalnego za pośrednictwem Prokuratora Krajowego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien określać przesłanki uzasadniające powołanie zespołu polskiego, przewidziane w art. 589c § 1 k.p.k., a także elementy, które powinno zawierać porozumienie o powołaniu takiego zespołu, wymienione w art. 589b § 3 k.p.k.

§ 270. 1. Tryb określony w § 269 ust. 1 stosuje się także w przypadku delegowania prokuratora do zespołu, o którym mowa w art. 589d § 1 k.p.k., chyba że wniosek o delegowanie właściwy organ państwa współpracującego skieruje bezpośrednio do Prokuratora Generalnego lub Prokuratora Krajowego.

2. W przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 589e § 1 k.p.k., prokurator uczestniczący w pracach zespołu przedstawia niezwłocznie prokuratorowi przełożonemu informację na piśmie.

Oddział 2

Wykonywanie wniosków o udzielenie pomocy prawnej

§ 271. 1. Czynności w ramach pomocy prawnej przeprowadza prokurator Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, prokurator Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, prokurator właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator właściwej prokuratury regionalnej lub prokurator właściwej prokuratury okręgowej.

2. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy przemawiają za tym względy ekonomiki procesowej, czynności, o których mowa w ust. 1, mogą wykonywać prokuratorzy właściwej prokuratury rejonowej lub jednostki Policji pod nadzorem jednostki przekazującej.

§ 272. Protokoły czynności przeprowadzanych w ramach realizacji wniosku o udzielenie pomocy prawnej sporządza się w języku polskim, bez skrótów i poprawek, i opatruje pieczęcią urzędową. Protokołów nie należy sporządzać odrębnie. Oryginały przekazywane są stronie wzywającej, zaś odpisy pozostawia się w aktach podręcznych prokuratora.

§ 273. Jeżeli otrzymany wniosek zawiera prośbę o dokonanie czynności poza właściwością miejscową danej jednostki, wniosek taki należy niezwłocznie przekazać właściwemu wydziałowi zamiejscowemu, właściwej prokuraturze regionalnej lub okręgowej, z jednoczesnym powiadomieniem o tym strony wzywającej.

§ 274. W przypadku otrzymania wniosku niezawierającego informacji umożliwiających jego wykonanie należy zwrócić się do strony wzywającej o jego uzupełnienie lub wyjaśnienia w tym zakresie.

§ 275. Wniosek organu państwa obcego o dopuszczenie do udziału w czynnościach jego przedstawiciela rozpoznaje Dyrektor Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy właściwy dla miejsca dokonania tych czynności.

Rozdział 2

Przejęcie i przekazanie ścigania karnego

§ 276. Po zakończeniu postępowania przejętego przez polskie organy wymiaru sprawiedliwości na podstawie wniosku skierowanego przez państwo obce, odpis prawomocnej decyzji należy przesłać zagranicznemu organowi sądowemu za pośrednictwem Prokuratury Krajowej lub bezpośrednio, gdy taki tryb porozumiewania się wynika z umowy międzynarodowej lub porozumienia.

§ 277. 1. Wniosek o przejęcie ścigania karnego kierowany do państwa obcego przez polskie organy wymiaru sprawiedliwości, o którym mowa w art. 591 § 1 k.p.k., zawiera:

- 1) oznaczenie organu wzywającego, włącznie ze wskazaniem numeru telefonu i faksu, a w miarę możliwości także osoby wyznaczonej do kontaktu oraz jej adresu poczty elektronicznej;
- 2) przedmiot i podstawę wniosku;
- 3) imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, miejsce zamieszkania lub pobytu oraz imiona rodziców podejrzanego;
- 4) zwięzły opis stanu faktycznego oraz informacje dotyczące rozmiaru szkody.

2. Do wniosku dołącza się akta sprawy zawierające uwierzytelnione odpisy materiału dowodowego oraz wyciągi z przepisów karnych dotyczących kwalifikacji czynu będącego przedmiotem postępowania oraz przedawnienia karalności czynu.

3. W przypadku akt przekazywanych za granicę za pośrednictwem Prokuratury Krajowej, należy przygotować dwa egzemplarze uwierzytelnionych odpisów oraz w razie wątpliwości uzgodnić z Prokuraturą Krajową sposób przekazania dowodów rzeczowych.

4. Wniosek podlega tłumaczeniu przez tłumacza przysięgłego na język urzędowy państwa wezwanego lub inny wskazany język, chyba że umowa międzynarodowa lub porozumienie stanowi inaczej. Załączniki do wniosku tłumaczy się tylko wtedy, gdy umowa lub porozumienie tak stanowi.

§ 278. 1. Do akt sprawy przekazywanego postępowania karnego należy dołączyć udokumentowany wniosek pokrzywdzonego o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem, o ile taki wniosek został złożony.

2. W sprawie, w której przejęte postępowanie karne zawiera wniosek pokrzywdzonego o naprawienie szkody, należy, kierując do sądu akt oskarżenia, wnosić i popierać ten wniosek.

§ 279. 1. W razie uwzględnienia wniosku o przejęcie ścigania przez organy państwa obcego wobec osoby tymczasowo aresztowanej w Rzeczypospolitej Polskiej, prokurator sporządza nakaz wydania i przetransportowania oskarżonego do granicy Rzeczypospolitej Polskiej w uzgodnionym uprzednio terminie.

2. Nakaz, o którym mowa w ust. 1, prokurator przesyła dyrektorowi właściwego aresztu śledczego.

§ 280. 1. Wraz z osobą tymczasowo aresztowaną przekazuje się organowi państwa obcego dowody rzeczowe, o ile ich charakter na to pozwala.

2. O ile postanowiono o przekazaniu dowodów rzeczowych organowi państwa obcego w przypadkach innych niż określone w ust. 1, prokurator zwraca się do organu państwa obcego o wskazanie czasu, miejsca i sposobu ich przekazania.

§ 281. Jeżeli podejrzany nie posiada dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy państwa, prokurator, przed przekazaniem dyrektorowi aresztu śledczego nakazu, o którym mowa w § 279, zwraca się o wydanie stosownego dokumentu do urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa dyplomatycznego w Rzeczypospolitej Polskiej państwa, którego obywatelem jest tymczasowo aresztowany, a jeżeli nie jest to możliwe, występuje o wydanie dokumentu, o którym mowa w art. 268 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.¹⁰⁾).

Rozdział 3

Ekstradycja

Oddział 1

Wystąpienie z wnioskiem do państwa obcego o wydanie osoby ściganej

§ 282. 1. Wniosek o wydanie osoby ściganej powinien zawierać w szczególności:

- 1) oznaczenie organu wzywającego, włącznie z adresem, numerem telefonu i faksu oraz adresem poczty elektronicznej;
- 2) przedmiot i podstawę wniosku;
- 3) imię, nazwisko, obywatelstwo, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania lub pobytu oraz imiona rodziców osoby ściganej;
- 4) opis czynów, w związku z którymi wnioskuje się o wydanie, czas i miejsce ich popełnienia oraz kwalifikację prawną;
- 5) informacje o przedawnieniu karalności.

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu;
- 2) odpis listu gończego;

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 463 i 1004, z 2015 r. poz. 1274, 1607 i 1767 oraz z 2016 r. poz. 65.

- 3) tekst przepisów mających zastosowanie w sprawie, w tym tekst przepisów o przedawnieniu;
- 4) w miarę możliwości fotografię lub inne materiały identyfikacyjne osoby ściganej.

§ 283. Wniosek o wydanie osoby ściganej naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy przesyła w dwóch egzemplarzach wraz z załącznikami do Prokuratury Krajowej w celu nadania mu dalszego biegu.

§ 284. Prokurator, który wnioskował o wydanie, zawiadamia areszt śledczy, w którym osadzono osobę wydaną, jakie postępowanie było podstawą wydania, a także że osoba wydana nie może być bez zgody państwa wydającego ścigana, skazana ani pozbawiona wolności w celu wykonania kary pozbawienia wolności za inne przestępstwo popełnione przed dniem wydania niż to, w związku z którym nastąpiło wydanie.

Oddział 2

Wydanie osoby ściganej na wniosek państwa obcego

§ 285. 1. Czynności zastrzeżone dla prokuratora są wykonywane przez prokuratora właściwej prokuratury okręgowej. W toku tych czynności należy przede wszystkim ustalić, czy zachodzą warunki do wydania osoby ściganej.

2. O wyjaśnienie wątpliwości w przedmiocie obywatelstwa osoby objętej wnioskiem państwa obcego o ekstradycję należy zwracać się do właściwego urzędu, a w przypadku stwierdzenia, że uzyskanie dowodów obywatelstwa polskiego nastąpiło z naruszeniem prawa, należy wystąpić o unieważnienie odnośnych dokumentów.

3. Jeżeli w toku czynności zajdzie potrzeba uzyskania dodatkowych informacji od organu występującego o ekstradycję, należy zebrane materiały wraz z odpowiednim wnioskiem przedstawić Prokuraturze Krajowej.

§ 286. Po ustaleniu, że osoba wskazana we wniosku państwa obcego podlega ekstradycji, prokurator przesłuchuje tę osobę w charakterze podejrzanego oraz w miarę potrzeby zabezpiecza dowody znajdujące się w kraju, po czym wnosi sprawę do właściwego miejscowo sądu okręgowego.

§ 287. Prokurator bierze udział w posiedzeniu sądu dotyczącym wydania opinii w przedmiocie ekstradycji.

§ 288. 1. Przy występowaniu do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania na wniosek organu państwa obcego obowiązują ogólne przepisy o dopuszczalności stosowania środków zapobiegawczych.

2. Zawiadamiając Prokuraturę Krajową o zastosowaniu przez sąd tymczasowego aresztowania, należy podać datę zatrzymania.

Rozdział 4

Postępowanie w stosunku do cudzoziemców i osób korzystających z immunitetów

§ 289. Poza przypadkami określonymi w art. 586 § 1 i art. 613 § 1 k.p.k. oraz gdy nie nastąpiło pouczenie o treści art. 138 k.p.k., doręczenie pisma stronie i osobie składającej poręczenie majątkowe, a przebywającej na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o obrocie prawnym, odbywa się w trybie przewidzianym w tej umowie; osobie przebywającej na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska nie zawarła umowy o obrocie prawnym, doręcza się pismo wraz z tłumaczeniem za pośrednictwem operatora pocztowego za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.

§ 290. 1. O zastosowaniu przez sąd i uchyleniu tymczasowego aresztowania wobec obywatela państwa obcego Dyrektor Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy, na wniosek osoby zatrzymanej lub gdy umowa międzynarodowa tak stanowi, wysyła pisemne zawiadomienie bezpośrednio do właściwego terytorialnie urzędu konsularnego lub do właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego. W odniesieniu do obywateli państw obcych, z którymi Rzeczpospolita Polska nie utrzymuje stosunków dyplomatycznych, oraz osób korzystających z prawa azylu zawiadomienie kieruje się do właściwej w sprawach konsularnych komórki organizacyjnej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych.

2. Zawiadomienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, o którym mowa w ust. 1, zawiera, poza danymi osobowymi, określeniem obywatelstwa i miejsca zamieszkania, oznaczenie dokumentu tożsamości, treść przedstawionego zarzutu wraz z kwalifikacją prawną czynu i podstawą prawną tymczasowego aresztowania, datę zatrzymania i miejsce osadzenia.

3. O udzieleniu zezwolenia przedstawicielowi dyplomatycznemu lub konsularnemu na widzenie z tymczasowo aresztowanym cudzoziemcem decyduje właściwy prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze lub kierownik jednostki, mając na uwadze zasady i terminy określone w konwencji konsularnej i innych umowach międzynarodowych, jeżeli zawarte zostały z państwem, którego obywatelem jest tymczasowo aresztowany.

§ 291. 1. Naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy bezwzględnie powiadamia, za pośrednictwem Prokuratury Krajowej, właściwą w sprawach protokołu dyplomatycznego komórkę organizacyjną urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych o prowadzeniu postępowania karnego dotyczącego osoby korzystającej z immunitetu dyplomatycznego i konsularnego.

2. Na naczelniku właściwego wydziału zamiejscowego, prokuratorze regionalnym lub prokuratorze okręgowym spoczywa obowiązek powiadamiania Prokuratury Krajowej o decyzjach procesowych wydawanych w sprawach, o których mowa w ust. 1.

3. Odpis decyzji kończącej postępowanie karne doręcza osobie korzystającej z immunitetu dyplomatycznego lub konsularnego właściwa w sprawach protokołu dyplomatycznego komórka organizacyjna urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych na wniosek Prokuratury Krajowej.

Rozdział 5

Współpraca w ramach Unii Europejskiej

Oddział 1

Przekazywanie osób ściganych na podstawie europejskiego nakazu aresztowania i poszukiwania międzynarodowe

§ 292. 1. W sytuacji określonej w art. 607a k.p.k. wniosek o wydanie europejskiego nakazu aresztowania, zwanego dalej „nakazem”, kieruje do sądu okręgowego Dyrektor Departamentu do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego miejscowo wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy.

2. W przypadku gdy osoba ścigana, której miejsce pobytu jest znane, przebywa na terytorium państwa uczestniczącego w Systemie Informacyjnym Schengen, zwanym dalej „SIS”, przesyła się, w postaci elektronicznej, odpis nakazu w formacie PDF i jego tłumaczenie na język angielski w formacie DOC, TXT lub RTF, w sposób zapewniający poufność i integralność przekazywanych danych, bezpośrednio na adres poczty elektronicznej Biura SIRENE, po czym dokonuje się bezzwłocznie wprowadzenia danych tej osoby do SIS; przepis § 312 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku gdy miejsce pobytu osoby ściganej nie jest znane, a istnieje podejrzenie, że osoba ścigana może przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS, przesyła się, w postaci elektronicznej, odpis nakazu w formacie PDF i jego tłumaczenie na język angielski w formacie DOC, TXT lub RTF wraz z wnioskiem o wdrożenie poszukiwań międzynarodowych w formacie PDF, w sposób zapewniający poufność i integralność przekazywanych danych, bezpośrednio na adres poczty elektronicznej Biura SIRENE, po czym dokonuje się bezzwłocznie wprowadzenia danych tej osoby do SIS; przepis § 312 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku ustalenia, że osoba ścigana przebywa, lub gdy istnieje podejrzenie, że może ona przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS, niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej, albo na terytorium nieuczestniczącego w SIS państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

5. Przejęcia osoby ściganej podlegającej przekazaniu do Rzeczypospolitej Polskiej w wykonaniu nakazu dokonuje Prokuratura Krajowa, właściwy wydział zamiejscowy, właściwa prokuratura regionalna lub prokuratura okręgowa po bezpośrednich uzgodnieniach z organem sądowym państwa wykonania nakazu albo za pośrednictwem punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Sądowej lub Prokuratury Krajowej.

6. Prokurator zawiadamia areszt śledczy, w którym osadzono osobę przekazaną, jakie postępowanie było podstawą przekazania, a także że osoba przekazana nie może być bez zgody organu sądowego państwa wykonania nakazu ścigana, skazana ani pozbawiona wolności w celu wykonania kary pozbawienia wolności za inne przestępstwo popełnione przed dniem przekazania niż to, w związku z którym nastąpiło przekazanie.

7. W sytuacji określonej w art. 607e § 3 pkt 8 k.p.k. wniosek do sądu okręgowego właściwego do wydania europejskiego nakazu aresztowania kieruje Dyrektor Departamentu do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego miejscowo wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy.

8. Wystąpienie określone w art. 607h § 1 k.p.k. kieruje bezpośrednio Dyrektor Departamentu do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego miejscowo wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy.

§ 293. 1. Organem uprawnionym do przyjęcia europejskiego nakazu aresztowania, o którym mowa w art. 607k § 1 k.p.k., zwanego dalej „nakazem europejskim”, wydanego przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jest właściwy miejscowo prokurator okręgowy.

2. Po dokonaniu czynności, o których mowa w art. 607k § 2–4 k.p.k., prokurator okręgowy kieruje sprawę do właściwego miejscowo sądu okręgowego z wnioskiem o wydanie postanowienia w przedmiocie przekazania osoby ściganej. Kierując wniosek o wydanie postanowienia o przekazaniu osoby ściganej, prokurator wnosi jednocześnie, jeżeli istnieją przesłanki, o zastosowanie wobec tej osoby tymczasowego aresztowania lub innego środka zapobiegawczego.

§ 294. Udział prokuratora w czynnościach sądu okręgowego związanych z wydaniem i wykonaniem europejskiego nakazu aresztowania jest obowiązkowy, gdy sąd działa na wniosek prokuratora.

§ 295. Prokuraturę Krajową należy informować o niedotrzymaniu terminów wydania postanowienia w przedmiocie przekazania osoby ściganej, określonych w art. 607m k.p.k., oraz o wystąpieniu przeszkód w jej przekazaniu, o których mowa w art. 607n § 2 k.p.k.

Oddział 2

Obrót prawny związany z wykonywaniem orzeczeń

§ 296. O wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia, postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego określonego w art. 272, art. 275, art. 275a lub art. 276 k.p.k. albo europejskiego nakazu ochrony występuje Dyrektor Departamentu do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego miejscowo wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy.

§ 297. Wystąpienie o wykonanie, chociażby nieprawomocnego, postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia, postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego określonego w art. 272, art. 275, art. 275a lub art. 276 k.p.k. albo europejskiego nakazu ochrony kieruje się bezpośrednio do właściwego organu sądowego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, chyba że oświadczenie złożone przez to państwo członkowskie stanowi inaczej.

§ 298. 1. Prokurator, który występował o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia, postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego określonego w art. 272, art. 275, art. 275a lub art. 276 k.p.k. albo europejskiego nakazu ochrony, w razie potrzeby prowadzi konsultacje z organem sądowym innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a w szczególności przekazuje, na żądanie tego organu, dalsze niezbędne informacje umożliwiające wykonanie tego postanowienia lub nakazu.

2. Konsultacje mogą być prowadzone również za pośrednictwem punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Sądowej, Eurojustu lub Prokuratury Krajowej.

§ 299. Orzeczenie organu sądowego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia, orzeczenie wydane w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania i nakładające na osobę, przeciwko której w tym państwie prowadzone jest postępowanie karne, obowiązek określony w art. 607zh § 1 k.p.k. albo europejski nakaz ochrony wykonuje prokurator właściwej miejscowo prokuratury okręgowej albo prokurator prokuratury rejonowej pod nadzorem prokuratury okręgowej.

§ 300. Po ustaleniu, że dowody lub mienie znajdują się lub są przechowywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie zachodzą przesłanki do odmowy wykonania orzeczenia, prokurator wydaje postanowienie w przedmiocie wykonania tego orzeczenia bez konieczności wydania postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub o zabezpieczeniu mienia na podstawie krajowych przepisów k.p.k.

§ 301. Jeżeli okaże się, że dowody lub mienie, których dotyczy orzeczenie sądowe organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, znajdują się lub są przechowywane na obszarze właściwości różnych prokuratur okręgowych, jednostka, do której wpłynęło orzeczenie, przekazuje niezwłocznie jego odpisy wszystkim właściwym miejscowo prokuraturom okręgowym, powiadamiając o tym organ sądowy państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który wystąpił z orzeczeniem. Wówczas każda z właściwych miejscowo prokuratur bada, czy nie zachodzą przesłanki do odmowy wykonania orzeczenia, jak również wydaje postanowienie w przedmiocie wykonania tego orzeczenia.

§ 302. Decyzję o wstrzymaniu wykonania orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia prokurator podejmuje najpóźniej w momencie wydawania postanowienia w przedmiocie wykonania tych orzeczeń.

§ 303. 1. Po ustaleniu, że osoba, przeciwko której w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej prowadzone jest postępowanie karne i na którą nałożono obowiązek określony w art. 607zh § 1 k.p.k., posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalne stałe miejsce pobytu oraz że nie zachodzą przesłanki do odmowy wykonania orzeczenia, prokurator wydaje postanowienie w przedmiocie jego wykonania.

2. Wykonaniu orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, nie sprzeciwia się nieposiadanie legalnego stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę, na którą nałożono obowiązek określony w art. 607zh § 1 k.p.k., o ile z takim wnioskiem wystąpi właściwy organ sądowy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i w większym stopniu zapewni to prawidłowy tok postępowania.

§ 304. Po ustaleniu, że osoba objęta europejskim nakazem ochrony przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo zamierza tu zamieszkać lub przebywać i że nie zachodzą przesłanki do odmowy wykonania nakazu, prokurator wydaje postanowienie w przedmiocie wykonania tego nakazu.

§ 305. Wykonanie europejskiego nakazu ochrony nie jest uzależnione od przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby, na którą nałożono objęte tym nakazem obowiązki określone w art. 611wd § 1 k.p.k.

Oddział 3

Zapobieganie konfliktom jurysdykcyjnym

§ 306. Wystąpienie, o którym mowa w art. 592a § 1 k.p.k., zawiera:

- 1) oznaczenie organu występującego, ze wskazaniem jego adresu, numeru telefonu, faksu i adresu poczty elektronicznej;
- 2) datę oraz miejsce wystąpienia;
- 3) dane określające tożsamość i obywatelstwo podejrzanego lub oskarżonego, a także pokrzywdzonego;
- 4) sygnaturę sprawy i oznaczenie etapu toczącego się postępowania karnego;
- 5) przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu;
- 6) zwięzły opis stanu faktycznego sprawy;
- 7) informację o zastosowaniu tymczasowego aresztowania albo innego środka polegającego na pozbawieniu wolności;
- 8) inne informacje, które mogą mieć istotne znaczenie dla ustalenia toczącego się postępowania co do tego samego czynu tej samej osoby w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

§ 307. 1. Prokurator udziela odpowiedzi na wystąpienie sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, która zawiera informacje o:

- 1) tym, czy toczy się lub toczyło się postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) właściwym organie, który prowadzi lub prowadził postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej, z podaniem jego adresu, numeru telefonu, faksu i adresu poczty elektronicznej, oraz wskazuje etap toczącego się postępowania karnego lub rodzaj orzeczenia kończącego postępowanie karne.

2. W przypadku nieposiadania informacji, o których mowa w ust. 1, prokurator występuje do Prokuratora Krajowego o informacje o właściwym organie, który prowadzi lub prowadził postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W przypadku uzyskania informacji od podmiotu określonego w ust. 2 prokurator przekazuje wystąpienie sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej do właściwego organu prowadzącego postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku uzyskania informacji, że nie toczy się lub nie toczyło się postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej, prokurator udziela odpowiedzi sądowi lub innemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

§ 308. Wystąpienie oraz odpowiedź na wystąpienie może nastąpić przy użyciu urządzeń służących do automatycznego przesyłania danych, w sposób umożliwiający stwierdzenie autentyczności tych dokumentów.

§ 309. 1. W przypadku prowadzenia konsultacji przez kilka jednostek prokuratury w związku z tym samym wystąpieniem właściwego sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub zbiegiem wystąpień odnośnie

do postępowania karnego co do tego samego czynu tej samej osoby, nadzór nad przebiegiem konsultacji sprawuje Prokurator Krajowy.

2. Konsultacje, o których mowa w art. 592c § 1 k.p.k., przeprowadza się w języku uzgodnionym między prokuratorem a właściwym sądem lub innym organem państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Rozdział 6

Dostęp do danych Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) oraz Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS)

§ 310. Prokurator Krajowy, naczelnik wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny oraz prokurator okręgowy zapewniają całodobowy kontakt z Biurem SIRENE poprzez zorganizowanie systemu dyżurów pełnionych przez prokuratorów kierowanej przez siebie jednostki.

§ 311. Przetwarzanie danych SIS odbywa się poprzez Centralną Bazę Danych Systemu Informatycznego Prokuratury.

§ 312. 1. Wpisów danych SIS w sprawach pozostających na etapie postępowania przygotowawczego dokonują Prokuratura Krajowa, wydziały zamiejscowe, prokuratury regionalne i prokuratury okręgowe.

2. Wprowadzenia danych SIS dotyczących osób, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o SIS oraz VIS, dokonuje się bezzwłocznie w przypadku ustalenia, że osoba poszukiwana przebywa lub zaistnienia podejrzenia, że może ona przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS.

3. Wprowadzenia danych SIS dotyczących osób, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy o SIS oraz VIS, i przedmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o SIS oraz VIS, można dokonywać w przypadku ustalenia, że osoby te przebywają, a przedmioty te znajdują się lub zaistnienia podejrzenia, że osoby te mogą przebywać, a przedmioty te mogą znajdować się na terytorium państwa uczestniczącego w SIS oraz gdy uzasadnia to waga lub charakter sprawy.

§ 313. 1. Obowiązkiem prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w sprawie, w której podjęto czynności poszukiwawcze za pośrednictwem SIS, jest dbałość o zgodność z prawem, dokładność i aktualność wprowadzonych danych SIS, w tym o bezzwłoczną zmianę lub usunięcie danych niezgodnych z prawem, niedokładnych lub nieaktualnych.

2. Bezpośrednio po przekazaniu osoby, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o SIS oraz VIS, uchyleniu nakazu albo w przypadku, gdy nastąpiło przedawnienie karalności przestępstwa, dokonuje się usunięcia danych niezgodnych z prawem lub nieaktualnych.

3. Prokurator, do którego zadań należy wykonywanie czynności z zakresu obrotu prawnego z zagranicą, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, żąda od właściwego prokuratora nadesłania informacji o stanie spraw, w których wprowadzono dane SIS, i podejmuje działania zmierzające do zapewnienia aktualności tych danych.

§ 314. Wglądu do danych SIS dotyczących osób i przedmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1–7 ustawy o SIS oraz VIS, można dokonywać wyłącznie w sytuacji, gdy uzasadniają to potrzeby postępowania karnego.

§ 315. W przypadku stwierdzenia, że dane osoby biorącej udział w postępowaniu lub dane przedmiotu zatrzymanego dla potrzeb postępowania karnego są zarejestrowane w SIS, podejmuje się niezwłocznie czynności umożliwiające podjęcie wnioskowanych działań w związku ze zidentyfikowaniem osoby lub przedmiotu oraz informuje Biuro SIRENE przy użyciu formularzy, których wzory określono w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy o SIS oraz VIS.

§ 316. W przypadku braku bezpośredniego dostępu do danych SIS spowodowanego przyczynami niezależnymi od prokuratury wprowadzenia danych SIS dokonują Prokuratura Krajowa, wydziały zamiejscowe, prokuratury regionalne i prokuratury okręgowe za pośrednictwem centralnego organu technicznego Krajowego Systemu Informatycznego przy użyciu karty wpisu, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o SIS oraz VIS.

§ 317. W przypadku zaistnienia potrzeby uzyskania wglądu do danych Wizowego Systemu Informacyjnego, z zastrzeżeniem wynikającym z art. 7 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o SIS oraz VIS, Prokurator Krajowy, naczelnik wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub prokurator okręgowy zwraca się w tej sprawie do Komendanta Głównego Policji jako centralnego punktu dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o SIS oraz VIS.

DZIAŁ V

Udział prokuratora w postępowaniu sądowym w sprawach karnych

Rozdział 1

Przepisy wstępne

§ 318. W postępowaniu przed sądem prokurator sprawuje funkcję oskarżyciela publicznego oraz podejmuje czynności zmierzające do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa, chyba że ustawa stanowi inaczej. W tym celu:

- 1) bierze udział w rozprawach i posiedzeniach;
- 2) składa wnioski co do wymiaru kary i innych rozstrzygnięć;
- 3) zaskarża orzeczenia i zarządzenia, które uznaje za niesłuszne.

§ 319. Prokurator, w toku postępowania sądowego, dąży do realizacji celów postępowania karnego określonych w art. 2 § 1 k.p.k. oraz współdziała z sądem w przeprowadzeniu procesu rzetelnego, sprawnego i z poszanowaniem godności uczestników postępowania.

Rozdział 2

Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji

§ 320. 1. Prokurator uczestniczy w posiedzeniach sądu, gdy ustawa tak stanowi oraz gdy sąd rozpoznający wniosek prokuratora albo rozstrzygający zażalenie na jego decyzję lub prokurator uzna to za zasadne, w szczególności gdy wymaga tego dobro postępowania.

2. Prokurator uczestniczy w posiedzeniu sądu, rozpoznającego zażalenie na zatrzymanie, gdy zatrzymanie nastąpiło na jego zarządzenie lub gdy w trybie nadzoru prokurator stwierdził uchybienia w przebiegu tej czynności.

§ 321. 1. Do udziału w rozprawie (posiedzeniu) wyznacza się jako referenta sądowego prokuratora, który w danej sprawie prowadził lub nadzorował postępowanie przygotowawcze albo sporządził akt oskarżenia. Wyznaczenie innego prokuratora jest dopuszczalne wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach; wyznacza się wówczas prokuratora znającego sprawę.

2. W sprawach skomplikowanych, a także w przypadku, gdy postępowanie prowadził zespół prokuratorów, w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania przed sądem, do udziału w rozprawie można wyznaczyć więcej niż jednego prokuratora.

§ 322. Na rozprawie (posiedzeniu) prokurator składa wnioski we wszystkich kwestiach wymagających rozstrzygnięcia przez sąd i wypowiada się co do wniosków zgłaszanych przez uczestników postępowania. Wypowiedzi prokuratora mają zawierać należycie sprecyzowane stanowisko. Prokurator zwraca uwagę, aby jego wypowiedzi były zaprotokołowane jak najdokładniej.

§ 323. Prokurator w ramach głosów stron, po przedstawieniu istotnych okoliczności sprawy, omówieniu i ocenie dowodów, wskazuje na prawne i społeczne aspekty sprawy, uzasadniając kwalifikację prawną czynu, rodzaj i wymiar wnioskowanej kary i środków karnych oraz innych rozstrzygnięć.

§ 324. W sprawach, w których funkcje oskarżycielskie przed sądami rejonowymi wykonują przedstawiciele innych organów, prokurator zapoznaje się z treścią orzeczeń i w miarę potrzeby zaskarża je. Organom tym prokurator udziela wskazówek i zaleceń w wypełnianiu funkcji oskarżycielskiej.

§ 325. 1. Z przebiegu i wyników rozprawy (posiedzenia) prokurator składa niezwłocznie sprawozdanie wraz z własną oceną orzeczenia (zarządzenia) przełożonemu, który swoim podpisem pod adnotacją w aktach podręcznych stwierdza przyjęcie sprawozdania. W szczególności prokurator informuje przełożonego o zastosowaniu przez sąd art. 387 k.p.k. lub trybu z art. 338a k.p.k., czyniąc o tym adnotację w aktach podręcznych. W sprawach rozpoznawanych bez udziału prokuratora zasadność orzeczenia bada i składa sprawozdanie wyznaczony prokurator.

2. Przełożony, niezależnie od oceny prokuratora, może złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia orzeczenia.

3. W przypadku określonym w ust. 2 po uzyskaniu sporządzonego na piśmie uzasadnienia orzeczenia przełożony może wyznaczyć innego prokuratora niż uczestniczący w rozprawie do dokonania oceny zasadności orzeczenia. Ocenę taką poprzedza zapoznanie się z aktami danej sprawy. W razie stwierdzenia braku podstaw do zaskarżenia orzeczenia prokurator przedstawia swoją ocenę na piśmie.

Rozdział 3

Środki odwoławcze

§ 326. 1. Środek odwoławczy od orzeczenia sądu pierwszej instancji sporządza i przesyła do sądu prokurator, który skierował akt oskarżenia lub brał udział w postępowaniu przed sądem; jeżeli to niemożliwe, środek odwoławczy sporządza i przesyła do sądu prokurator wyznaczony przez przełożonego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia środka odwoławczego.

§ 327. 1. Przy powoływaniu się na dowód należy w uzasadnieniu środka odwoławczego wskazać numer karty akt sprawy.

2. Jeżeli w środku odwoławczym powołuje się dowody objęte wnioskiem o sprostowanie protokołu rozprawy, a w kwestii tej nie nastąpiło jeszcze rozstrzygnięcie, treść dowodów można także podać w brzmieniu określonym we wniosku o sprostowanie protokołu rozprawy.

Rozdział 4

Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem odwoławczym

§ 328. 1. Do udziału w postępowaniu przed sądem odwoławczym wyznacza się prokuratora, o którym mowa w § 321 ust. 1.

2. Jeżeli prokurator, o którym mowa w ust. 1, nie może wziąć udziału w postępowaniu, do udziału w rozprawach i posiedzeniach sądu odwoławczego innego prokuratora wyznacza kierownik jednostki.

3. W uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki może wystąpić do kierownika jednostki wyższego stopnia o wyznaczenie prokuratora tej jednostki do udziału w postępowaniu przed sądem odwoławczym.

4. W przypadku gdy w postępowaniu odwoławczym będzie uczestniczył prokurator z innej jednostki wraz z przesłaniem do sądu środka odwoławczego należy mu przekazać akta podręczne wraz z odpisem zaskarżonego orzeczenia i dodatkowym odpisem środka odwoławczego.

§ 329. Przepisy § 328 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio po otrzymaniu z sądu zawiadomienia o przyjęciu środka odwoławczego wniesionego przez oskarżonego, z tym że z aktami podręcznymi przesyła się w miarę możliwości odpis wyroku i tego środka.

§ 330. Prokurator, o którym mowa w § 328, może cofnąć środek odwoławczy zwłaszcza w sytuacji, gdy w toku postępowania w sposób istotny zmieniły się okoliczności faktyczne lub prawne sprawy. O cofnięciu środka odwoławczego i jego przyczynach prokurator zawiadamia niezwłocznie przełożonego.

§ 331. 1. W postępowaniu przed sądem odwoławczym przepisy § 322 i § 323 stosuje się odpowiednio.

2. W razie potrzeby, wynikającej z charakteru sprawy lub wagi rozstrzyganych problemów, sporządza się wniosek na piśmie.

3. We wniosku należy omówić uchybienia postępowania sądowego wymagające zwrócenia na nie uwagi sądowi niższej instancji.

§ 332. Przepisy § 325 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Zaskarżanie prawomocnych orzeczeń

§ 333. 1. W razie stwierdzenia w orzeczeniu sądu odwoławczego, innym niż uchylające wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania, uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, o którym mowa w art. 523 k.p.k., wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem kieruje do sądu odwoławczego odpowiednio prokurator Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego albo właściwego wydziału prokuratury regionalnej, prokuratury okręgowej lub prokurator rejonowy.

2. W razie stwierdzenia w prawomocnym orzeczeniu sądu kończącym postępowanie, w innym przypadku niż określony w ust. 1, uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, o którym mowa w art. 523 k.p.k., prokurator, o którym mowa w ust. 1, zwraca się do prezesa właściwego sądu o niezwłoczne nadesłanie akt sprawy, wskazując, w razie potrzeby, na termin określony w art. 524 § 3 k.p.k. Po otrzymaniu akt prokurator niezwłocznie przesyła do Prokuratora Generalnego za pośrednictwem Prokuratora Krajowego wniosek o wniesienie kasacji nadzwyczajnej.

3. Kasację od orzeczenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, wnosi odpowiednio Prokurator Krajowy, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny lub okręgowy. Prokurator rejonowy kasację kieruje za pośrednictwem prokuratora okręgowego. Kasację do IWSN wnosi Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie stwierdzenia w prawomocnym wyroku okoliczności, o której mowa w art. 523 § 1a k.p.k.

5. W posiedzeniu sądu w przedmiocie dopuszczalności kasacji odbywającym się z udziałem stron uczestniczy odpowiednio prokurator Prokuratury Krajowej, prokurator właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator prokuratury regionalnej lub okręgowy; w razie potrzeby prokurator ten zaskarża orzeczenie o niedopuszczalności kasacji. Prokurator, o którym mowa w § 321 ust. 1, może, na swój wniosek, wziąć udział w posiedzeniu obok prokuratora wyznaczonego z jednostki wyższego stopnia.

6. Pisemną odpowiedź na kasację składa odpowiednio prokurator Prokuratury Krajowej, prokurator właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator prokuratury regionalnej, prokurator prokuratury okręgowy lub prokurator rejonowy w terminie 14 dni od dnia otrzymania kasacji innej strony. Uznając kasację za oczywiście bezzasadną, prokurator zarządza przesłanie odpowiedzi podmiotom wymienionym w art. 530 § 5 k.p.k., o czym informuje sąd, a po nadejściu zwrotnych pokwitowań jej odbioru przesyła je do sądu w ślad za odpowiedzią na kasację.

7. W rozprawie przed Sądem Najwyższym w przedmiocie rozpoznania kasacji może wziąć udział, na swój wniosek, obok prokuratora Prokuratury Krajowej prokurator, o którym mowa w § 321.

8. W przypadku niesporządzenia przez sąd odwoławczy uzasadnienia orzeczenia w czasie powodującym zagrożenie upływu terminu, o którym mowa w art. 524 § 3 k.p.k., prokurator Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego, prokurator regionalny, prokurator okręgowy lub prokurator rejonowy, na miesiąc przed upływem tego terminu, powinien zawiadomić o tym prezesa sądu odwoławczego.

§ 334. 1. W razie stwierdzenia w wyroku sądu odwoławczego uchylającym wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującym sprawę do ponownego rozpoznania uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. albo naruszenia art. 437 k.p.k., wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem kieruje do sądu odwoławczego odpowiednio prokurator Prokuratury Krajowej, naczelnik właściwego wydziału zamiejscowego albo właściwego wydziału prokuratury regionalnej, prokuratury okręgowy lub prokurator rejonowy. Przepis § 333 ust. 5 i 6 oraz skarg na wyroki sądów odwoławczych stosuje się odpowiednio.

2. W razie potrzeby prokurator, o którym mowa w ust. 1, po przyjęciu skargi przez prezesa sądu odwoławczego, składa wniosek w przedmiocie środka zapobiegawczego bezpośrednio do Sądu Najwyższego.

§ 335. 1. W razie wystąpienia z wnioskiem o wznowienie postępowania sądowego z urzędu lub na skutek wystąpienia uprawnionej osoby kierownik jednostki powiadamia o tym kierownika jednostki wyższego stopnia.

2. W razie uznania wystąpienia za niezasadne, pozostawia się je bez biegu i powiadamia o tym zainteresowanego, podając motywy odmowy.

3. Do udziału prokuratora w postępowaniu kasacyjnym dotyczącym wznowienia postępowania stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4.

DZIAŁ VI

Udział prokuratora w postępowaniu wykonawczym

§ 336. 1. W przypadku ujawnienia okoliczności dających podstawę do odwołania odroczenia, przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności lub warunkowego zwolnienia albo do podjęcia zawieszono postępowania wykonawczego prokurator bezzwłocznie występuje do sądu ze stosownym wnioskiem.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszonoj i podjęcia postępowania warunkowo umorzonoj.

§ 337. Prokurator bierze udział w posiedzeniach sądu, gdy sąd pierwszej lub drugiej instancji rozstrzyga w przedmiocie:

- 1) przerwy w wykonaniu kary, odroczenia wykonania kary oraz warunkowego zawieszenia wykonania kary,
- 2) zamiany kary grzywny lub kary ograniczenia wolności na zastępczą karę pozbawienia wolności,
- 3) wykonania kary pozbawienia wolności po zwolnieniu skazanego ze szpitala psychiatrycznego lub zakładu leczenia odwykowego,
- 4) zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszanej oraz odwołania warunkowego zwolnienia,
- 5) udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego oraz uchylecia takiego zezwolenia,
- 6) warunkowego zwolnienia

– jeżeli jest to uzasadnione wagą sprawy lub innymi okolicznościami.

§ 338. Prokurator powinien rozważyć potrzebę wzięcia udziału w posiedzeniu sądu również w innych sprawach, zwłaszcza zawitych lub poruszających opinię publiczną.

§ 339. Biorąc udział w posiedzeniu sądu, prokurator ustosunkowuje się do rozpatrywanych wniosków i kwestii z nimi związanych, a następnie ocenia zasadność orzeczenia sądu oraz potrzebę jego zaskarżenia, jeżeli uznaje je za wadliwe lub niesłuszne.

DZIAŁ VII

Postępowanie o ulaskawienie

§ 340. 1. Jeżeli z treści otrzymanego pisma wynika, że zawiera ono prośbę o ulaskawienie, prokurator przesyła je do właściwego sądu pierwszej instancji.

2. Biorąc udział w posiedzeniu sądu rozpoznającego prośbę o ulaskawienie, prokurator zwraca uwagę na to, czy okoliczności, o których mowa w art. 563 k.p.k., są należycie wyjaśnione i poparte dowodami. Prokurator zwraca w szczególności uwagę, czy:

- 1) wskazane w prośbie, a powstałe po wydaniu wyroku zdarzenia są należycie udokumentowane;
- 2) zebrano dokumenty dotyczące zachowania się skazanego po wydaniu wyroku, a zwłaszcza:
  - a) aktualny wywiad środowiskowy,
  - b) opinie z miejsca pracy,
  - c) aktualne dane o karalności,
  - d) opinie o zachowaniu się w zakładzie karnym w okresie odbywania kary pozbawienia wolności,
  - e) dowody dotyczące zapłaty orzeczonej grzywny, nawiązki, opłat i kosztów sądowych,
  - f) dane o naprawieniu szkody lub zadośćuczynieniu.

3. Przychylając się do prośby na posiedzeniu sądu, prokurator zajmuje równocześnie stanowisko co do udzielenia przerwy w wykonaniu kary lub wstrzymaniu jej wykonania.

4. Niedopuszczalne jest składanie przez prokuratora na posiedzeniu wniosku o pozostawienie sprawy bez dalszego biegu, jeżeli o wydanie opinii zwrócił się Prokurator Generalny na podstawie art. 567 § 1 i 2 k.p.k.

§ 341. 1. Uznając potrzebę wszczęcia postępowania o ulaskawienie z urzędu, prokurator przedstawia prokuratorowi nadzrędnemu umotywowany wniosek wraz z aktami sprawy i odpowiednimi dokumentami.

2. W przypadku przewidzianym w art. 568 k.p.k. prokurator występuje równocześnie z wnioskiem o wstrzymanie przez Prokuratora Generalnego wykonania kary lub zarządzenia przerwy w jej wykonaniu.

DZIAŁ VIII

Udział prokuratora w postępowaniu w sprawach o wykroczenia

§ 342. 1. Prokurator podejmuje czynności w postępowaniu w sprawach o wykroczenia w razie powzięcia wiarygodnej wiadomości o naruszeniu prawa w toku tego postępowania, a może je podjąć, gdy ze względu na społeczny wydzźwięk albo charakter sprawy uzna, że jest to celowe.

2. W razie zaistnienia przesłanek, o których mowa w ust. 1, prokurator może wstąpić do postępowania wszczętego na podstawie wniosku o ukaranie wniesionego przez innego oskarżyciela.

3. Przepisy działu stosuje się odpowiednio w sprawach o wykroczenia skarbowe.

§ 343. Jeżeli prokurator bierze udział w postępowaniu w sprawie o wykroczenie:

- 1) przeprowadza czynności wyjaśniające lub zleca ich przeprowadzenie Policji;
- 2) wydaje w toku czynności wyjaśniających prowadzonych przez niego lub przez Policję stosowne postanowienia i zarządzenia, w szczególności w kwestiach:
  - a) zabezpieczenia i dopuszczenia dowodów,
  - b) zarządzenia i przeprowadzenia przeszukania, zatwierdzenia przeszukania przeprowadzonego bez jego polecenia, w wypadkach niecierpiących zwłoki, a także w przedmiocie zatrzymanych w toku tych czynności przedmiotów;
- 3) stosuje środki przymusu, o których mowa w art. 49 i art. 50 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.¹¹⁾), w toku prowadzonych przez niego czynności wyjaśniających;
- 4) sporządza osobiście wnioski o ukaranie i kieruje je do właściwego sądu;
- 5) uczestniczy w postępowaniu sądu rozpoznającego wniosek o ukaranie, gdy tak zarządzi kierownik jednostki;
- 6) wnosi środki odwoławcze od orzeczeń sądowych;
- 7) kieruje, z zachowaniem drogi służbowej, wnioski w przedmiocie wniesienia nadzwyczajnych środków zaskarżenia; wniosek o wznowienie postępowania jest kierowany do właściwego miejscowo prokuratora okręgowego, w przypadku zaś kasacji – jej projekt jest kierowany do Prokuratora Krajowego.

DZIAŁ IX

Czynności prokuratora w sprawach odpowiedzialności podmiotów zbiorowych

§ 344. W sprawach przeciwko podejrzanym o czyny zabronione określone w art. 16 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2015 r. poz. 1212, 1844 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 437), zwanej dalej „ustawą o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych”, powiadomienia, o którym mowa w art. 21 ust. 4 tej ustawy, dokonuje na piśmie prokurator, jeżeli prowadzi lub nadzoruje postępowanie przygotowawcze lub wnosi akt oskarżenia, wniosek o wydanie wyroku skazującego albo składa wniosek o warunkowe umorzenie postępowania. Kopię powiadomienia i dowód jego doręczenia podmiotowi zbiorowemu dołącza się do akt postępowania.

§ 345. 1. Wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, składa prokurator, który wniósł akt oskarżenia, wniosek o wydanie wyroku skazującego albo złożył wniosek o warunkowe umorzenie postępowania w sprawie przeciwko osobie, za której czyn zabroniony podmiot zbiorowy może ponieść odpowiedzialność.

2. W sprawach, w których akt oskarżenia, wniosek o wydanie wyroku skazującego albo wniosek o warunkowe umorzenie postępowania kieruje bezpośrednio do sądu inny uprawniony organ, wniosek składa prokurator rejonowy, na którego obszarze właściwości mieści się siedziba tego sądu.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w sprawach o przestępstwa skarbowe, w których sąd orzekł o zezwoleniu na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności.

§ 346. Jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do podstaw odpowiedzialności podmiotu zbiorowego, można dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie w trybie określonym w art. 97 k.p.k. W takim przypadku nie przesłuchuje się osoby uprawnionej do występowania w imieniu podmiotu zbiorowego.

§ 347. Składając wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności, w razie potrzeby prokurator występuje o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu na podstawie art. 26 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych.

§ 348. Wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności przesyła do sądu bezpośredni przełożony w stosunku do prokuratora składającego wniosek. Przepis § 229 stosuje się odpowiednio.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 765 i 1247, z 2014 r. poz. 486, 579, 786 i 969, z 2015 r. poz. 21, 396, 841, 1186, 1269, 1549, 1707 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 178 i 437.

§ 349. 1. W rozprawie bierze udział prokurator, który złożył wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy względy organizacyjne przemawiają za udziałem w rozprawie prokuratora równorzędnej jednostki, na której obszarze właściwości mieści się siedziba sądu właściwego do rozpoznania sprawy. W takim przypadku akta podręczne sprawy przekazuje się kierownikowi właściwej równorzędnej jednostki z odpowiednim wnioskiem.

3. Środki odwoławcze wnosi do sądu prokurator, który uczestniczył w rozprawie.

DZIAŁ X

Postępowanie w sprawie skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym

§ 350. 1. Prokurator, do którego wniesiono skargę w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. poz. 1843, z 2009 r. poz. 498 oraz z 2016 r. poz. 178), zwaną dalej „skargą”, po stwierdzeniu swojej właściwości oraz zbadaniu wymogów formalnych skargi przekazuje ją niezwłocznie wraz z aktami głównymi postępowania przygotowawczego sądowi właściwemu do rozpoznania skargi z wnioskiem zawierającym stanowisko co do zasadności skargi.

2. Przed przekazaniem akt prokurator zapewnia możliwość dalszego prowadzenia postępowania przygotowawczego przez sporządzenie niezbędnych odpisów lub kserokopii z akt sprawy.

§ 351. O wniesieniu skargi prokurator zawiadamia niezwłocznie kierownika nadrzędnej jednostki, przedstawiając mu równocześnie pisemne stanowisko w przedmiocie zasadności skargi.

§ 352. Prokurator przełożony, któremu sąd doręczył odpis skargi w trybie art. 10 ust. 2a ustawy, o której mowa w § 350 ust. 1, zapewnia udział w postępowaniu przed sądem wyznaczonego prokuratora.

DZIAŁ XI

Sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych oraz ze stosunku pracy i z zakresu ubezpieczeń społecznych

§ 353. 1. Czynności prokuratora przewidziane w k.p.c. oraz w innych ustawach nie mogą naruszać zasady swobody kształtowania stosunku cywilnoprawnego, chyba że treść lub cel tego stosunku sprzeciwia się jego naturze, ustawie lub zasadom współżycia społecznego.

2. Prokurator samodzielnie ocenia przesłanki określone w art. 7 k.p.c., uzasadniające żądanie wszczęcia postępowania cywilnego lub zgłoszenie w nim udziału. Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem, w którym strony mają zapewnioną pomoc prawną, mogą uzasadniać wyjątkowe okoliczności sprawy.

§ 354. 1. Sprawy cywilne należą do zakresu działania jednostki, na której obszarze właściwości mieści się siedziba sądu właściwego do rozpoznania sprawy cywilnej.

2. Prokurator rejonowy może podjąć czynności przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji, jeżeli uzasadniają to wyniki postępowania prowadzonego w podległej mu jednostce.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy względy organizacyjne lub zawilość sprawy cywilnej przemawiają za podjęciem czynności przez prokuratora okręgowego. W takim przypadku akta sprawy lub inne materiały przekazuje się prokuratorowi okręgowemu z odpowiednim wnioskiem.

4. Jeżeli zachodzi potrzeba podjęcia czynności w postępowaniu odwoławczym w sprawie, w której w postępowaniu przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji brał udział prokurator rejonowy lub prokurator okręgowy, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2 i 3.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na dobro prowadzonego postępowania, kierownik nadrzędnej jednostki może przekazać jednostce podległej, do prowadzenia lub nadzoru, sprawę z pominięciem zasad właściwości miejscowej określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1.

§ 355. Przed wytoczeniem powództwa na rzecz oznaczonej osoby lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego, wniosku o zabezpieczenie roszczenia lub wniosku o wszczęcie egzekucji, prokurator porozumiewa się z zainteresowaną osobą lub jednostką, pouczając ją o przysługujących jej prawach. Jeżeli ta osoba lub jednostka nie zamierza dochodzić przysługujących jej roszczeń, prokurator podejmuje czynności tylko wtedy, gdy uzasadniają to szczególne okoliczności sprawy.

§ 356. 1. Powództwo na rzecz Skarbu Państwa o orzeczenie na podstawie art. 412 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380), zwanej dalej „k.c.”, przypadku świadczenia lub jego wartości prokurator może wytoczyć w każdej sprawie, w której uzasadniają to dowody zebrane w postępowaniu karnym lub w postępowaniu o przestępstwo skarbowe, gdy nie został prawomocnie orzeczony w tym postępowaniu środek karny przypadku przedmiotu tego świadczenia lub jego równowartości albo ściągnięcia równowartości pieniężnej przypadku przedmiotu lub korzyści majątkowej i nie działa organ uprawniony do podejmowania czynności procesowych za Skarb Państwa.

2. W wyjątkowych przypadkach prokurator może inicjować wytoczenie powództwa, o którym mowa w ust. 1, przez organ uprawniony do podejmowania czynności procesowych za Skarb Państwa.

§ 357. 1. Przed wytoczeniem powództwa w sprawie o roszczenie majątkowe prokurator zwraca się na piśmie do uprawnionej osoby lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną o przedstawienie dowodu wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia w określonym terminie.

2. W razie potrzeby prokurator zwraca się na piśmie do obowiązanej osoby lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną o dobrowolne spełnienie świadczenia majątkowego w określonym terminie.

§ 358. Powództwo przewidziane w art. 57 k.p.c. można wytoczyć zwłaszcza wtedy, gdy zachodzi potrzeba ustalenia, na podstawie art. 189 k.p.c., nieważności czynności prawnych z przyczyn określonych w art. 58 k.c.

§ 359. Prokurator może zgłosić wniosek o ubezwłasnowolnienie, gdy stwierdzi, że brak jest osób do tego uprawnionych na podstawie art. 545 § 1 k.p.c. albo że osoby te bezpodstawnie uchylają się od zgłoszenia wniosku albo nie są w stanie samodzielnie go zgłosić wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego, nieporadności lub z innych wyjątkowych przyczyn.

§ 360. 1. Zgłoszenie udziału prokuratora w postępowaniu sądowym jest wskazane zwłaszcza w sprawach:

- 1) których okoliczności wskazują na to, że postępowanie dotyczy oświadczenia woli złożonego dla pozoru lub dla ukrycia innej czynności prawnej albo że strony mają na celu obejście ustawy;
- 2) przeciwko Skarbowi Państwa, jednostce samorządu terytorialnego lub innej właściwej osobie prawnej o naprawienie szkody wyrządzonej przy wykonywaniu władzy publicznej;
- 3) o stwierdzenie nieważności czynności prawnej skutkującej przeniesieniem własności lub obciążeniem nieruchomości;
- 4) dotyczących ochrony dóbr kultury oraz ochrony praw autorskich lub praw pokrewnych;
- 5) o zwolnienie od egzekucji przedmiotów majątkowych zajętych w postępowaniu karnym lub postępowaniu o przestępstwo skarbowe, chyba że prokurator jest jednym z pozwanych;
- 6) dotyczących ochrony rodziny;
- 7) o naprawienie szkody na osobie lub mieniu wyrządzonej szczególnie drastycznym działaniem sprawcy;
- 8) dotyczących ochrony środowiska naturalnego.

2. Prokurator zgłasza udział w sprawie, o której sąd zawiadomił go, na podstawie art. 59 k.p.c.; niezgłoszenie udziału w takiej sprawie może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach.

3. W sprawach, w których postępowanie toczy się z inicjatywy prokuratora oraz w których zgłosił on udział w postępowaniu, prokurator uczestniczy w rozprawie, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Za zgodą prokuratora bezpośrednio przełożonego prokurator może nie uczestniczyć w rozprawie przed sądem drugiej instancji, jeżeli udział ten byłby niecelowy.

5. Z przebiegu i wyników rozprawy lub posiedzenia prokurator składa niezwłocznie sprawozdanie wraz z własną oceną orzeczenia lub zarządzenia przełożonemu, który swoim podpisem pod adnotacją w aktach podręcznych stwierdza przyjęcie sprawozdania.

§ 361. O niezgłoszeniu udziału w sprawie, o której mowa w § 360, oraz o odstąpieniu od udziału w sprawie prokurator niezwłocznie zawiadamia sąd.

§ 362. 1. Prokurator może w każdym stadium postępowania zmienić stanowisko, w tym cofnąć lub zmienić zgłoszony wniosek, jeżeli uzasadniają to okoliczności sprawy.

2. Prokurator może cofnąć pozew bez zgody osoby lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, na której rzecz wytoczył powództwo, chyba że ta osoba lub jednostka wstąpiła do sprawy w charakterze powoda.

3. Prokurator nie może samodzielnie rozporządzać przedmiotem sporu, a w szczególności zrzec się roszczenia ani zawrzeć ugody sądowej zawierającej rozporządzenie tym przedmiotem.

§ 363. Wytoczenie przez prokuratora powództwa w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego jest wskazane zwłaszcza wtedy, gdy osoba uprawniona wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego, nieporadności lub z innych wyjątkowych przyczyn nie jest w stanie samodzielnie dochodzić swoich roszczeń albo bezpodstawnie uchyla się od tego ze szkodą dla interesu społecznego lub ważnego interesu prywatnego.

§ 364. Udział prokuratora w postępowaniu z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego jest wskazany zwłaszcza w sprawach:

- 1) o unieważnienie oraz o ustalenie istnienia albo nieistnienia małżeństwa;
- 2) o zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa oraz o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa;
- 3) o przysposobienie przez cudzoziemców lub obywateli polskich mających miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu za granicą;
- 4) o rozwiązanie przysposobienia;
- 5) o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką;
- 6) o pozbawienie władzy rodzicielskiej;
- 7) o orzeczenie zakazu utrzymywania kontaktów z dzieckiem;
- 8) o przysposobienie dziecka niezgłoszonego do ośrodka adopcyjnego.

§ 365. W sprawach ze stosunku pracy i z zakresu ubezpieczeń społecznych wniesienie przez prokuratora pozwu albo odwołania do sądu oraz zgłoszenie jego udziału w postępowaniu sądowym jest wskazane zwłaszcza wtedy, gdy:

- 1) wskutek rażącego naruszenia prawa został narażony ważny interes pracownika, grupy pracowników lub ubezpieczonego albo sprawa wywołała poruszenie opinii publicznej lub ma charakter precedensowy;
- 2) pracownik lub ubezpieczony wskutek nieporadności lub z innych wyjątkowych przyczyn nie jest w stanie samodzielnie dochodzić swoich praw;
- 3) rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w związku z dyskryminacją w zatrudnieniu lub ujawnieniem przez pracownika przestępstwa w zakładzie pracy albo z wyrażoną przez niego uzasadnioną krytyką zakładu pracy lub osób pełniących w tym zakładzie funkcje kierownicze;
- 4) wskutek rażących zaniedbań zakładu pracy pracownik nie otrzymał należnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego albo świadczenia z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

§ 366. 1. Skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wnosi do Sądu Najwyższego odpowiednio prokurator okręgowy albo prokurator regionalny, przedstawiając niezwłocznie akta sprawy lub inne materiały Prokuraturze Krajowej.

2. Prokurator okręgowy sporządza i wnosi skargi wymienione w ust. 1 tylko w sprawach, w których postępowanie zakończone zaskarżonym orzeczeniem zostało zainicjowane przez niego albo podległego prokuratora rejonowego lub toczyło się z udziałem tych prokuratorów.

3. W razie stwierdzenia, że do wniesienia skargi jest uprawniony wyłącznie Prokurator Generalny, akta sprawy lub inne materiały przedstawia się niezwłocznie Prokuratorowi Generalnemu z odpowiednim wnioskiem.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w razie potrzeby wystąpienia Prokuratora Generalnego do Sądu Najwyższego z wnioskiem o unieważnienie prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 64 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2013 r. poz. 499, z późn. zm.¹²⁾).

DZIAŁ XII

Udział prokuratora w postępowaniu administracyjnym i w postępowaniu przed sądami administracyjnymi

§ 367. 1. Prokurator inicjuje postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądem administracyjnym oraz bierze udział w tych postępowaniach, jeżeli wymaga tego ochrona praworządności, a w szczególności gdy naruszenie prawa lub bezczynność organu narusza interes Rzeczypospolitej Polskiej lub interes społeczny.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 504, 1031 i 1081, z 2015 r. poz. 1066, 1167, 1240, 1348 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 178.

2. Prokurator może odmówić stronie postępowania administracyjnego podjęcia czynności, jeżeli przysługują jej środki odwoławcze lub skarga do sądu administracyjnego albo wnioski o wznowienie postępowania lub wnioski o uchylenie, zmianę lub stwierdzenie nieważności decyzji.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy właściwy organ nadzoru podjął z urzędu czynności w celu przywrócenia stanu zgodnego z prawem.

4. Jeżeli w sprawie można wnieść zarówno skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, jak i sprzeciw, wyboru jednego z tych środków dokonuje się z uwzględnieniem potrzeby szybkiego i skutecznego załatwienia sprawy.

5. Jeżeli niezgodna z prawem uchwała organu samorządu terytorialnego wywołała lub może wywołać niekorzystne skutki prawne, które można odwrócić z zastosowaniem art. 147 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, prokurator wnosi skargę na tę uchwałę do wojewódzkiego sądu administracyjnego z żądaniem stwierdzenia jej nieważności lub stwierdzenia, że została ona wydana z naruszeniem prawa.

§ 368. 1. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz § 369 ust. 1, § 370 i 371, sprawy, o których mowa w § 367 ust. 1, należą do zakresu działania prokuratury rejonowej lub prokuratury okręgowej, na których obszarze właściwości wszczęto albo powinno być wszczęte postępowanie administracyjne.

2. W razie sporu sprawą zajmuje się ta jednostka organizacyjna, właściwa według ust. 1, w której wcześniej zarejestrowano sprawę.

3. Jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła, prokurator rejonowy albo prokurator okręgowy może przedstawić akta sprawy lub inne materiały z wnioskiem o jej przejęcie odpowiednio prokuratorowi okręgowemu albo prokuratorowi regionalnemu.

4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, ze względu na dobro prowadzonego postępowania, kierownik jednostki nadrzędnej może przekazać podległej jednostce do prowadzenia lub nadzoru sprawę z pominięciem zasad właściwości miejscowej określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1.

5. Skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawach, w których decyzję ostateczną wydał minister, wnosi odpowiednio prokurator okręgowy albo prokurator regionalny. W takim przypadku stosuje się odpowiednio przepis § 369 ust. 1.

§ 369. 1. Akta sprawy lub inne materiały przedstawia się Prokuratorowi Generalnemu z odpowiednim wnioskiem, gdy zachodzi potrzeba:

- 1) wniesienia przez Prokuratora Generalnego sprzeciwu od decyzji administracyjnej, do którego rozpatrzenia właściwy jest minister;
- 2) wystąpienia Prokuratora Generalnego do Prezesa Rady Ministrów o uchylenie rozporządzenia wojewody;
- 3) wystąpienia Prokuratora Generalnego do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 4) zwrócenia się Prokuratora Generalnego do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o wystąpienie do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o unieważnienie prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego na podstawie art. 172 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

2. Sprzeciw do ministra jako organu właściwego do jego rozpatrzenia wnosi Prokurator Generalny.

§ 370. Za ministrów, o których mowa w § 369 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, uważa się organy wymienione w art. 5 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

§ 371. 1. Prokurator regionalny lub prokurator okręgowy w mieście stanowiącym siedzibę wojewódzkiego sądu administracyjnego zapewnia udział prokuratora w posiedzeniach tego sądu w sprawach, w których prokurator zainicjował postępowanie administracyjne lub brał w nim udział albo wniósł skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub zgłosił udział w postępowaniu przed tym sądem.

2. Po wniesieniu skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub zgłoszeniu udziału w postępowaniu przed tym sądem akta podręczne sprawy lub inne materiały niezwłocznie przekazuje się prokuratorowi regionalnemu lub prokuratorowi okręgowemu właściwemu do zapewnienia udziału prokuratora w posiedzeniu sądu, chyba że prokurator, który wniósł skargę, zamierza sam wziąć udział w tym posiedzeniu.

3. Z przebiegu i wyników rozprawy lub posiedzenia prokurator składa niezwłocznie sprawozdanie wraz z własną oceną orzeczenia lub zarządzenia przełożonemu, który swoim podpisem pod adnotacją w aktach podręcznych stwierdza przyjęcie sprawozdania.

§ 372. 1. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz art. 265 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, w sprawach, w których prokurator brał udział w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym lub wniósł skargę kasacyjną albo uznał za potrzebny swój udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego, udział prokuratora w posiedzeniu tego sądu zapewnia prokurator regionalny będący przełożonym prokuratora, który brał udział w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym lub wniósł skargę kasacyjną albo uznał za potrzebny swój udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego.

2. W uzasadnionych przypadkach prokurator regionalny może zwrócić się do Prokuratora Regionalnego w Warszawie o zapewnienie udziału prokuratora w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie indywidualnej.

3. Prokuratura Krajowa zapewnia udział prokuratora w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w składzie siedmiu sędziów, a także w sprawie, w której skargę kasacyjną wniósł lub brał udział w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym prokurator wykonujący czynności służbowe w tej jednostce.

4. W sprawie indywidualnej prokurator regionalny może wystąpić do Prokuratury Krajowej z wnioskiem o udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego prokuratora wykonującego czynności służbowe w Prokuraturze Krajowej, jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła.

§ 373. Czynności dowodowe, o których mowa w art. 69 ustawy, przeprowadza się tylko wtedy, gdy dowody zebrane w postępowaniu administracyjnym lub zawarte w aktach postępowania karnego albo inne materiały nie wystarczają do oceny, czy doszło do naruszenia prawa przez organ administracji publicznej.

§ 374. Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio do innych postępowań prowadzonych z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 375. Przewidzianej w ustawach szczególnych zgody na dokonanie czynności kontrolnych prokurator udziela albo odmawia udzielenia zgody w formie postanowienia.

DZIAŁ XIII

Tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa

§ 376. Środki zapobiegające naruszeniom prawa, w tym popełnianiu przestępstw, prokurator podejmuje bezpośrednio po ustaleniu okoliczności uzasadniających ich stosowanie, niezależnie od stopnia zaawansowania postępowania przygotowawczego.

§ 377. 1. Przekazanie na podstawie art. 18 § 2 k.p.k. właściwemu organowi sprawy, w której odmówiono wszczęcia śledztwa lub dochodzenia albo postępowanie umorzono, powinno nastąpić w szczególności, gdy zachodzi potrzeba podjęcia przez obowiązane organy przewidzianych prawem środków zmierzających w szczególności do:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzi;
- 2) ochrony bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 3) ochrony środowiska naturalnego;
- 4) ochrony zwierząt;
- 5) ochrony danych osobowych;
- 6) ochrony dziedzictwa narodowego;
- 7) ochrony interesów i praw konsumentów;
- 8) wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do pracownika naruszającego obowiązki służbowe;
- 9) pociągnięcia pracownika winnego powstania szkody do odpowiedzialności materialnej;
- 10) przeciwdziałania demoralizacji nieletniego lub przemocy w rodzinie;
- 11) zobowiązania osoby uzależnionej do poddania się leczeniu odwykowemu.

2. Jeżeli ustawa uzależnia wszczęcie przez właściwy organ postępowania, o którym mowa w ust. 1, od złożenia wniosku, prokurator, przekazując sprawę, składa wniosek lub zwraca się do uprawnionego organu o jego złożenie, wnosząc jednocześnie o poinformowanie go o sposobie załatwienia sprawy.

§ 378. W ramach współdziałania z organami państwowymi, państwowymi jednostkami organizacyjnymi, organami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi w zakresie zapobiegania przestępczości i innym naruszeniom prawa prokurator:

- 1) w uzasadnionych przypadkach składa organom samorządowym informację o stanie zagrożenia przestępczością i istnieniu warunków do naruszeń prawa, a w razie potrzeby przedstawia wnioski o wydanie przepisów porządkowych na podstawie art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 i 1890);
- 2) uczestniczy w pracach komisji bezpieczeństwa i porządku na podstawie art. 38a ust. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- 3) kieruje z własnej inicjatywy do organów państwowych i organizacji społecznych informacje o stanie zagrożenia przestępczością i innymi naruszeniami prawa wraz z odpowiednimi wnioskami;
- 4) podejmuje inne działania zmierzające do tworzenia prawnych i organizacyjnych warunków przeciwdziałania naruszeniom prawa.

§ 379. W ramach współdziałania z dowódcami jednostek wojskowych w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa prokurator do spraw wojskowych:

- 1) na prośbę właściwych dowódców lub z własnej inicjatywy może złożyć informację o stanie przestępczości i o stanie przestrzegania prawa przez podległych im żołnierzy i pracowników wojska;
- 2) może skierować na prośbę innych niż wymienieni w pkt 1 dowódców jednostek wojskowych oraz kierującego komórką organizacyjną Ministerstwa Obrony Narodowej właściwą w sprawach dyscypliny wojskowej informację o stanie zagrożenia przestępczością i innymi naruszeniami prawa z odpowiednimi informacjami;
- 3) podejmuje działania zmierzające do tworzenia prawnych i organizacyjnych warunków przeciwdziałania naruszeniom prawa.

DZIAŁ XIV

Skargi i wnioski

§ 380. 1. Skargi i wnioski przyjmują pracownicy biura podawczego lub innej komórki organizacyjnej wskazanej przez kierownika jednostki.

2. Koordynowanie rozpatrywania skarg i wniosków kierownik jednostki może powierzyć wyznaczonemu prokuratorowi.

3. Informację o trybie przyjmowania skarg i wniosków dotyczących działalności jednostek, organie właściwym do ich rozpatrzenia, adresie jednostki, a także adresie poczty elektronicznej umieszcza się na tablicy ogłoszeń w budynku jednostki oraz na stronie internetowej tej jednostki.

§ 381. 1. Skargi i wnioski mogą być wnoszone na piśmie, w tym również za pomocą środków komunikacji elektronicznej, a także w formie ustnej do protokołu. Skargę na inne organy przyjmuje się do protokołu tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy uzasadniają podjęcie czynności przez prokuratora. W pozostałych przypadkach informuje się skarżącego, jaki organ jest właściwy do rozpatrzenia skargi lub o przysługujących mu środkach prawnych.

2. W protokole, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się datę wniesienia skargi lub wniosku, imię, nazwisko (nazwę) i adres skarżącego lub wnioskodawcy, zwięzłą treść skargi lub wniosku oraz, w razie potrzeby, sygnaturę akt sprawy, której dotyczy skarga lub wniosek.

3. Protokół jest podpisywany przez skarżącego lub wnioskodawcę oraz pracownika przyjmującego skargę lub wniosek.

§ 382. Pisma o charakterze procesowym dotyczące zakresu działania prokuratora w postępowaniu karnym w konkretnej sprawie załatwia się w trybie przewidzianym w odpowiednich przepisach tego postępowania; pism tych nie należy traktować jako skarg.

§ 383. Jeżeli pismo lub zgłoszenie ustne, podlegające rozpoznaniu w trybie określonego postępowania, zawiera także zarzuty dotyczące niedopełnienia obowiązków, przekroczenia uprawnień lub uchybienia godności urzędu przez prokuratora lub innego pracownika prokuratury, w tej części należy traktować je jako skargę, do której załatwienia uprawniony jest właściwy prokurator przełożony.

§ 384. Jeżeli na podstawie treści skargi lub wniosku nie można należycie ustalić ich przedmiotu, a w szczególności sprawy, której dotyczą, wzywa się skarżącego lub wnioskodawcę do uzupełnienia skargi lub wniosku w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia wezwania. Wezwanie powinno zawierać pouczenie, że niezuzupełnienie braków w terminie spowoduje pozostawienie skargi lub wniosku bez rozpatrzenia.

§ 385. Jeżeli rozpatrzenie skargi lub wniosku wymaga uprzedniego zbadania i wyjaśnienia podniesionych okoliczności, organ właściwy do rozpatrzenia skargi lub wniosku zbiera niezbędne dowody, informacje lub wyjaśnienia. W tym celu może w szczególności zwrócić się do innych jednostek oraz innych instytucji o ich przekazanie.

§ 386. W jednostkach prowadzony jest wykaz skarg i wniosków; w wykazie zamieszcza się w szczególności informacje o dacie wpływu skargi lub wniosku oraz dacie zawiadomienia skarżącego lub wnioskodawcy o wyniku ich rozpatrzenia. Wykaz może być prowadzony w postaci elektronicznej.

§ 387. Skarga lub wniosek ponownie wniesione w sprawach już wyjaśnionych, niezawierające nowych okoliczności, pozostawiane są bez biegu. O pozostawieniu skargi lub wniosku bez biegu oraz o przyczynie tej decyzji zawiadamia się wnoszącego, informując, że kolejna skarga lub wniosek niezawierające nowych okoliczności zostaną pozostawione bez biegu.

DZIAŁ XV

Przepisy szczególne dotyczące prokuratorów do spraw wojskowych

Rozdział 1

Działalność prokuratorów w przypadku użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa

§ 388. Prokurator Generalny, na wniosek Ministra Obrony Narodowej przekazany za pośrednictwem Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, może skierować prokuratora do spraw wojskowych, będącego żołnierzem zawodowym, do służby w jednostce wojskowej poza granicami państwa (w Polskim Kontyngencie Wojskowym) w przypadku użycia lub pobytu Sił Zbrojnych poza granicami państwa, mając na uwadze jego umiejętności zawodowe i wojskowe.

§ 389. 1. Na okres służby poza granicami państwa Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych określa prokuratorowi, o którym mowa w § 388, zakres obowiązków.

2. Prokurator zajmujący stanowisko etatowe w jednostce wojskowej poza granicami państwa (w Polskim Kontyngencie Wojskowym) podlega służbowo w sprawach wojskowych tylko dowódcy tej jednostki wojskowej i wyłącznie w zakresie nie dotyczącym wykonywania czynności wynikających z zadań przewidzianych w ustawie.

§ 390. 1. Prokurator w trakcie służby poza granicami państwa przy wykonywaniu obowiązków służbowych uwzględnia przepisy prawa międzynarodowego i prawa krajowego, mając w szczególności na celu ochronę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, oraz respektuje zasady konieczności sprawowania narodowej jurysdykcji wobec żołnierzy i pracowników jednostki wojskowej poza granicami państwa (Polskiego Kontyngentu Wojskowego).

2. Prokurator wykonuje również czynności mające na celu realizację zadań na rzecz organizacji międzynarodowej, w której misji uczestniczy jednostka wojskowa poza granicami państwa (Polski Kontyngent Wojskowy), mając na uwadze przede wszystkim poszanowanie interesów Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do podstawowych zadań prokuratora należy niedopuszczenie do sprawowania jurysdykcji wobec żołnierzy i pracowników jednostki wojskowej poza granicami państwa (Polskiego Kontyngentu Wojskowego) przez organy inne niż państwa polskiego, chyba że prawo polskie lub umowa międzynarodowa stanowią inaczej.

§ 391. 1. Obsługę administracyjną prokuratora sprawuje sekretariat jednostki, w której pełnił on służbę przed skierowaniem za granicę, albo innej jednostki wskazanej w rozkazie przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

2. Czynności administracyjne na terenie wykonywania zadań poza granicami państwa prokurator może zlecać w niezbędnym zakresie komórkom organizacyjnym jednostek wojskowych poza granicami państwa (Polskiego Kontyngentu Wojskowego), a w szczególności jednostce Żandarmerii Wojskowej.

§ 392. 1. Wykonując obowiązki służbowe, prokurator powinien uwzględniać potrzeby obsługiwanej jednostki wojskowej w zakresie wykonywania przez nią zadań i utrzymania gotowości bojowej, jeżeli nie sprzeciwiają się temu prawo międzynarodowe i obowiązujące ustawodawstwo oraz dobro prowadzonych postępowań karnych.

2. Prokurator sam ma obowiązek wykonywania i zlecania innym organom czynności, w tym procesowych, z uwzględnieniem międzynarodowego prawa konfliktów zbrojnych, a w szczególności zasad prawa humanitarnego dotyczącego konfliktów zbrojnych i ich ofiar.

3. Prowadząc czynności procesowe w ramach postępowania karnego, w tym stosując środki przymusu, prokurator wykonuje je zgodnie z prawem polskim. Uwzględnienie przepisów obowiązujących na terenie misji oraz potrzeb wynikających z panującej sytuacji wojskowej jest dopuszczalne, o ile nie stoi w sprzeczności z prawem polskim.

Rozdział 2

Udział prokuratora w postępowaniu dyscyplinarnym względem żołnierzy

§ 393. W razie zaistnienia sytuacji określonej w art. 50 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. poz. 1474, z 2012 r. poz. 1529, z 2015 r. poz. 1830 oraz z 2016 r. poz. 178) prokurator do spraw wojskowych w prokuraturze rejonowej wszczyna postępowanie dyscyplinarne, a wszczęte wcześniej przejmuje do własnego prowadzenia.

§ 394. W toku postępowania dyscyplinarnego prokurator może:

- 1) przeprowadzić postępowanie wyjaśniające;
- 2) odstąpić od prowadzenia postępowania wyjaśniającego;
- 3) skierować do sądu wojskowego wniosek o ukaranie dyscyplinarne albo o wydanie orzeczenia, o którym mowa w art. 61 pkt 1–3 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej.

§ 395. Wszczęcie albo przejęcie postępowania dyscyplinarnego do prowadzenia przez prokuratora oraz odstąpienie od prowadzenia postępowania wyjaśniającego wymagają wydania postanowienia.

Rozdział 3

Udział prokuratora w postępowaniu w sprawach o wykroczenia

§ 396. 1. Prokurator podejmuje czynności w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, w razie powzięcia wiarygodnej wiadomości o naruszeniu prawa w toku postępowania lub gdy ze względu na społeczny wydzźwięk albo charakter sprawy uzna, że jego udział jest wskazany.

2. Przepisy działu stosuje się odpowiednio w sprawach o wykroczenia skarbowe.

§ 397. W postępowaniu w sprawie o wykroczenia prokurator:

- 1) po powzięciu wiarygodnej wiadomości w sprawie zaistnienia zdarzenia wyczerpującego znamiona wykroczenia przeprowadza czynności wyjaśniające lub zleca ich przeprowadzenie Żandarmerii Wojskowej;
- 2) wydaje w toku czynności wyjaśniających prowadzonych przez niego lub przez Żandarmerię Wojskową stosowne postanowienia i zarządzenia, w szczególności w kwestiach:
  - a) zabezpieczenia i dopuszczenia dowodów,
  - b) zarządzenia i przeprowadzenia przeszukania, zatwierdzenia przeszukania przeprowadzonego bez jego polecenia, w wypadkach niecierpiących zwłoki, a także w przedmiocie zatrzymanych w toku tych czynności przedmiotów;
- 3) stosuje środki przymusu, o których mowa w art. 49 i art. 50 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, w toku prowadzonych przez niego czynności wyjaśniających;
- 4) sporządza osobiście lub zatwierdza sporządzone przez Żandarmerię Wojskową wnioski o ukaranie i kieruje je do właściwego sądu;
- 5) uczestniczy w postępowaniu sądu rozpoznającego wniosek o ukaranie, gdy tak zarządzą zastępca prokuratora okręgowego do spraw wojskowych lub zastępca prokuratora rejonowego do spraw wojskowych;
- 6) wnosi środki odwoławcze od orzeczeń sądowych;
- 7) kieruje, z zachowaniem drogi służbowej, wnioski w przedmiocie wniesienia nadzwyczajnych środków zaskarżenia; wniosek o wznowienie postępowania jest kierowany do właściwego miejscowo zastępcy prokuratora okręgowego do spraw wojskowych, w przypadku zaś kasacji – jej projekt jest kierowany do Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

DZIAŁ XVI

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 398. Jeżeli na podstawie przepisów dotychczasowych odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu i poszukiwaniu listem gończym wraz z nakazem przyjęcia został przesłany Komendzie Głównej Straży Granicznej, o odwołaniu poszukiwań zawiadamia się Komendę Główną Straży Granicznej.

§ 399. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia 2016 r.¹³⁾

Minister Sprawiedliwości: *Z. Ziobro*

---

¹³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 września 2014 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. poz. 1218 i 1962 oraz z 2015 r. poz. 923), które traci moc na podstawie art. 73 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 178) z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.